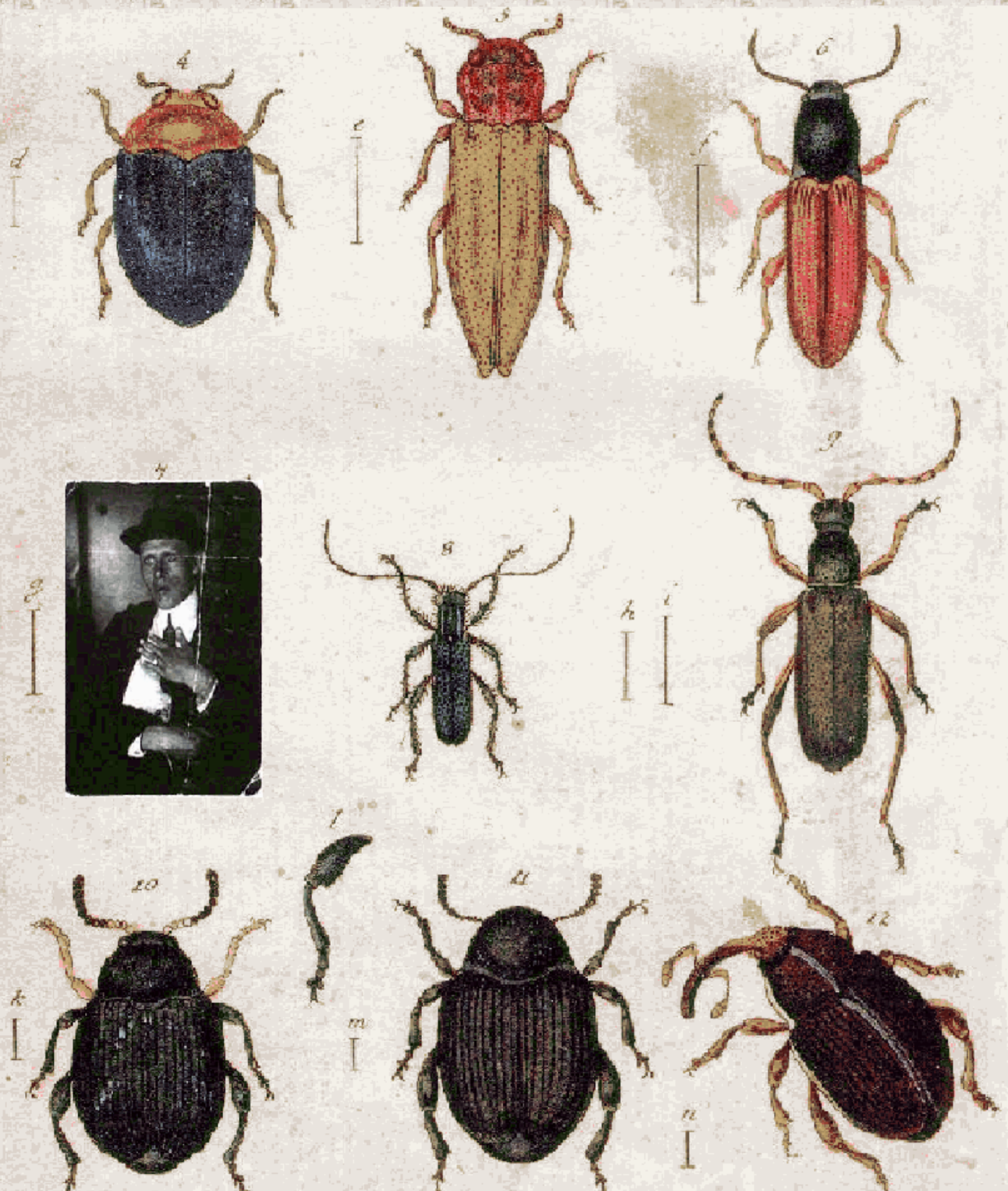

ΔΑΝΙΗΛ ΧΑΡΜΣ

ΒΡΕΧΕΙ ΓΡΙΕΣ

και άλλες ιστορίες

ΕΠΙΛΟΓΗ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΛΑΝΑΣ

Даниил Хармс: Проза, сценки, наброски, Библиотека
Максима Мошкова

Τα εικαστικά στοιχεία ανήκουν στον ίδιο τον συγγραφέα, στους μεγάλους καλλιτέχνες της ρωσικής Avant-Garde, Александр Михайлович Родченко και Любовь Сергеевна Попова και σε νεότερους λαϊκούς εικονογράφους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: *Η παράλογη ζωή ενός συγγραφέα του παραλόγου*

Η ΓΡΙΑ. <i>Μια ιστορία</i>	
Η ΤΑΜΙΑΣ.....	
Η ΜΟΙΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ.....	
ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΣΟΦΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ.....	
ΓΕΓΟΝΟΣ.....	
ΕΝΑ ΑΠΡΟΣΜΕΝΟ ΜΕΘΟΚΟΠΙ.....	
ΕΝΑΣ ΙΠΠΟΤΗΣ.....	
ΙΒΑΝ ΓΙΑΚΟΦΛΕΒΙΤΣ ΜΠΟΜΠΙΩΦ.....	
Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΜΥΣΙΝ.....	
ΠΕΡΙ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ.....	
ΠΑΚΙΝ ΚΑΙ ΡΑΚΟΥΚΙΝ.....	
ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΜΙΑΣ ΥΠΕΡΟΧΗΣ ΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ. <i>Μια συμφωνία</i>	
Ο ΚΟΚΚΙΝΟΜΑΛΛΗΣ.....	
ΣΥΜΒΑΝΤΑ.....	
ΒΡΕΧΕΙ ΓΡΙΕΣ.....	
ΣΟΝΕΤΟ.....	
ΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΑΙΣΘΗΣΗ.....	
Ο ΞΥΛΟΥΡΓΟΣ ΚΟΥΣΑΚΩΦ.....	
ΤΟ ΜΠΑΟΥΛΟ.....	
ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΤΡΑΚΩΦ.....	
ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΡΝΟΝΤΑΝ.....	
ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ.....	
Ο ΝΕΟΣ ΠΟΥ ΑΦΗΣΕ ΑΝΑΥΔΟ ΤΟΝ ΦΥΛΑΚΑ.....	
ΑΠΩΛΕΙΕΣ.....	
ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑ.....	
ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ.....	
ΤΙ ΠΟΥΛΑΝΕ ΤΑ ΜΑΓΑΖΙΑ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ.....	
Ο ΜΑΣΚΙΝ ΣΚΟΤΩΣΕ ΤΟΝ ΚΟΣΚΙΝ.....	
Ο ΚΑΛΙΝΤΩΦ.....	
ΠΕΝΤΕ ΑΤΕΛΕΙΩΤΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ.....	
ΠΕΡΙ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΝ <i>No. 1</i>	
ΠΕΡΙ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΝ <i>No. 2</i>	
ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΠΕΣΕ ΝΑ ΚΟΙΜΗΘΕΙ ΠΙΣΤΟΣ.....	
ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ.....	
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ.....	
Ο ΠΟΥΣΚΙΝ ΚΑΙ Ο ΓΚΟΓΚΟΛ.....	
Ο ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ.....	
ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΩΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΙΔΕΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΦΕΡΕΙ ΣΕ ΔΥΣΚΟΛΗ ΘΕΣΗ ΕΝΑΝ ΑΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΟ.....	

ΜΑΚΑΡΩΦ ΚΑΙ ΠΕΤΕΡΣΕΝ.....
ΜΙΑ ΑΝΕΠΙΤΥΧΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ.....
ΤΣΑΚ.....
ΚΟΚΑ ΜΠΡΙΑΝΣΚΥ.....

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παράλογη ζωή ενός συγγραφέα του παραλόγου

Ο γερμανικής καταγωγής Ρώσος ποιητής, διηγηματογράφος και δραματουργός Δανιήλ Χαρμς [Daniil Kharms] υπήρξε ένας από τους τελευταίους εκπροσώπους της περίφημης Ρωσικής Πρωτοπορίας, πριν την επιβολή του Σοσιαλιστικού Ρεαλισμού ως μόνου προτύπου για την οικοδόμηση του σοσιαλισμού στη Σοβιετική Ένωση. Στη διάρκεια της ζωής του έγινε γνωστός κυρίως με τα βιβλία του για παιδιά. Το άλλο μέρος του έργου του παρέμεινε μέχρι το 1960 σε διάφορα αρχεία φίλων του: πειραματικά κείμενα, τα οποία ο Λέων Τολστόι απέρριψε για υπερβολική χρήση του φανταστικού στοιχείου, αλλά προαναγγέλλουν με ώριμο τρόπο την ευρωπαϊκή λογοτεχνία του παραλόγου και επεκτείνουν το φανταστικό που διατρέχει το έργο του Γκόγκολ, δημιουργώντας μια γέφυρα προς τη σάτιρα των Ρώσων συγγραφέων της επιλεγόμενης «Ατσάλινης Γενιάς» της περιόδου 1940-1960.

Γεννήθηκε στην Πετρούπολη, στις 30 Δεκεμβρίου του 1905. Ο πατέρας του υπήρξε γνωστός επαναστάτης, μέλος της σοσιαλιστικής οργάνωσης *Λαϊκή Θέληση*, και εξορίστηκε στη Σιβηρία, αλλά την εποχή που γεννήθηκε ο Δανιήλ είχε αποσυρθεί στην ήσυχη ζωή του φιλοσόφου.

Ο μικρός έμαθε τα πρώτα του γράμματα στο περίφημο σχολείο του Τσάρσκογιε Σελό, όπου έστελναν τα παιδιά τους οι αριστοκρατικές οικογένειες, και συνέχισε στο πρότυπο Γερμανικό Λύκειο της Πετρούπολης, όπου έμαθε καλά τα αγγλικά και τα γερμανικά. Το 1925, μπήκε στο Κολλέγιο Ηλεκτροτεχνίας του Λένινγκραντ (Πετρούπολη), αλλά πολύ σύντομα αποβλήθηκε, επειδή δεν έδειχνε «επαρκή ζήλο για τις σοσιαλιστικές δραστηριότητες». Το 1926, γράφτηκε στο τμήμα κινηματογράφου του Ινστιτούτου Ιστορίας των Τεχνών του Λένινγκραντ. Έναν χρόνο πριν είχε παντρευτεί με την Αλεξάντροβνα Ρουσάκοβα, από αριστοκρατική οικογένεια που είχε διαφύγει στο εξωτερικό μετά την Επανάσταση, για να χωρίσει, το 1932, και να παντρευτεί τη Μαρίνα Βλαντιμίροβνα Μάλιτς, με την οποία έζησε αρμονικότερα.

Ο Χαρμς, που είχε ήδη αποφασίσει να ασχοληθεί αποκλειστικά με τη λογοτεχνία, πολύ σύντομα συνδέθηκε με πρωτοποριακούς καλλιτέχνες της πρώτης και δεύτερης επαναστατικής γενιάς, όπως ο μεγάλος ζωγράφος Καζίμιρ Μάλεβιτς [Kazimir Malevich, 1878-1935]. Το 1925,

γνωρίστηκε και συνδέθηκε φιλικά και καλλιτεχνικά με τον ποιητή Αλεξάντερ Βιντέσκι [Alexander Vvedensky, 1904-1942], οποίος δεν επέζησε της μεγάλης εκκαθάρισης του 1937.

Το 1936, ο Χαρμς έγινε μέλος της Πανρωσικής Ένωσης Ποιητών, από την οποία διαγράφηκε τρία χρόνια αργότερα. Στο μεταξύ, δύο ποιήματά του δημοσιεύτηκαν σε ανθολογίες της Πετρούπολης και ήταν τα μόνα -εξαιρουμένων των βιβλίων του για παιδιά- γραπτά του, που θα τυπώνονταν στη διάρκεια της ζωής του. Συμμετείχε σε δημόσιες αναγνώσεις ποίησης με το κύριο ψευδώνυμό του, το οποίο εικάζεται πως σχημάτισε από τις αγγλικές λέξεις *charms* [θέλητρα] και *harms* [καταστροφές]. Εκείνη την εποχή, η ζωή του ήταν ένα κομμάτι της τέχνης του. Ψηλός, λιγνός, με μακριά μαλλιά και αγγλικό σακάκι -λόγω της ομοιότητάς του με τη φιγούρα του Σέρλοκ Χολμς- ζούσε σ' ένα διαμέρισμα γεμάτο με βιβλία, αντικείμενα μαύρης μαγείας, αποκρυφιστικά σύμβολα κι ένα παλιό αρμόνιο στο οποίο έπαιζε Μπαχ και Μότσαρτ.

Στα πρώτα ποιήματά του, ο Χαρμς, ακολουθώντας τις φουτουριστικές ιδέες του ποιητή Βελίμιρ Χλέμπνικωφ [Viktor Vladimirovich Khlebnikov, 1885-1922] πειραματίζεται με τη δομή και την τεχνική, προσπαθώντας να δημιουργήσει νέες σημασίες αποκλειστικά μέσω των ήχων. Αργότερα, η γραφή του απέκτησε μια σχεδόν πριμιτιβιστική απλότητα. Άρχισε να γράφει μικρά αφηγήματα, ανατρέποντας ευρηματικά τη λογική ανάπτυξη της πλοκής. Αυτά τα αφηγήματα έκαναν την Άννα Αχμάτοβα [Anna Akhmatova, 1889-1966] να πει πως «ο Χαρμς κατόρθωσε κάτι μοναδικό: την πεζογραφία του 20ου αιώνα».

Το 1926, και ενώ συνεργαζόταν με την πειραματική θεατρική ομάδα Radiks, αποφάσισε να ιδρύσει την καλλιτεχνική ομάδα *OBERIU* [Ένωση Πραγματικής Τέχνης]. Φίλοι και συνεργάτες του σ' αυτό το εγχείρημα ήταν ο Βεντέσκι, ο ποιητής Νικολάι Ζαμπολότσκι [Nikolay Alexeyevich Zabolotsky, 1903-1958] και ο πεζογράφος Κωνσταντίν Βαγκίνωφ [Konstantin Konstantinovich Vaginov, 1899-1934]. Η *OBERIU* αυτοπροσδιορίστηκε ως νέα εμπροσθοφυλακή της επαναστατικής αριστεράς στις καλές τέχνες, το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη μουσική και τη λογοτεχνία. «Η τέχνη είναι ένα ντουλάπι κουζίνας», δήλωνε ο Χαρμς, «και τα ποιήματα δεν είναι ούτε πίτες ούτε ρέγκες». Οι δημόσιες εκδηλώσεις της ομάδας, που χαρακτηρίστηκαν από τον τύπο ως «καλλιτεχνικός χουλιγκανισμός», περιλάμβαναν αναγνώσεις ποιημάτων, θεατρικές παραστάσεις και ταχυδακτυλουργικές επιδείξεις. Σε «ταχυδακτυλουργίες που αποσπούν τον λαό από την οικοδόμηση του σοσιαλισμού» αναφερόταν και το κατηγορητήριο, με βάση το οποίο ο Χαρμς

και ο Βιντέσκι εξορίστηκαν για αρκετούς μήνες στο Κιουρσκ της Σιβηρίας, το 1931. Η εποχή των πρωτοποριών είχε τελειώσει. Ο Σοσιαλιστικός Ρεαλισμός χαλκευόταν στα κομματικά γραφεία.

Το 1928, ο Χαρμς, προκειμένου να προφυλάξει τον εαυτό του από την περιθωριοποίηση και την πείνα, αποφάσισε να ασχοληθεί με τη λογοτεχνία για παιδιά. Παρόλο που δεν αγάπησε ποτέ αυτή τη δουλειά, έγραψε δώδεκα βιβλία, τα οποία είχαν μεγάλη επιτυχία. Άλλωστε του έδιναν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσει πολλά από τα καλλιτεχνικά ευρήματα της *OBERIU*.

Στο μεταξύ, ο Στάλιν σταθεροποιείται στην ηγεσία του κόμματος και τα γεγονότα εξελίσσονται ραγδαία. Καταστρώνεται μια νέα επίσημη πολιτιστική πολιτική, που διώκει τις πρωτοπορίες και επιβάλλει συγκεκριμένο πλαίσιο στη δημιουργία. Το 1931, ο Χαρμς εξορίζεται. Το 1932 οι καλλιτεχνικές ομάδες διαλύονται, για να δημιουργηθεί η απόλυτα ελεγχόμενη Ένωση Σοβιετικών Συγγραφέων, με σκοπό να «συσπειρώσει τους συγγραφείς που θέλουν να συμμετάσχουν στην οικοδόμηση του σοσιαλισμού». Λίγους μήνες μετά, ο Χαρμς επιστρέφει από την εξορία. Αν και, το 1934, θα γίνει και ο ίδιος μέλος της Ένωσης Σοβιετικών Συγγραφέων, η κατάσταση που έχει να αντιμετωπίσει είναι τραγική. Οι περισσότεροι φίλοι του είναι εξόριστοι, εξαφανισμένοι ή νεκροί. Οι εκδότες τον αποφεύγουν και η πείνα αρχίζει να τον κυκλώνει. «Ο αφανισμός μου αρχίζει», γράφει στο ημερολόγιό του.

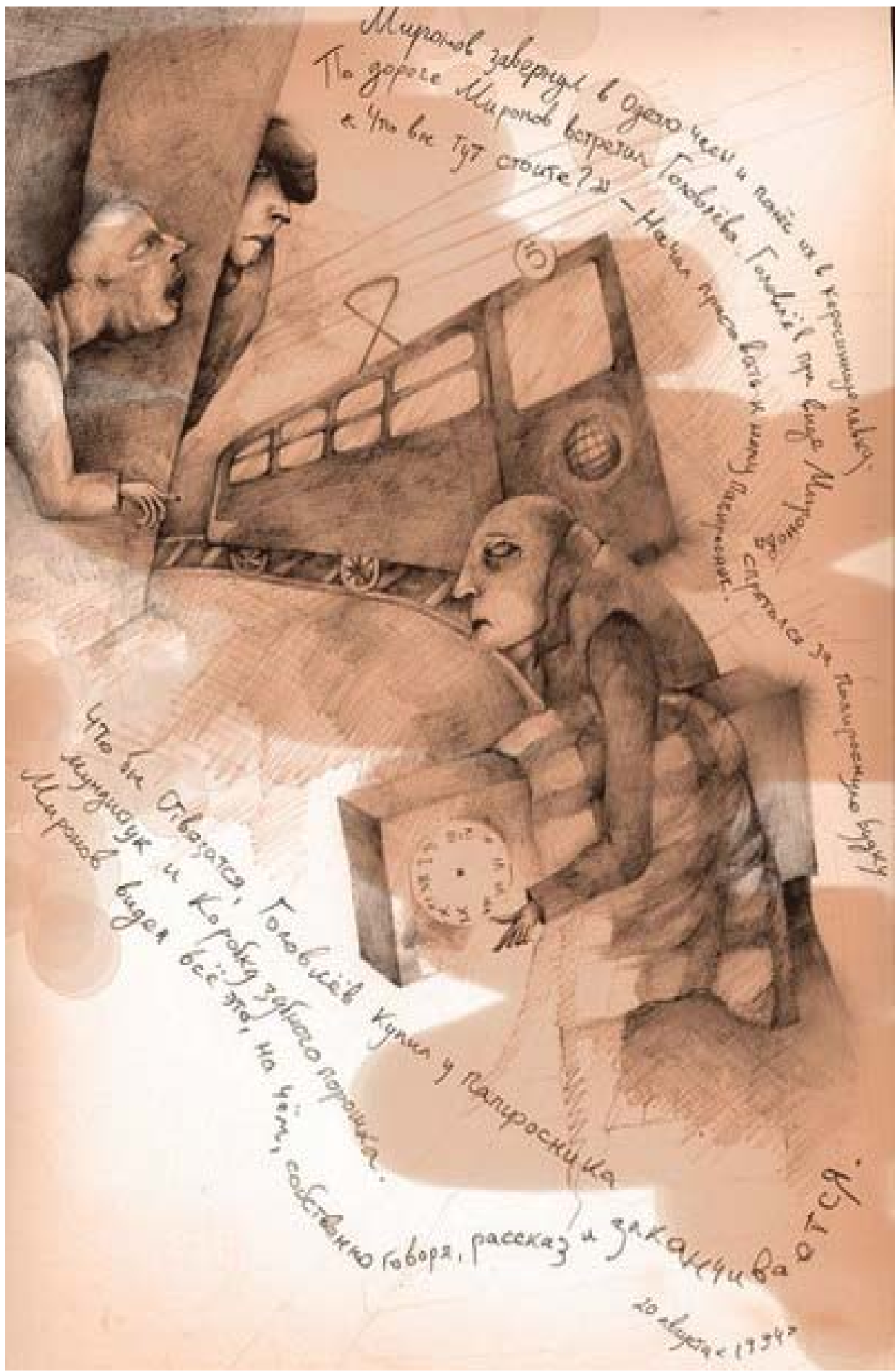
Ανάμεσα στο 1933 και το 1939, ο Χαρμς πέρασε πολύ δύσκολα, αλλά δεν έπαψε να γράφει. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου ήταν που δημιούργησε τα πιο χαρακτηριστικά κείμενά του: μικρές παράδοξες ιστορίες, οι οποίες σαρκάζουν την ανθρώπινη κατάσταση, σε μιαν εποχή, όπου η λογική δίνει τα παράλογα σπλάγχνα της. Αυτές οι ιστορίες, ενώ ξεκινούν μάλλον λογικά, παίρνουν εξωφρενικές διαστάσεις, οι οποίες οφείλονται στην προσπάθεια των ηρώων να εφαρμόσουν με αυστηρό τρόπο την τυπική λογική στην καθημερινή ζωή τους. Δυστυχώς όμως, αυτά τα κείμενα, προορίζονταν για το συρτάρι του γραφείου του συγγραφέα. Ωριμες στιγμές της λογοτεχνίας και του θεάτρου του παραλόγου, θα έπρεπε να μείνουν στο σκοτάδι, όταν τα ανάλογα κείμενα των Ευρωπαίων συγγραφέων βρίσκονταν ακόμα σε βρεφική ηλικία.

Το 1941, και ενώ η Γερμανία είχε επιτεθεί στη Σοβιετική Ένωση, ο Χαρμς συλλαμβάνεται για δεύτερη φορά. Οι φήμες μιλούν για προσωπικό φθόνο κάποιου κομισάριου, ο οποίος κατά τραγική (και παράλογη) σύμπτωση ονομαζόταν

Ζαμπολότσκι! Ο Δανιήλ δηλώνει παράφρων και μεταφέρεται στο νοσοκομείο των φυλακών της Πετρούπολης. Εκεί, στις 2 Φεβρουαρίου του 1942, καθώς οι Γερμανοί πολιορκούν την πόλη, θα έχει έναν παράλογο θάνατο: τον ξέχασαν και πέθανε από πείνα. Η δεύτερη σύζυγός του κατάφερε να διασώσει το αρχείο του. Το 1956 αποκαταστάθηκε το όνομά του και μετά το 1962 άρχισαν να κυκλοφορούν πάλι τα βιβλία του για παιδιά, τα οποία στο μεταξύ είχαν ξεχαστεί.

Γ. Μ.

Миронів завітає в Окрему честь і паїє як і кориснішого місто
 По горі Миронів вперше Голубів. Голубів і він буде Миронів
 а що він тут стоїть? — Навіть приїждіть вояки на нашу територію.

Що він отримав. Головік купи у папіросника
 Миронів буде всім, на чей, самостійно говоря, рассказ и заканчива отся.

20 лютого 1954

Η ΓΡΙΑ Μια ιστορία

...και πραγματοποιήθηκε μεταξύ τους ο ακόλουθος διάλογος.

Χάμσουν

Έξω στέκεται μια γριά, μ' ένα μεγάλο ρολόι στα χέρια. Προχωράω και, την ώρα που περνάω από μπροστά της, κοντοστέκομαι και τη ρωτάω:

«Τι ώρα είναι;

«Δες μόνος σου», μου λέει η γριά.

Κοιτάζω και βλέπω πως το ρολόι δεν έχει δείκτες.

«Δεν έχει δείκτες», λέω.

Η γριά κοιτάζει το ρολόι και μου λέει:

«Τρεις παρά τέταρτο είναι».

«Έτσι ε; Σ' ευχαριστώ πολύ», λέω και φεύγω.

Η γριά κάτι μουρμουρίζει πίσω μου, μα εγώ συνεχίζω χωρίς να δώσω σημασία. Βγαίνω στον δρόμο και πηγαίνω στο πεζοδρόμιο που έχει ήλιο. Ο ήλιος είναι πολύ ευχάριστος την άνοιξη. Προχωράω, ρίχνω λοξές ματιές και καπνίζω την πίπα μου. Στη γωνία της οδού Σαντόβαγια συναντάω τον Σακερντόν Μιχαήλοβιτς. Χαιρετιόμαστε, στεκόμαστε και μιλάμε λίγη ώρα. Μα δεν μου αρέσει να στεκόμαστε στη μέση του δρόμου και τον προσκαλώ σ' ένα καπηλιό. Πίνουμε βότκα, τρώμε βραστά αυγά και ρέγκες κι ύστερα χαιρετιόμαστε και φεύγω μόνος μου.

Στο σημείο αυτό θυμάμαι πως ξέχασα να σβήσω την στόφα πριν φύγω. Ασχημο αυτό. Κάνω μεταβολή και τραβάω για το σπίτι. Η μέρα είχε αρχίσει μια χαρά και να κιόλας η πρώτη ατυχία. Δεν έπρεπε να είχα βγει καθόλου.

Πάω σπίτι, βγάζω το παλτό, βγάζω το ρολόι από την τσέπη του γιλέκου και το κρεμάω σ' ένα καρφί, ύστερα κλειδώνω την πόρτα και κάθομαι στον καναπέ. Θα ξαπλώσω και θα προσπαθήσω να κοιμηθώ.

Έξω, στον δρόμο, τα χαμίνια γαυριάζουν. Ξαπλώνω και σκέπτομαι διάφορους τρόπους να τα ξεπαστρέψω. Ο αγαπημένος μου είναι να τα μολύνω όλα με τέτανο για να σταματήσουν ξαφνικά να κινούνται. Οι γονείς θα τα μαζέψουν, θα τα βάλουν στο κρεβάτι κι εκείνα δεν θα μπορούν ούτε να φάνε, γιατί δεν θ' ανοίγει τα στόμα τους. Θα τα τρέφουν τεχνητά. Μετά από μια βδομάδα ο τέτανος θα υποχωρήσει, αλλά τα παιδιά θα είναι τόσο αδύνατα, που θα πρέπει να μείνουν στο κρεβάτι για όλο τον υπόλοιπο μήνα. Ύστερα θ'

αρχίσουν να συνέρχονται, αλλά εγώ θα τους ρίξω την δεύτερη δόση τετάνου και θα τα τινάζουν.

Είμαι ξαπλωμένος στον καναπέ με τα μάτια ανοιχτά και δεν μπορώ να κοιμηθώ. Θυμάμαι την γριά με το μεγάλο ρολόι, που είδα έξω το πρωί και νοιώθω ευχάριστα που δεν είχε δείκτες το ρολόι. Όχι σαν κι εκείνο το μεγάλο ρολόι κουζίνας που είδα τις προάλλες στο παλιατζίδικο και είχε ένα μαχαίρι κι ένα πιρούνι για δείκτες.

Ω, Θεέ μου! Ακόμα να σβήσω την στόφα! Πετάγομαι πάνω και τρέχω και την σβήνω και ξαπλώνω πάλι στον καναπέ και προσπαθώ να κοιμηθώ. Κλείνω τα μάτια. Δεν νυστάζω. Ο ανοιξιιάτικος ήλιος μπαίνει από το παράθυρο και πέφτει κατευθείαν πάνω μου. Αρχίζω να ζεσταίνομαι. Σηκώνομαι και κάθομαι στην πολυθρόνα πλάι στο παράθυρο.

Τώρα νυστάζω, αλλά δεν θα κοιμηθώ. Θα πάρω χαρτί και πένα και θα γράψω. Νοιώθω τρομερή δύναμη μέσα μου. Το σκέφτομαι συνέχεια από χθες. Θα είναι η ιστορία ενός θαυματουργού αγίου που ζει στην εποχή μας και δεν μπορεί να κάνει θαύματα. Ξέρει πως είναι θαυματουργός και πως μπορεί να κάνει όποιο θαύμα θέλει, αλλά δεν κάνει κανένα. Τον διώχνουν από το διαμέρισμά του και ξέρει πως φτάνει να κουνήσει το δαχτυλάκι του για να ξαναγίνει δικό του, αλλά δεν το κάνει. Υπακούει και φεύγει και ζει έξω, στην πόλη, σε μια παράγκα. Έχει την ικανότητα να κάνει την παράγκα ένα όμορφο πέτρινο σπίτι, μα δεν το κάνει. Συνεχίζει να μένει στην παράγκα, ώσπου κάποτε πεθαίνει χωρίς να έχει κάνει το παραμικρό θαύμα σ' όλη του τη ζωή.

Κάθομαι, τρίβω τα χέρια μου από ευχαρίστηση. Ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς θα σκάσει από τη ζήλια του. Νομίζει πως δεν μπορώ να γράψω τίποτα της προκοπής. Και τώρα δουλειά! Κάτω ο ύπνος, κάτω η τεμπελιά! Θα γράφω δέκαοχτώ ώρες συνέχεια!

Τρέμω ολόκληρος από την ανυπομονησία. Είναι εντελώς αδύνατον να σκεφτώ τι πρέπει να κάνω: να πάρω χαρτί και πένα πρέπει. Αυτό πρέπει, αλλά αρπάζω διάφορα πράγματα, τα μόνα που δεν χρειάζομαι. Τρέχω πάνω-κάτω στο δωμάτιο: από το παράθυρο στο τραπέζι, από το τραπέζι στην στόφα, από την στόφα πάλι στο τραπέζι, ύστερα στο ντιβάνι και πάλι στο παράθυρο. Με πνίγει η φλόγα που κατακαίει το στήθος μου. Είναι πέντε η ώρα ακόμα. Έχω μπροστά μου όλη τη μέρα: και το απόγευμα: και το βράδυ...

Στέκομαι ακίνητος στη μέση του δωματίου. Τι το σκέφτομαι; Είναι ήδη πέντε και είκοσι. Πρέπει να γράψω. Μετακινώ το τραπέζι κοντά στο παράθυρο και κάθομαι. Μια κόλλα χαρτί μπροστά μου και η πένα στο χέρι μου.

Η καρδιά μου χτυπάει ακόμα δυνατά και το χέρι μου τρέμει. Θα περιμένω λίγο να ηρεμήσω. Αφήνω την πένα και γεμίζω την πίπα μου. Ο ήλιος πέφτει κατευθείαν στα μάτια μου και με τυφλώνει. Κοιτάζω λοξά κι ανάβω την πίπα. Τότε περνάει μπρος στο παράθυρο ένα κοράκι. Κοιτάζω έξω, στον δρόμο, και βλέπω έναν με ξύλινο πόδι να προχωράει στο πεζοδρόμιο. Χτυπάει το ξύλινο πόδι και το μαστούνι του με δύναμη στις πλάκες.

«Αυτά, λοιπόν!» μονολογώ και συνεχίζω να κοιτάζω από το παράθυρο.

Ο ήλιος κρύβεται πίσω από την καπνοδόχο τού απέναντι κτηρίου. Η σκιά της καπνοδόχου κατηφορίζει γρήγορα την στέγη, περνάει τον δρόμο και πέφτει κατευθείαν πάνω στο πρόσωπό μου. Πρέπει να εκμεταλλευτώ την σκιά και να γράψω για τον θαυματουργό. Αρπάζω την πένα και γράφω: «Ο θαυματουργός άγιος ήταν ψηλός».

Δεν μπορώ να γράψω άλλο. Κάθομαι εκεί μέχρι που αρχίζω να πεινάω. Ύστερα σηκώνομαι και πηγαίνω στο ντουλάπι που φυλάω τις προμήθειες. Ψαχουλεύω εκεί μέσα μα δεν βρίσκω τίποτα. Μόνον έναν σβώλο ζάχαρη. Κάποιος χτυπάει την πόρτα.

«Ποιος είναι;»

Δεν παίρνω απάντηση. Ανοίγω την πόρτα και βλέπω μπροστά μου εκείνη την γριά με το ρολόι, που συνάντησα το πρωί στην αυλή. Μένω κατάπληκτος και σωπαίνω.

«Να 'μαι, λοιπόν», λέει η γριά και μπαίνει στο δωμάτιό μου.

Στέκομαι εκεί, μπροστά στην πόρτα, και δεν ξέρω τι να κάνω. Να τη διώξω την γριά ή –τουναντίον- να της προσφέρω κάθισμα; Αλλά η γριά αποφασίζει μόνη της και πάει στην αγαπημένη μου πολυθρόνα πλάι στο παράθυρο και κάθεται.

«Κλείσε και κλειδώσε», μου λέει.

Κλείνω και κλειδώνω.

«Γονάτισε», λέει η γριά.

Και πέφτω στα γόνατα.

Όμως εκείνη την στιγμή αρχίζω να συνειδητοποιώ τον παραλογισμό της θέσης μου. Γιατί γονατίζω μπροστά σε μια γριά; Και, τελικά, γιατί βρίσκεται στο δωμάτιό μου αυτή η γριά και γιατί κάθεται στην αγαπημένη μου πολυθρόνα; Γιατί δεν την έδιωξα την γριά;

«Δεν μου λες», λέω, «νομίζεις πως έχεις δικαίωμα να μπαίνεις στο δωμάτιό μου, ν' αρχίζεις τις διαταγές και, μάλιστα, να κάνεις το αφεντικό σ' εμένα τον ίδιο; Δεν έχω καμιά όρεξη να βρίσκομαι εδώ γονατιστός».

«Δεν χρειάζεται», λέει η γριά. «Τώρα πρέπει να πέσεις μπρούμυτα και να κολλήσεις το πρόσωπό σου στο πάτωμα».

Εκτελώ αμέσως τη διαταγή της...

Βλέπω κατάφατσα τις τετράγωνες πλάκες. Πονάω στον ώμο· ο γοφός μου έχει πιαστεί· πρέπει ν' αλλάξω θέση. Ήμουν πεσμένος κάτω μπρούμυτα και τώρα σηκώθηκα με μεγάλο κόπο στα γόνατα. Τα άκρα μου έχουν μουδιάσει. Μόλις και μετά βίας λυγίζουν. Κοιτάζω ένα γύρο και με βλέπω στο δωμάτιό μου. Είμαι γονατισμένος καταμεσής στο πάτωμα. Αποκτώ αργά-αργά επίγνωση της κατάστασής μου και ξαναβρίσκω την μνήμη μου. Ξανακοιτάζω ένα γύρο το δωμάτιο και σαν να μου φαίνεται πως βλέπω κάποιον να κάθεται στην πολυθρόνα πλάι στο παράθυρο. Το δωμάτιο δεν είχε πολύ φως, γιατί μάλλον είχαν αρχίσει οι λευκές νύχτες. Τρυπάω προσεκτικά το μισοσκόταδο με το βλέμμα μου. Ο Χριστός και η Παναγία! Είναι όντως εκείνη η γριά που κάθεται στην πολυθρόνα μου; Τεντώνω τον λαιμό μου, κουνάω το κεφάλι μου και ρίχνω μια ματιά. Ναι, σίγουρα, είναι η γριά και κάθεται εκεί με το κεφάλι γερμένο μπροστά. Μάλλον θα κοιμήθηκε.

Μαζεύω τα κομμάτια μου και πάω κούτσα-κούτσα κοντά της. Το σαγόνι της γριάς ακουμπάει στο στήθος της· Τα χέρια της κρέμονται στα πλάγια της πολυθρόνας. Μου έρχεται να την αρπάξω να τη σηκώσω και να την βγάλω έξω καροτσάκι.

«Άκου να δεις», λέω, «είσαι στο δωμάτιό μου! Πρέπει να δουλέψω. Απαιτώ να φύγεις αμέσως».

Η γριά ούτε που σάλεψε. Σκύβω και την κοιτάζω στο πρόσωπο. Το στόμα της είναι μισάνοιχτο και οι μασέλες της κρέμονται μισοβγαλμένες. Ξαφνικά, ξεκαθαρίζουν όλα στο μυαλό μου: η γριά είναι πεθαμένη.

Μια τρομερή αίσθηση δυσφορίας με κυριεύει. Γιατί ήρθε και πέθανε μέσα στο δωμάτιό μου; Δεν τους αντέχω τους πεθαμένους. Άντε τώρα να τα βγάλεις πέρα με το κουφάρι. Άσε που πρέπει να εξηγήσω στον διαχειριστή και στον υπεύθυνο από το Κόμμα τι ήθελε η γριά στο δωμάτιό μου. Την κοίταξα με μίσος. Λες να μην πέθανε τελικά; Βάζω την παλάμη μου στο μέτωπό της. Παγωμένο μέτωπο. Το ίδιο και το χέρι της. Τώρα, τι κάνουμε;

Ανάβω την πίπα μου και κάθομαι στον καναπέ. Μια παράλογη μανία με πλημμυρίζει.

«Βρε τη λεχρήτισσα!» σκέφτομαι φωναχτά.

Η πεθαμένη γριά κάθεται στην πολυθρόνα μου σαν σακί. Τα δόντια της είναι πεταγμένα έξω. Μοιάζει με ψόφιο άλογο.

«Τι αηδιαστικό θέαμα!» λέω, αλλά δεν μπορώ να την σκεπάσω με εφημερίδα, γιατί ποιος ξέρει τι μπορεί να συμβεί από κάτω.

Ακούω θορύβους πίσω από τον τοίχο. Είναι ο γείτονάς μου, ο μηχανοδηγός, που ξύπνησε κι ετοιμάζεται. Αρκετά τρεχάματα έχω μπροστά μου. Δεν είναι ανάγκη να πάρει είδηση κι αυτός

πως έχω μια πεθαμένη γριά στο δωμάτιό μου! Στήνω αυτή και μετρώ τα βήματά του. Γιατί κινείται τόσο αργά; Είναι ήδη πέντε και μισή! Έπρεπε ήδη να έχει φύγει. Έλα Παναγία μου! Ετοιμάζει τσάι! Ακούω καθαρά τη φουφού. Έλα, ευλογημένε μηχανοδηγέ, κάνε γρήγορα, πιες το τσάι σου και φύγε!

Ανεβάζω τα πόδια μου στον καναπέ και ξαπλώνω. Περνούν οχτώ λεπτά, αλλά το τσάι του γείτονά μου δεν είναι ακόμα έτοιμο και η φουφού κορώνει. Κλείνω τα μάτια και παίρνω έναν υπνάκο.

Ονειρεύομαι πως ο γείτονάς μου φεύγει κι εγώ βγαίνω ξωπίσω του μέχρι την σκάλα, κλείνοντας με δύναμη την πόρτα. Δεν πήρα μαζί μου το κλειδί και δεν μπορώ να ξαναέβω στο δωμάτιό μου. Τώρα πρέπει ν' αρχίσω να χτυπάω τις πόρτες των άλλων ενοίκων και να τους ξυπνάω, κι αυτό δεν είναι καθόλου καλό. Στέκομαι στο πλατύσκαλο και σκέφτομαι τι να κάνω και, ξαφνικά, βλέπω πως δεν έχω χέρια. Κατεβάζω το κεφάλι για να δω καλύτερα αν έχω χέρια και βλέπω πως στη μια μεριά, αντί για χέρι, έχω ένα μαχαίρι, και στην άλλη ένα πιρούνι.

«Λοιπόν;» λέω στον Σακερντόν Μιχαήλοβιτς, που για κάποιον λόγο κάθεται εκεί δίπλα, σε μια ξαπλώστρα. «Είδες», του λέω, «τι χέρια έχω;»

Όμως ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς κάθεται εκεί σιωπηλός και μπορώ να δω πως δεν είναι ο πραγματικός Σακερντόν Μιχαήλοβιτς, αλλά ένα πηλίνο ομοίωμά του.

Σ' αυτό το σημείο ξυπνάω και συνειδητοποιώ αμέσως πως είμαι στο δωμάτιό μου, ξαπλωμένος στον καναπέ και πως στην πολυθρόνα, πλάι στο παράθυρο, κάθεται μια πεθαμένη γριά.

Γυρίζω απότομα το κεφάλι προς το μέρος της. Η γριά δεν βρίσκεται στην πολυθρόνα. Καρφώνω το βλέμμα στην άδεια πολυθρόνα και με πλημμυρίζει μια άγρια χαρά. Άρα, αυτό σημαίνει πως ήταν όλα ένα όνειρο. Από πού άρχισε όμως; Και τότε; Ήρθε στο δωμάτιό μου μια γριά εχθές; Ήταν κι αυτό όνειρο; Εχθές γύρισα πίσω επειδή είχα ξεχάσει να σβήσω την ηλεκτρική στόφα. Όνειρο ήταν κι αυτό; Εν πάση περιπτώσει, είναι υπέροχο που δεν έχω μια πεθαμένη γριά στο δωμάτιο, κι αυτό σημαίνει πως δεν είμαι υποχρεωμένος να πάω στον διαχειριστή του σπιτιού και να τον σκοτίσω με το πτώμα!

Αλλά το ζήτημα είναι πόσην ώρα ονειρευόμουν. Κοίταξα το ρολόι μου: εννιά και μισή· μάλλον το πρωί.

Θεέ και Κύριε! Τι πράγματα είναι αυτά που γίνονται στα όνειρα!

Κατέβασα τα πόδια από τον καναπέ και, την ώρα που πήγαινα να σηκωθώ, έπιασα με την άκρη του βλέμματό μου την γριά. Βρισκόταν ανάσκελα στο πάτωμα, πίσω από το τραπέζι, δίπλα στην πολυθρόνα. Οι μασέλες της είχαν πεταχτεί έξω για

τα καλά κι ένα δόντι είχε χωθεί στο ρουθούνι της. Τα χέρια της ήταν πλακωμένα από το σώμα της και δεν φαίνονταν -σαν να μην είχε καθόλου χέρια- αλλά από την αναστατωμένη ρόμπα της ξεπετάγονταν δυο σκελετωμένα κάτασπρα ποδάρια με βρώμικες μάλλινες κάλτσες.

«Λεχρήτισσα!» φώναξα κι έτρεξα καταπάνω της και την κλώτσησα στο σαγόνι.

Οι μασέλες πετάχτηκαν και προσγειώθηκαν σε μια γωνιά. Ήθελα να την ξανακλωτήσω, αλλά φοβήθηκα μήπως της αφήσω κανένα σημάδι κι ύστερα λένε πως την σκότωσα εγώ.

Απομακρύνθηκα από την γριά, κάθισα στον καναπέ και άναψα την πίπα μου. Έτσι, πέρασαν είκοσι λεπτά. Τώρα, έβλεπα καθαρά πως το γεγονός -όπως κι αν έγινε- θα το ερευνούσαν εξονυχιστικά. Θα το ερευνούσαν και θα επακολουθούσε μεγάλο μπέρδεμα και πάνω στο μπέρδεμα θα με κατηγορούσαν για φόνο. Η κατάσταση σοβάρεψε πολύ. Είναι κι εκείνη η κλωτσιά...

Ξαναπήγα πάνω από την γριά, έσκυψα και άρχισα να παρατηρώ το πρόσωπό της. Είχε μια μικρή μελανιά στο σαγόνι. Εντάξει, αυτό δεν είναι τίποτα. Τι έγινε, δηλαδή; Κάλλιστα μπορεί να έπεσε και να χτύπησε σ' εκείνο το σημείο, όταν ήταν ακόμα ζωντανή. Ησυχάζω λιγάκι κι αρχίζω να κόβω βόλτες στο δωμάτιο, καπνίζοντας την πίπα μου και μηρυκάζοντας τα δεδομένα.

Πάω, έρχομαι, κι όσο πάω κι έρχομαι τόσο θυμώνω. Άρχισα να τρέμω από τα νεύρα. Ξαναπάχνω στο ντουλάπι όπου φυλάω τις προμήθειες, αλλά το μόνο που βρίσκω είναι ένας σβώλος ζάχαρη.

Βγάζω το πορτοφόλι μου, μετράω τα λεφτά μου. Έντεκα ρούβλια. Αυτό σημαίνει πως μπορώ ν' αγοράσω μερικά χοιρινά λουκάνικα, αρκετό ψωμί και να μου μείνουν και για καπνό.

Φτιάχνω τον λαιμοδέτη μου, που είχε ταλαιπωρηθεί όλη-νύχτα, παίρνω το ρολόι μου, βάζω το πανωφόρι μου, βγαίνω στον διάδρομο, κλειδώνω σχολαστικά την πόρτα, βάζω το κλειδί στην τσέπη μου και βγαίνω στον δρόμο. Πρώτα-πρώτα πρέπει να φάω κάτι για να βάλω τις σκέψεις μου σε μια σειρά. Ύστερα θα δω τι θα κάνω με το πτώμα. Στον δρόμο για το μαγαζί, σκεπτόμουν συνέχεια. Μήπως έπρεπε να πάνω να βρω τον Σακερντόν Μιχαήλοβιτς και να του τα πω όλα; Αν το σκεφτόμαστε μαζί το ζήτημα, μπορεί να βρίσκαμε τη λύση γρηγορότερα. Αλλά την απέρριψα αμέσως αυτή την εκδοχή, επειδή είναι κάποια πράγματα που πρέπει να τα κάνει κανείς μόνος του, χωρίς μάρτυρες.

Το μαγαζί δεν είχε χοιρινά λουκάνικα και πήρα μισό κιλό σουτζούκια. Αλλά ούτε και καπνό είχε. Μετά πήγα στον φούρνο.

Είχε πολύ κόσμος εκεί μέσα και στο ταμείο περίμεναν ουρά. Νευρίασα αμέσως, αλλά –τι να κάνω;- μπήκα στην ουρά. Προχωρούσαμε πολύ αργά, ώσπου κάποτε σταματήσαμε εντελώς, γιατί είχε ξεσπάσει καυγάζ στο ταμείο.

Προτίμησα να μην ασχοληθώ με το περιστατικό και κάρφωσα το βλέμμα μου στην πλάτη μιας όμορφης κοπέλας που στεκόταν μπροστά μου. Η κοπέλα ήταν αδιάκριτα αδιάκριτη: τέντωνε τον λαιμό της αριστερά δεξιά και σηκωνόταν στις μύτες των ποδιών της, μήπως δει τι γινόταν στο ταμείο. Κάποια στιγμή γύρισε πίσω και μου είπε: «Μήπως ξέρετε τι συμβαίνει στο ταμείο;»

«Όχι, δυστυχώς», της απάντησα όσο πιο ψυχρά μπορούσα.

Η κοπέλα έκανε μερικές ακόμα προσπάθειες, μήπως καταλάβει τι γινόταν και ύστερα ξαναγύρισε και με κοίταξε:

«Δεν θέλετε να πάτε μέχρι εκεί να δείτε τι συμβαίνει;»

«Όχι, δυστυχώς· καρφί δεν μου καίγεται», είπα ακόμα πιο ψυχρά.

«Τι εννοείτε, όταν λέτε πως δεν σας καίγεται καρφί;» φώναξε η κοπέλα. «Έχετε καθηλωθεί στην ουρά επειδή κάτι γίνεται μπροστά. Έτσι δεν είναι;»

Δεν απάντησα· αρκέστηκα σε μian ανεπαίσθητη υπόκλιση. Η κοπέλα με εξερεύνησε με το βλέμμα.

«Βέβαια, δεν είναι αντρική δουλειά να στέκεσαι στην ουρά για ψωμί», είπε. «Λυπάμαι που είστε αναγκασμένος να βρίσκεστε εδώ. Έχετε βγάλει πανεπιστήμιο, ε;»

«Ναι, έχω βγάλει πανεπιστήμιο», απάντησα κάπως αιφνιδιασμένος. Ύστερα όμως, ξαναβρήκα την ψυχραιμία μου και υποκλίθηκα· ελαφρά πάλι.

Η κοπέλα με περιεργάστηκε ξανά και, ξαφνικά, άγγιξε το μανίκι μου:

«Επιτρέψτε μου να πάρω εγώ ό,τι θέλετε κι εσείς να με περιμένετε έξω».

Αυτό με αποτέλειωσε.

«Σας ευχαριστώ», είπα. «Πραγματικά, είναι πολύ ευγενικό αυτό που κάνετε, αλλά μπορώ και μόνος μου».

«Όχι, όχι», είπε η κοπέλα. «Πηγαίνετε έξω εσείς. Τι θέλετε ν' αγοράσετε;»

«Αν είναι έτσι», είπα, «θέλω ν' αγοράσω μισό κιλό μαύρο ψωμί· μόνον αν έχει καρβέλι και από το πολύ φτηνό. Το προτιμώ».

«Καλά κάνετε», είπε η κοπέλα. «Λοιπόν, πηγαίνετε εσείς. Θα το αγοράσω εγώ και θα τα βρούμε έπειτα». Και με σκούνησε τρυφερά στον αγκώνα.

Βγήκα έξω και στάθηκα αριστερά από την πόρτα. Ο ήλιος με χτυπούσε κατευθείαν στα μάτια. Άναψα την πίπα μου. Ωραιοτάτη κοπέλα! Σπάνιο πράγμα στον καιρό μας! Στεκόμουν εκεί, με τα μάτια βγαλμένα από τον ήλιο, και κάπνιζα την πίπα μου και σκεφτόμουν την ωραιοτάτη κοπέλα. Επίσης, έχει φωτεινά καστανά μάτια. Είναι απλά ακαταμάχητα ωραία!

«Καπνίζετε πίπα;» άκουσα κάποιον πίσω μου. Η ωραιοτάτη κοπέλα μου έδωσε το καρβέλι.

«Ω, με υποχρεώσατε», είπα και το άρπαξα.

«Άκου να καπνίζετε πίπα! Αυτό πολύ μου αρέσει», λέει η ωραιοτάτη κοπέλα.

Και διαμείβεται μεταξύ μας ο ακόλουθος διάλογος.

Αυτή: Λοιπόν, μόνος σας αγοράζετε ψωμί;

Εγώ: Όχι μόνο ψωμί· όλα μόνος μου τ' αγοράζω.

Αυτή: Και πού τρώτε;

Εγώ: Συνήθως μαγειρεύω εγώ. Αλλά κάπου-κάπου τρώω σε κανένα καπηλειό.

Αυτή: Τότε θα σας αρέσει η μπύρα.

Εγώ: Όχι, προτιμώ τη βότκα.

Αυτή: Κι εμένα μου αρέσει η βότκα.

Εγώ: Σας αρέσει η βότκα; Μα, αυτό είναι υπέροχο! Πολύ θα ήθελα να πιούμε μαζί μια μέρα.

Αυτή: Κι εμένα θα μου άρεσε να πιω βότκα μαζί σας.

Εγώ: Συγχωρείστε με, αλλά... μπορώ να σας ρωτήσω κάτι;

Αυτή: *(κοκκινίζοντας απότομα)* Βεβαίως, ρωτήστε με.

Εγώ: Εντάξει, λοιπόν· θα σας ρωτήσω. Πιστεύετε στον θεό;

Αυτή: *(αιφνιδιασμένη)* Στον θεό; Ναι, βέβαια.

Εγώ: Και τι θα λέγατε ν' αγοράσουμε λίγη βότκα και να πάμε στο σπίτι μου; Μένω πολύ κοντά.

Αυτή: *(ζωηρά)* Λοιπόν, γιατί όχι; Πολύ θα μου άρεσε.

Εγώ: Τότε ας πηγαίνουμε.

Μπαίνουμε σ' ένα μαγαζί για να πάρουμε μισό λίτρο βότκα.

Εγώ δεν έχω πια λεφτά· μόνο κάτι δεκάρες. Μιλάμε συνέχεια για διάφορα πράγματα και, ξαφνικά, θυμάμαι πως στο δωμάτιό μου υπάρχει μια πεθαμένη γριά· ανάσκελα στο πάτωμα.

Γυρεύω με το βλέμμα τη νέα μου γνωριμία: στέκεται μπροστά στο ταμείο και κοιτάζει τα βάζα με τις μαρμελάδες. Πηγαίνω προσεκτικά στην πόρτα και γλιστρώ έξω. Τυχαίνει τώρα να έχει σταματήσει το τραμ ακριβώς απέναντι από το μαγαζί. Σαλτάρω πάνω χωρίς καν να κοιτάξω το νούμερο της διαδρομής. Κατεβαίνω στην οδό Μιχαηλόφκαγια και ξεκινώ για

το σπίτι του Σακερντόν Μιχαήλοβιτς. Κουβαλάω ένα μπουκάλι βότκα, σουτζούκια και ψωμί.

Ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς μου άνοιξε την πόρτα ο ίδιος. Φοράει κατάσαρκα τη ρόμπα του, τις ρώσικες μπότες του με σηκωμένα τα ρεβέρ και το γούνινο καπέλο του με τα πτερύγια· μόνο που τα πτερύγια είναι δεμένα επάνω.

«Θαυμάσια!» είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς όταν είδε πως ήμουν εγώ.

«Δεν σε διακόπτω από τη δουλειά σου;» ρώτησα.

«Όχι, όχι», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς. «Δεν έκανα τίποτα. Καθόμουν έτσι απλά στο πάτωμα».

«Εγώ πέρναγα αποδώ και είχα λίγη βότκα και κάτι να τσιμπήσουμε και σκέφτηκα να σου χτυπήσω», είπα στον Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Πολύ ωραία!» είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς. «Πέρασε μέσα».

Χωθήκαμε στο δωμάτιό του. Άνοιξα τη βότκα και ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς έφερε δυο ποτήρια κι ένα πιάτο με κρέας.

«Έχω και κάτι σουτζούκια εδώ», είπα. «Λοιπόν, πώς θα τα φάμε; Ωμά ή θα τα βράσουμε;»

«Θα τα βάλουμε στη φωτιά», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς, «κι όσο θα βράζουν θα πίνουμε τη βότκα με το κρέας. Είναι ραγού· πρώτης τάξεως νοστιμιά!»

Ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς έβαλε ένα κατσαρόλι στην στόφα πετρελαίου και στρωθήκαμε μπροστά στη βότκα.

«Η βότκα κάνει καλό», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς, γεμίζοντας τα ποτήρια. «Ο Μέτσνικωφ* έγραψε πως η βότκα είναι καλύτερη από το ψωμί και πως το ψωμί είναι χορτάρι που πάει και φυτρώνει στο στομάχι μας».

«Εις υγείαν!» είπα εγώ και τσουγκρίσαμε τα ποτήρια. Αρχίσαμε να πίνουμε και να κουβεντιάζουμε για το κρέας. «Καλό είναι», είπε κάποια στιγμή ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

Και τότε ήταν που ακούστηκε εκείνος ο ξερός κρότος στο δωμάτιο.

«Τι έγινε;» ρώτησα.

Σταματήσαμε να μιλάμε και στήσαμε αυτί. Ξαφνικά, νάτος πάλι ο κρότος. Ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς πετάχτηκε όρθιος, έτρεξε στο παράθυρο και κατέβασε κυριολεκτικά την κουρτίνα.

«Τι κάνεις εκεί; Την κουρτίνα σου σκίζεις;» φώναξα.

Όμως ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς δεν μου απάντησε. Έτρεξε στην στόφα, άρπαξε το κατσαρόλι με την κουρτίνα και το πέταξε στο πάτωμα.

* Γλιά Μέτσνικωφ [Гля Гвич Мечников, 1845-1916]: Ρώσος μικροβιολόγος. Πήρε το Νόμπελ ιατρικής, το 1908.

«Να σε πάρει και να σε σηκώσει!» είπε. «Ξέχασα να βάλω νερό στο κατσαρόλι και είναι εμαγιέ και τώρα βγήκε το σμάλτο».

«Α, μάλιστα», είπα και κούνησα το κεφάλι.

Καθίσαμε πάλι στο τραπέζι.

«Δεν πάει στον διάβολο», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς. «Θα τα φάμε ωμά τα σουτζούκια».

«Πεθαίνω της πείνας», είπα.

«Σερβίρισου», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς, σπρώχνοντας προς το μέρος μου τα σουτζούκια.

«Έχω να φάω από χθες που ήμαστε μαζί στο καπηλειό. Μπουκιά δεν έβαλα στο στόμα μου από κείνη την στιγμή».

«Μάλιστα», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Έγραφα συνέχεια», είπα εγώ.

«Μεγαλειώδες!» φώναξε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς κάπως επιτηδευμένα. «Είναι μεγαλειώδες να βλέπεις μια μεγαλοφυΐα μπροστά σε μιαν άλλη μεγαλοφυΐα!»

«Υποθέτω πως ναι!» είπα εγώ.

«Κατάφερες τίποτα;» ρώτησε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Ναι», είπα εγώ. «Κατάφερα ένα βουνό χαρτιά».

«Στις μεγαλοφυΐες του καιρού μας», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς, υψώνοντας το ποτήρι του.

Ήπιαμε. Ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς έφαγε κρέας κι εγώ... τα σουτζούκια. Αφού έφαγα τα σουτζούκια, άναψα την πίπα μου και είπα:

«Κοίτα, ήρθα σ' εσένα γιατί με κυνηγάνε και θέλω να ξεφύγω».

«Ποιος σε κυνηγάει;» ρώτησε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Μια γυναίκα», είπα.

Όμως ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς δεν με ρώτησε τίποτ' άλλο· απλά έβαλε βότκα στα ποτήρια σιωπηλός.

«Την είδα σ' έναν φούρνο», συνέχισα. «Ήταν κεραυνοβόλος έρωτας».

«Είναι γοητευτική;» ρώτησε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Ναι», είπα, «ακριβώς ο τύπος μου».

Ήπιαμε από μια γουλιά και πήγα παρακάτω: «Συμφώνησε να έρθει στο δωμάτιό μου να πιούμε βότκα. Πήγαμε σ' ένα μαγαζί, αλλά τελικά έπρεπε να το σκάσω, χωρίς να με καταλάβει».

«Δεν είχες λεφτά;» ρώτησε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Όχι, είχα αρκετά λεφτά», είπα, «αλλά θυμήθηκα πως δεν έπρεπε να την πάω στο δωμάτιό μου».

«Τι εννοείς; Είχες άλλη γυναίκα στο δωμάτιο;» ρώτησε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Μπορείς να το πεις κι έτσι. Υπάρχει μια άλλη γυναίκα στο δωμάτιό μου», είπα χαμογελώντας. «Και τώρα δεν μπορώ ν' αφήσω κανέναν να μπει».

«Παντρέψου την και κάλεσέ με στη δεξίωση», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Όχι», είπα εγώ, βάζοντας τα γέλια. «Δεν πρόκειται να την παντρευτώ αυτή τη γυναίκα»..

«Ε, τότε παντρέψου την άλλη· του φούρνου», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Τι σ' έπιασε και θες να με παντρέψεις;» είπα εγώ.

«Ε, τότε τι θέλεις;» είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς, γεμίζοντας τα ποτήρια. «Άντε, στις κατακτήσεις σου!»

Ήπιαμε. Ήταν φως φανάρι πως άρχισε να μας πιάνει η βότκα. Ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς έβγαλε το καπέλο του και το πέταξε στο κρεβάτι. Εγώ σηκώθηκα κι άρχισα να κόβω βόλτες στο δωμάτιο, ήδη ζαλισμένος από το ποτό.

«Τι γνώμη έχεις για τους νεκρούς;» ρώτησα τον Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Απολύτως αρνητική», είπε εκείνος. «Τους φοβάμαι».

«Ναι, κι εγώ τους φοβάμαι πολύ», είπα. «Δώσε μου έναν πεθαμένο –να μην είναι συγγενής μου- και θα τον πλακώσω στις κλωτσιές».

«Δεν θα κλωτσούσες ποτέ ένα πτώμα», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Μωρέ, θα του έδινα ένα γερό κλωτσίδι στα ψαχνά!» είπα εγώ. «Μόνο τους πεθαμένους και τα παιδιά δεν αντέχω».

«Όντως, τα παιδιά είναι φρίκη», συμφώνησε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Όμως εσύ ποιο θεωρείς χειρότερο: τους πεθαμένους ή τα παιδιά;» ρώτησα.

«Μάλλον τα παιδιά· μπερδεύονται στα πόδια σου συχνότερα. Τουλάχιστον οι νεκροί δεν εισβάλουν στη ζωή μας στα καλά καθούμενα», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Δεν εισβάλουν!» κραύγασα και σώπασα απότομα. Ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς με κοίταξε διερευνητικά.

«Θες λίγη βότκα ακόμα;» ρώτησε.

«Όχι», είπα, αλλά αποκτώντας πάλι τον έλεγχο των σκέψεών μου, πρόσθεσα: «Όχι, σ' ευχαριστώ, δεν θέλω άλλη».

Πήγα και ξανακάθισα στο τραπέζι. Μείναμε για λίγο σιωπηλοί.

«Θέλω να σε ρωτήσω κάτι», είπα τελικά. «Πιστεύεις στον θεό;»

Μια κάθετη ρυτίδα εμφανίζεται στο μέτωπο του Σακερντόν Μιχαήλοβιτς και λέει: «Υπάρχει κάτι που ονομάζεται εθιμοτυπική απρέπεια. Είναι εθιμοτυπική απρέπεια να ζητάς

από κάποιον να σου δανείσει πενήντα ρούβλια ακριβώς την στιγμή που τον βλέπεις να βάζει διακόσια στην τσέπη του. Αποκεί και πέρα πρέπει να σκεφτεί αν θα σου τα δώσει ή όχι – και το πιο βολικό και άμεσα αποδεκτό μέσο για ν' αρνηθεί είναι το ψέμα· να σου πει, δηλαδή, πως δεν έχει λεφτά. Εσύ όμως τον έχεις δει να βάζει στην τσέπη του λεφτά και άρα του έχεις στερήσει τη δυνατότητα μιας ξεκάθαρης και απόλυτα αποδεκτής άρνησης. Του έχεις στερήσει το δικαίωμα της επιλογής μ' αυτό το βρώμικο κόλπο σου. Είναι εθιμοτυπική απρέπεια, σχεδόν αδιακρισία αυτό το πράγμα. Και το να ρωτάς κάποιον: 'Πιστεύεις στον Θεό;' είναι επίσης αδιακρισία και εθιμοτυπική απρέπεια».

«Πολύ καλά», είπα εγώ. «Δεν βλέπω να συμφωνούμε επί του ζητήματος».

«Εγώ δεν κάνω συγκρίσεις», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Εντάξει, εντάξει», είπα εγώ. «Ας το ξεχάσουμε. Χίλια συγνώμη που σου έθεσα ένα τόσο ανάρμοστο και αδιάκριτο ερώτημα».

«Παρακαλώ», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς. «Απλά, έπρεπε να βρω έναν τρόπο να σου αρνηθώ την απάντηση. Και δεν σου απάντησα».

«Ούτε κι εγώ ρώτησα», είπα εγώ. «Τέλος πάντων, άλλος ήταν ο λόγος».

«Ποιος;» ρώτησε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς σχεδόν αδιάφορα.

«Κοίτα», είπα. «Κατά την άποψή μου δεν υπάρχουν πιστοί και άπιστοι. Υπάρχουν μόνον αυτοί που θα ήθελαν να πιστεύουν κι αυτοί που θα ήθελαν να μην πιστεύουν».

«Συνεπώς, αυτοί που θα ήθελαν να μην πιστεύουν, ήδη πιστεύουν σε κάτι», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς. «Και, αντίθετα, αυτοί που θα ήθελαν να πιστεύουν, δεν πιστεύουν σε τίποτα».

«Μπορεί να 'ναι κι έτσι», είπα εγώ. «Δεν ξέρω».

«Και σε τι πιστεύουν ή δεν πιστεύουν; Στον θεό;» ρώτησε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς.

«Όχι», είπα εγώ. «Στην αθανασία».

«Τότε γιατί με ρώτησες αν πιστεύω στον θεό;»

«Επειδή η ερώτηση 'Πιστεύεις στην αθανασία;' ακούγεται πολύ χαζή», είπα στον Σακερντόν Μιχαήλοβιτς και σηκώθηκα.

«Τι, φεύγεις;» ρώτησε εκείνος.

«Ναι», είπα. «Πέρασε η ώρα».

«Και τι θα γίνει με τη βότκα;» είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς. «Έχει από ένα ποτήρι για τον καθέναν μας ακόμα».

«Ε, τότε ας την πιούμε», είπα εγώ.

Ήπιαμε την υπόλοιπη βότκα και καθαρίσαμε για τα καλά το πιάτο με το κρέας.

«Τώρα πρέπει να φύγω», είπα.

«Αντίο», είπε ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς και με ξέβγαλε μέχρι την σκάλα. «Ευχαριστώ για τα καλούδια που έφερες».

«Εγώ ευχαριστώ», είπα. «Αντίο».

Και έφυγα.

Μένοντας μόνος, ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς καθάρισε το τραπέζι, παράχωσε το άδειο μπουκάλι της βότκας στο ντουλάπι, έβαλε ξανά το γούνινο καπέλο με τα πτερύγια και κάθισε στο πάτωμα, κάτω από το παράθυρο. Ο Σακερντόν Μιχαήλοβιτς σταύρωσε τα χέρια του στην πλάτη και δεν φαίνονταν πια. Κι από την αναστατωμένη ρόμπα του ξεπετάγονταν τα σκελετωμένα κάτασπρα ποδάρια του με τις ρώσικες μπότες, που είχαν σηκωμένα τα ρεβέρ.

Κατηφόρισα τη λεωφόρο Νιέφσκυ, βαρύς από τις σκέψεις μου. Θα πήγαινα στον διαχειριστή του σπιτιού και θα του έλεγα τα πάντα. Κι όταν καθάριζα με την υπόθεση της γριάς, θα στηνόμουν έξω από τον φούρνο -όσες μέρες κι αν χρειάζονταν- για να πετύχω την όμορφη κοπέλα. Τελικά, της χρωστούσα ακόμα το ψωμί: σαράντα οχτώ καπίκια. Είχα μια καλή δικαιολογία για να την αναζητήσω. Η βότκα που είχα πει έκανε ακόμα τη δουλειά της κι όλα μου φαίνονταν ωραία και καλά και απλά, πολύ απλά.

Στον Φοντάνκα* πήγα σ' έναν πάγκο και, με την άνεση των λίγων ψιλών μου, κατέβασα μια κούπα κβας.* Ήταν φτηνή και ξινή κι έφυγα με μιαν άσχημη γεύση στο στόμα.

Στη διασταύρωση με τη Λιτέιναγια κάποιος μεθυσμένος -ή κι εγώ δεν ξέρω τι άλλο- παραπάτησε και με σκούνησε. Ήταν ευχής έργο που δεν είχα πάνω μου πιστόλι. Θα τον ξάπλωνα χάμω την ίδια στιγμή· εκεί, επιτόπου.

Πήγα μέχρι το σπίτι με το πρόσωπο παραμορφωμένο από μιαν έκφραση κακίας. Δεν υπήρξε περαστικός που να μην γυρίσει να με κοιτάξει.

Πήγα στο γραφείο του διαχειριστή του σπιτιού. Στο γραφείο καθόταν ένα κοντό, βρώμικο, μονόφθαλμο, κατάξανθο θηλυκό με πλακουτσωτή μύτη. Κοιταζόταν στο καθρεφτάκι της και πασάλειβε τα μαύρα της τα χάλια με κραγιόν.

«Πού είναι ο διαχειριστής του σπιτιού;» ρώτησα.

Το κορίτσι παρέμεινε σιωπηλό, βάφοντας τα χείλια της.

« Πού είναι ο διαχειριστής του σπιτιού;» επανέλαβα ξερά.

«Θα είναι εδώ αύριο, όχι σήμερα», απάντησε το βρώμικο, μονόφθαλμο θηλυκό με την πλακουτσωτή μύτη.

*Παραπόταμος του Νέβα που διασχίζει την πετρούπολη .

**Ελαφριά μπίρα φτιαγμένη από ζύμωση παλαιού άρτου.

Βγήκα έξω, στον δρόμο. Στο απέναντι πεζοδρόμιο, ένας ανάπηρος χτυπούσε με δύναμη στο πλακόστρωτο το ξύλινο πόδι και το μπαστούνι του. Έξι χαμίνια έτρεχαν πίσω του, μιμούμενα το κουτσό βήμα του.

Στην είσοδο για το διαμέρισμά μου έκανα στροφή, μπήκα, κι άρχισα ν' ανεβαίνω τις σκάλες. Στο πρώτο πάτωμα σταμάτησα. Μια αποκρουστική ιδέα καρφώθηκε στο κεφάλι μου: σίγουρα, η γριά θα είχε αρχίσει ν' αποσυντίθεται. Δεν είχα κλείσει τα παράθυρα και λένε πως, όταν είναι ανοιχτά, η αποσύνθεση είναι ταχύτερη. Τι βλακεία! Κι αυτός ο διάβολος, ο διαχειριστής του σπιτιού θα έλειπε μέχρι αύριο! Στάθηκα για μερικά λεπτά στο κεφαλόσκαλο και ύστερα άρχισα ν' ανεβαίνω πιο γρήγορα.

Σταμάτησα πάλι μπροστά στην πόρτα του ορόφου μου. Μήπως να πήγαινα στον φούρνο και να περίμενα την ωραιότητα κοπέλα; Θα μπορούσα να την παρακαλέσω να κοιμηθώ στο σπίτι της για δυο τρεις βραδιές. Όμως σκέφτηκα πως το σημερινό ψωμί το είχε αγοράσει και θα ξαναπήγαινε αύριο στον φούρνο. Εξάλλου, δεν νομίζω να έβγαζα τίποτα έτσι.

Ξεκλείδωσα την πόρτα και μπήκα. Στο τέρμα του διαδρόμου είχε φως και η Μαρία Βασιλιεβνα, κρατούσε ένα πανί ή κάτι τέτοιο και το έτριβε μ' ένα άλλο πανί. Όταν με είδε, φώναξε:

«Θε ζήτηθ' έναθ γέροθ!»

«Τι γέρος;» ρώτησα.

«Πού να χθέρω 'γώ», απάντησε η Μαρία Βασιλιεβνα.

«Πότε έγινε αυτό;» ρώτησα.

«Μήτε κι αυθό το χθέρω», είπε Μαρία Βασιλιεβνα.

«Του μίλησες;» ρώτησα τη Μαρία Βασιλιεβνα.

«Ναι», είπε η Μαρία Βασιλιεβνα.

«Και τότε πώς δεν ξέρεις τι ώρα ήταν», είπα.

«Να 'ναι κάνα δγιο ωρίθες...» είπε Μαρία Βασιλιεβνα.

«Πώς ήταν ο γέρος;» ρώτησα.

«Μήτε κι αυθό το χθέρω», είπε η Μαρία Βασιλιεβνα και χώθηκε στην κουζίνα.

Πήγα προς το δωμάτιό μου.

«Φαντάσου να έχει εξαφανιστεί η γριά», σκέφτηκα. «Φαντάσου να ψάξω παντού και να μην υπάρχει καμιά γριά. Θεέ μου! Δεν γίνονται πια θαύματα;»

Ξεκλείδωσα την πόρτα κι άρχισα να την ανοίγω αργά-αργά. Μπορεί να μου φάνηκε, αλλά σαν να με πήρε η μπόχα της αποσύνθεσης. Έριξα μια κλεφτή ματιά απ' τη μισάνοιχτη πόρτα και πάγωσα ολόκληρος. Η γριά ήταν στα τέσσερα και σερόνταν αργά προς το μέρος μου.

Βρόντηξα την πόρτα, με μια στριγκή κραυγή, κλείδωσα και βρέθηκα μ' ένα πήδημα στον απέναντι τοίχο.

Μαρία Βασίλιεβνα εμφανίστηκε στον διάδρομο.

«Θέλειθ τίποθα;» ρώτησε.

Ήμουν τόσο ταραγμένος, που δεν μπορούσα ν' αρθρώσω λέξη. Κατάφερα να κουνήσω αρνητικά το κεφάλι. Η Μαρία Βασίλιεβνα ήρθε λίγο πιο κοντά.

«Θε πχοιον μιλάθ;» είπε.

Ξανακούνησα το κεφάλι.

«Άι, θιοπάλαβοθ είθαι!» είπε εκείνη και χώθηκε πάλι στην κουζίνα, αφού μου έριξε πρώτα μερικές επίμονες ματιές.

«Δεν μπορώ να μείνω εδώ. Δεν μπορώ να μείνω εδώ», σκέφτηκα. Η φράση αυτή είχε φτιαχτεί κάπου βαθιά μέσα μου. Συνέχισα να την επαναλαμβάνω μέχρι που σκαρφάλωσε ως τη συνείδησή μου.

«Όχι, δεν μπορώ να μείνω εδώ», μονολόγησα· μα δεν μπορούσα να κάνω βήμα, είχα παραλύσει ολόκληρος. Είχε γίνει κάτι φρικιαστικό· δεν υπήρχε περίπτωση να πάω μέσα και να τελειώνω μια και καλή με κάτι ίσως ακόμα πιο φρικιαστικό. Οι σκέψεις μου είχαν πέσει σε δύνη. Το μόνο που έβλεπα μπροστά μου ήταν τα σατανικά μάτια της πεθαμένης γριάς να σέρνονται καταπάνω μου.

Να ορμήσω μέσα και να της λιώσω το κεφάλι! Αυτό έπρεπε να κάνω! Σάρωσα τον διάδρομο με το βλέμμα μου και κατάφερα να διακρίνω ένα μπαστούνι του κροκέ που, για κάποιο λόγο, ήταν παρατημένο σε μια γωνιά απ' εδώ κι έναν χρόνο. Θα το άρπαζα, θα εισέβαλα στο δωμάτιο και... γκαπ!

Η φρίκη που με κυρίεψε δεν είχε υποχωρήσει ακόμα. Στεκόμουν εκεί με τους ώμους μαζεμένους, σηκωμένους σαν να με έδερνε μια παγωνιά που ερχόταν από μέσα μου. Οι σκέψεις μου εμφανίζονταν ξαφνικά και χοροπηδούσαν σαν τρελές· ύστερα έτρεχαν πάλι να κρυφτούν εκεί απ' όπου ξεφύτρωσαν. Σε λίγο όμως ξαναπετάγονταν και φτερούγιζαν σε άλλες σφαίρες, κι εγώ στεκόμουν ασάλευτος, πασχίζοντας ν' αφογγκραστώ τι γινόταν μέσα στο κεφάλι μου, σαν να μην ήμουν εγώ που σκεφτόμουν, σαν να ήμουν ένας παρατηρητής ή κάπως έτσι·

«Δεν είναι αστείο πράγμα οι πεθαμένοι», μου εξήγησαν οι σκέψεις μου. «Από συνήθεια τους λέμε πεθαμένους, αλλά καλύτερα θα ήταν να τους λέγαμε απέθαντους. Πρέπει να τους προσέχεις συνέχεια. Ρώτα κανέναν φύλακα σε νεκροτομείο. Τι νομίζεις πως κάνει εκεί; Ένα πράγμα: φυλάει τους πεθαμένους μην πάει κι αρχίσουν να μπουσουλάνε αποδώ κι αποκεί. Ύστερα, μπορεί να δημιουργηθούν και διασκεδαστικές -ας πούμε- καταστάσεις. Ένας μακαρίτης βγήκε στα τέσσερα από το νεκροτομείο, την ώρα που ο φύλακας έκανε μάνιο -με εντολή του διευθυντή- και πήγε στο απολυμαντήριο κι έφαγε μια

στοίβα λινά σεντόνια. Οι απολυμαντές του έδωσαν ένα γερό χέρι ξύλο αλλά -τι τα θες!- τα σεντόνια τα πλήρωσαν από την τσέπη τους. Κι ένας άλλος μακαρίτης πήγε και μπήκε στο μαιευτήριο και τρόμαξε τόσο πολύ τις εγκύους, που μια δεν άντεξε και γέννησε πριν της ώρας της -πάει το παιδί!- κι ο μακαρίτης χίμηξε στα φρούτα της κι άρχισε να τα τρώει με βουλιμία και οι μασέλες του έκαναν έναν θόρυβο... Κι όταν μια γενναία νοσοκόμα άρπαξε ένα σκαμνί και του το κοπάνησε στην πλάτη, εκείνος γύρισε και τη δάγκωσε στο πόδι και σε λίγες μέρες πέθανε από μόλυνση, γιατί το πτώμα ήταν μισοσάπιο. Ακούς; Τελικά οι πεθαμένοι είναι μια ράτσα που πρέπει να την προσέχεις, να είσαι πάντα έτοιμος να την αντιμετωπίσεις».

«Πάψτε!» είπα στις σκέψεις μου. «Ανοησίες λέτε. Οι νεκροί δεν σαλεύουν καν».

«Καλά, τότε δοκίμασε να μπεις στο δωμάτιο και θα δούμε αν είναι ασάλευτοι οι πεθαμένοι», μου είπαν εκείνες.

Ένα απρόσμενο πείσμα γεννήθηκε μέσα μου και πήρε τον λόγο.

«Καλά τώρα!» απάντησα αποφασιστικά στις σκέψεις μου.

«Άντε να σε δούμε!» είπαν ειρωνικά εκείνες.

Η χλεύη με εξαγρίωσε. Άρπαξα το μπαστούνι του κροκέ και χύθηκα καταπάνω στην πόρτα.

«Βάστα μισό λεπτό!» τσίριξαν οι σκέψεις μου. Όμως εγώ γύριζα ήδη το κλειδί και άνοιγα την πόρτα.

Η γριά βρισκόταν εκεί, μπροστά μου, στο πάτωμα, πεσμένη μπρούμυτα.

Το μπαστούνι υψώθηκε· ετοιμάστηκα να χτυπήσω. Η γριά ήταν ασάλευτη.

Η τρεμούλα μου είχε περάσει· οι σκέψεις μου καθάρισαν, μπήκαν σε μια λογική σειρά. Είχα ξαναβρεί την αυτοκυριαρχία μου.

«Πρώτ' απ' όλα κλείσε την πόρτα!» πρόσταξα τον εαυτό μου.

Τράβηξα το κλειδί και το έβαλα από μέσα. Την κίνηση αυτή την έκανα με το αριστερό χέρι, γιατί στο δεξί είχα το μπαστούνι του κροκέ. Στο μεταξύ, το βλέμμα μου δεν άφησε στιγμή την γριά. Κλείδωσα και πήγα πάλι με προσεκτικές κινήσεις από πάνω της, στη μέση του δωματίου.

«Τώρα θα λογαριαστούμε για τα καλά», είπα. Ένα σχέδιο είχε γεννηθεί στο μυαλό μου, το σχέδιο στο οποίο καταφεύγουν συνήθως οι δολοφόνοι των αστυνομικών ιστοριών και των δημοσιογραφικών ερευνών. Απλά, θα έχωνα τη γριά σε μια βαλίτσα, θα την έβγαζα από την πόλη και θα την έριχνα σ' έναν βάλτο. Ήξερα που θα έβρισκα βάλτο.

Είχα μια βαλίτσα κάτω από τον καναπέ. Την τράβηξα έξω και την άνοιξα. Ήταν γεμάτη με διάφορα πράγματα: κάμποσα βιβλία, ένα παλιό τσόχινο καπέλο και μερικά κουρελιασμένα εσώρουχα. Τα έβγαλα και τα πέταξα πάνω στον καναπέ.

Την ίδια στιγμή, βρόντησε κάποια πόρτα έξω, στον διάδρομο, και μου φάνηκε πως η γριά ανατρίχιασε.

Πετάχτηκα πάνω και άρπαξα το μπαστούνι του κροκέ.

Η γριά είναι ασάλευτη πάντα στο ίδιο σημείο. Μένω ακίνητος κι αφουγκράζομαι προσεκτικά. Είναι ο μηχανοδηγός που μόλις γύρισε από τη δουλειά. Ακούω τα βήματά του πίσω από τον τοίχο. Τώρα βγαίνει στον διάδρομο και κατευθύνεται προς την κουζίνα. Αν η Μαρία Βασίλιεβνα του κάνει κουβέντα για παλαβομάρες και τα σχετικά, την έχω άσχημα. Πώς μπερδεύτηκα έτσι; Πάω χαμένος! Καλύτερα να πάω στην κουζίνα για να με δουν και να σιγουρευτούν πως δεν είμαι τρελός.

Έσκυψα πάλι πάνω από την γριά και την εξέτασα προσεκτικά. Ακούμπησα το μπαστούνι του κροκέ στα δεξιά της πόρτας, για να μπορώ να το τσακώσω πριν μπω στο δωμάτιο, όταν γυρίσω, και βγήκα στον διάδρομο. Απ' την κουζίνα έρχονταν φωνές, αλλά δεν μπορούσα να καταλάβω τι έλεγαν. Έκλεισα πίσω μου την πόρτα του δωματίου και κινήθηκα αθόρυβα προς την κουζίνα. Ήθελα ν' ακούσω για ποιο πράγμα κουβέντιαζαν η Μαρία Βασίλιεβνα και ο μηχανοδηγός. Πήγα και στάθηκα ακριβώς απέξω. Εκείνη την ώρα μιλούσε ο μηχανοδηγός. Συγκεκριμένα, έλεγε για κάτι που συνέβη σήμερα στη δουλειά του.

Εμφανίστηκα στο άνοιγμα της πόρτας. Ο μηχανοδηγός στεκόταν όρθιος με μια πετσέτα στα χέρια και μιλούσε, ενώ η Μαρία Βασίλιεβνα καθόταν σ' ένα σκαμνί και άκουγε. Μόλις με είδε, ο μηχανοδηγός μού έκανε νόημα να περάσω.

«Γεια σας, γεια σας, Ματφεί Φιλίποβιτς», του είπα και κατευθύνθηκα προς το λουτρό. Μέχρι στιγμής δεν διέτρεχα κανέναν κίνδυνο. Φαίνεται πως η Μαρία Βασίλιεβνα είχε συνηθίσει πια τους παράξενους τρόπους μου και ξέχασε το τελευταίο περιστατικό.

Ξαφνικά, με καταπλάκωσε η σκέψη πως δεν είχα κλειδώσει την πόρτα του δωματίου μου. Αν η γριά σερνόταν και έβγαине έξω;

Έκανα να ορμήσω προς τα πίσω, αλλά συγκρατήθηκα, για να μην καταλάβουν οι συγκάτοικοί μου τι γινόταν, και βγήκα από την κουζίνα με αργά, αμέριμνα τάχα, βήματα.

Η Μαρία Βασίλιεβνα χτύπησε με το δάχτυλο το τραπέζι και είπε στον μηχανοδηγό:

«Θωθτά. Πολύ θωθτά. Κι εγώ το ίδκιο θα 'κανα!»

Η καρδιά μου πήγαινε να σπάσει. Μόλις βγήκα στον διάδρομο, όρμησα μπροστά με όλη τη δύναμη των ποδιών μου και μισάνοιξα την πόρτα του δωματίου μου. Η γριά αναπαυόταν στην ίδια θέση, με το πρόσωπο στο πάτωμα. Το μαστούνι του κροκέ βρισκόταν εκεί που το άφησα. Το άρπαξα, μπήκα μέσα, και κλείδωσα πίσω μου την πόρτα. Ναι, ο αέρας έζεχνε πτωματίλα. Δρασκέλισα τη σωρό της γριάς, πήγα στο παράθυρο και κάθισα στην πολυθρόνα μου. Η οσμή ήταν αφόρητη, αλλά δεν με είχε τσακίσει. Μόνο μια μικρή αδιαθεσία ένοιωθα. Άναψα την πίπα μου. Μ' έπιασε ναυτία κι ένας ανεπαίσθητος πόνος στο στομάχι.

Λοιπόν, γιατί κάθομαι εδώ; Πρέπει να δράσω αμέσως· πριν σαπίσει εντελώς η γριά. Το σημαντικότερο, όμως, είναι να προσέξω την ώρα που θα την παραχώνω στη βαλίτσα, μην πάει και μου δαγκώσει το χέρι και πεθάνω από μόλυνση. Α, πα, πα! Να λείπει, δεν θα πάρω!

«Πώς δεν το σκέφτηκα τόσην ώρα», φώναξα ξαφνικά. «Με τι θα με δαγκώσεις, ε; Αφού τα δόντια σου είναι εδώ πέρα!»

Τεντώθηκα και κοίταξα πίσω από την πολυθρόνα, στην άλλη πλευρά του παραθύρου, όπου κατά τους υπολογισμούς μου θα έπρεπε να βρίσκονταν οι μασέλες της γριάς. Όμως δεν ήταν εκεί.

Το σκέφτηκα λίγο. Λες να μπουσούλισε μες στο δωμάτιο και να τις βρήκε; Λες να τις βρήκε και να τις ξανάβαλε στο στόμα της;

Άρπαξα το μαστούνι του κροκέ και άρχισα να σκαλίζω τη γωνιά. Τίποτα. Οι μασέλες είχαν κάνει φτερά. Ύστερα έβγαλα από το ντουλάπι ένα φανελένιο σεντόνι και κατευθύνθηκα προς τη γριά, κρατώντας το μαστούνι του κροκέ πανέτοιμο στο δεξί και το σεντόνι στο αριστερό.

Αυτή η νεκρή γριά μου προκαλούσε ένα αηδιαστικό αίσθημα φόβου. Ανασήκωσα το κεφάλι της με το μαστούνι του κροκέ: το στόμα της ήταν ανοιχτό, οι βολβοί των ματιών της γυρισμένοι, και το σαγόνι της, στο σημείο που είχε αρπάξει την κλωτσιά μου, καταμελανιασμένο. Κοίταξα μέσα στο στόμα της. Όχι, δεν είχε βρει τις μασέλες. Ελευθέρωσα το κεφάλι της. Έπεσε άψυχο και χτύπησε στο πάτωμα.

Σκέπασα την γριά με το φανελένιο σεντόνι. Ύστερα, σπρώχνοντας με το πόδι και το μαστούνι του κροκέ, τη γύρισα ανάσκελα. Τώρα βρισκόταν πάνω στο σεντόνι. Είχε τα πόδια λυγισμένα και τις γροθιές σφιγμένες στους ώμους. Έμοιαζε με γάτα που έχει πέσει ανάσκελα, έτοιμη να υπερασπίσει τον εαυτό της από την αρπακτική επίθεση κάποιου αετού. Άντε, να τελειώνουμε μ' αυτό το ψοφίμι!

Την τύλιξα στο φανελένιο σεντόνι και την πήρα στα χέρια. Ήταν πιο ελαφριά απ' όσο νόμιζα. Την έβαλα μέσα στη βαλίτσα και προσπάθησα να την κλείσω. Φανταζόμουν πως θ' αντιμετώπιζα μεγάλες δυσκολίες, αλλά το σκέπασμα έκλεισε σχετικά εύκολα. Την ασφάλισα και σηκώθηκα.

Η βαλίτσα στεκόταν μπροστά μου μ' ένα απόλυτα κόσμιο ύφος, σαν να περιείχε ρούχα και βιβλία. Την έπιασα από το χερούλι και προσπάθησα να τη σηκώσω. Ναι, σίγουρα ήταν βαριά, αλλά όχι απελπιστικά ασήκωτη. Τέλος πάντων, μπορούσα να την κουβαλήσω μέχρι το τραμ.

Κοίταξα το ρολόι μου: πέντε και είκοσι. Πολύ ωραία. Κάθισα στην πολυθρόνα να πάρω μian ανάσα και να τελειώσω την πίπα μου.

Προφανώς, τα σουτζούκια που είχα φάει σήμερα ήταν κάπως σόλοικα, γιατί το στομάχι μου πονούσε όλο και περισσότερο. Μπορεί, όμως, και να ήταν επειδή τα έφαγα ωμά. Ύστερα, αυτός ο πόνος στο στομάχι ίσως να είχε καθαρά ψυχική αιτία.

Κάθομαι εκεί και καπνίζω. Τα λεπτά περνούν.

Ο ανοιξιάτικος ήλιος μπαίνει εκτυφλωτικός από το παράθυρό μου. Γυρίζω το πρόσωπο και τον κοιτάζω κατάματα. Τώρα κρύβεται πίσω από την καπνοδόχο του απέναντι κτηρίου και η σκιά της καπνοδόχου κατηφορίζει γρήγορα την στέγη, περνάει τον δρόμο και πέφτει κατευθείαν πάνω στο πρόσωπό μου. Θυμάμαι εχθές, την ίδια ώρα, που καθόμουν εδώ κι έγγραφα την ιστορία μου. Νάτην: το χαρτί και πάνω-πάνω ο τίτλος, με ψιλά γραμματάκια: «Ο θαυματουργός άγιος ήταν ψηλός».

Κοίταξα έξω από το παράθυρο. Ένας ανάπηρος χτυπούσε με δύναμη στον δρόμο το ξύλινο πόδι και το μπαστούνι του. Δυο εργάτες -και μια γριά μαζί τους- κρατιούνταν ο ένας από τον άλλον, χαχανίζοντας με το αστείο περπάτημα του ανάπηρου.

Σηκώθηκα. Είχε έρθει η ώρα, η ώρα να ενεργήσω, η ώρα να πάω την γριά στον βάλτο! Μόνο που έπρεπε να δανειστώ μερικά λεφτά από τον μηχανοδηγό.

Βγήκα στον διάδρομο και πλησίασα την πόρτα του.

«Ματφεί Φιλίποβιτς, είστε μέσα;» ρώτησα.

«Μέσα είμαι», απάντησε ο μηχανοδηγός

«Συγχωρείστε με, Ματφεί Φιλίποβιτς, αλλά, να, λέω μήπως έχετε πάνω σας αρκετά χρήματα, για να... Εγώ θα πληρωθώ αύριο. Θα ήταν άραγε δυνατόν να μου δανείσετε τριάντα ρούβλια; Μπορείτε, άραγε;»

«Μπορώ», είπε ο μηχανοδηγός και τον άκουσα να κουδουνίζει κάτι κλειδιά, καθώς ξεκλείδωνε ένα μπαούλο ή κάτι περίπου σαν μπαούλο. Ύστερα άνοιξε την πόρτα και τον είδα να κρατά ένα κόκκινο χαρτονόμισμα των τριάντα ρουβλίων.

«Σας ευχαριστώ πολύ, Ματφεί Φιλίποβιτς», είπα.

«Δεν κάνει τίποτα», είπε ο μηχανοδηγός.

Έχωσα το χαρτονόμισμα στην τσέπη μου και επέστρεψα στο δωμάτιό μου. Η βαλίτσα ήταν απολύτως ήρεμη και βρισκόταν στη θέση που την άφησα.

«Και τώρα δουλειά, χωρίς περιττές καθυστερήσεις», είπα στον εαυτό μου.

Πήρα τη βαλίτσα και βγήκα από το δωμάτιο.

Η Μαρία Βασίλιεβνα με είδε με τη βαλίτσα στο χέρι και φώναξε: «Πού παθ εθύ;»

«Να δω τη θεία μου», είπα.

«Θα γυρίθειθ πίσω;» ρώτησε η Μαρία Βασίλιεβνα.

«Ναι», είπα. «Κάτι ρούχα της πηγαίνω. Αυτό είναι όλο. Αύριο κιόλας θα γυρίσω».

Βγήκα στον δρόμο. Πήγα χωρίς απρόοπτα μέχρι το τραμ, κουβαλώντας τη βαλίτσα πρώτα με το δεξί κι έπειτα με το αριστερό χέρι.

Μπήκα στο τραμ από την μπροστινή πόρτα τού πίσω βαγονιού κι άρχισα να γνέφω στην εισπράκτορα για να έρθει να βγάλει εισιτήριο σ' εμένα και στη βαλίτσα μου. Δεν ήθελα να γυρίσει το μοναδικό χαρτονόμισμα των τριάντα ρουβλίων που είχα όλο το τραμ, από επιβάτη σε επιβάτη, μέχρι να φτάσει στην εισπράκτορα, ούτε να κάνω όλη αυτή την απόσταση με τη βαλίτσα στο χέρι. Η εισπράκτορας ήρθε προς το μέρος μου και δήλωσε πως δεν είχε ψηλά. Έπρεπε να κατέβω στην πρώτη στάση.

Στάθηκα εκεί, βράζοντας από θυμό, και περίμενα το επόμενο. Το στομάχι μου με τρέλαινε από τον πόνο και τα πόδια μου είχαν μουδιάσει.

Και τότε είδα ξαφνικά την ωραιoτάτη κοπέλα μου. Διέσχισε τον δρόμο χωρίς να κοιτάζει προς το μέρος μου.

Άρπαξα τη βαλίτσα και χύθηκα πίσω της. Δεν ήξερα το όνομά της κι έτσι δεν μπορούσα να την φωνάξω. Η βαλίτσα ήταν σοβαρότατο εμπόδιο. Την κρατούσα μπροστά μου και με τα δύο χέρια και χτυπούσε στην κοιλιά και στα γόνατά μου. Η ωραιoτάτη κοπέλα περπατούσε πολύ γρήγορα κι ένιωσα πως δεν είχα καμία ελπίδα να την προλάβω. Είχα μουσκέψει στον ιδρώτα και τα πνευμόνια μου δεν κρατούσαν άλλο. Η ωραιoτάτη κοπέλα έστριψε σε μια γωνιά. Όταν κατάφερα να στρίψω κι εγώ, είχε εξαφανιστεί.

«Αναθεματισμένη γριά!» σφύριξα και πέταξα κάτω τη βαλίτσα. Τα μανίκια του σακακιού μου ήταν μουσκεμένα από τον ιδρώτα και κολλούσαν στα χέρια μου. Κάθισα πάνω στη βαλίτσα, έβγαλα το μαντίλι μου και σκούπισα τον λαιμό και το πρόσωπό μου. Δυο χαμίνια στάθηκαν στο απέναντι πεζοδρόμιο

και με κοιτάζαν. Πήρα μιαν ήρεμη έκφραση και κοιτάξα με προσποιητή προσμονή την κοντινότερη εξώπορτα, σαν να περιμένα από στιγμή σε στιγμή κάποιον να βγει. Τα χαμίνια ψιθύριζαν το ένα στο άλλο και έκαναν ποταπές χειρονομίες. Έγινα έξαλλος από θυμό. Μπα που να πεθάνουν από τέτανο!

Κι έτσι, επειδή δεν με άφηναν σε ησυχία εκείνα τα απαράδεκτα χαμίνια, σηκώνομαι, παίρνω τη βαλίτσα, πάω μέχρι την εξώπορτα κι αρχίζω να κοιτάζω μέσα. Προσποιούμαι έκπληξη, βγάζω το ρολόι μου, το κοιτάζω και σηκώνω τους ώμους σαν ν' αναρωτιέμαι. Τα χαμίνια συνεχίζουν να με παρατηρούν. Ξανασηκώνω τους ώμους και κοιτάζω μέσα από την εξώπορτα.

«Πολύ παράξενο», λέω δυνατά. Παίρνω τη βαλίτσα και τη μεταφέρω στη στάση του τραμ.

Έφτασα στον σταθμό στις επτά παρά πέντε. Έβγαλα ένα εισιτήριο μετ' επιστροφής για το Λίσι Νος* και ανέβηκα στο τραίνο.

Στο βαγόνι, εκτός από μένα, υπάρχουν άλλα δύο άτομα. Ο ένας είναι ολοφάνερα εργάτης. Είναι κουρασμένος και κοιμάται με την τραγιάσκα να σκεπάζει τα μάτια του. Ο άλλος είναι ένας πολύ νεαρός τύπος, ντυμένος σαν επαρχιώτης λιμοκοντόρος: κάτω από το σακάκι του φιγουράρει ένα ροζ πουκάμισο χωρίς γιακά και από την τραγιάσκα του προβάλλει ένα κατσαρό τσουλούφι. Καπνίζει τσιγάρο με μια πλαστική πίπα· πράσινο ανοιχτό.

Βάζω τη βαλίτσα ανάμεσα στα καθίσματα και προσπαθώ να βουλευτώ. Οι σπασμοί στο στομάχι είναι τόσο δυνατοί, που σφίγγω τις γροθιές μου για να μην ουρλιάξω από τον πόνο.

Δυο πολιτοφύλακες έχουν συλλάβει κάποιον πολίτη και τον απομακρύνουν από την πλατφόρμα. Εκείνος τους ακολουθεί με τα χέρια δεμένα πισθάγκωνα και το κεφάλι κατεβασμένο.

Το τραίνο κινείται. Κοιτάζω το ρολόι μου: επτά και δέκα.

Αχ, με τι χαρά θα πετάξω αυτή την γριά στον βάλτο! Κρίμα που δεν πήρα μαζί μου κανένα κοντάρι, γιατί μπορεί να χρειαστεί να την σπρώξω να πάει κάτω μια ώρα αρχύτερα.

Ο λιμοκοντόρος με το ροζ πουκάμισο με κοιτάζει πάντα με θράσος. Του γυρίζω την πλάτη και κοιτάζω από το παράθυρο.

Αποτρώπαιες κράμπες σαρώνουν την κοιλιά μου. Τρίζω τα δόντια, σφίγγω τις γροθιές και τεντώνω τα πόδια.

Περνάμε τη Λάνσκαγια** και τη Νόβαγια Ντερέβνια***

*Πόλη στον Φινλανδικό Κόλπο της Βαλτικής, η οποία τριγυρίζεται από βάλτους.

**Νεκρόπολη του 18ου αιώνα στα περίχωρα της Πετρούπολης

***Ιστορική περιοχή με εξοχικές κατοικίες –μεταξύ των οποίων και η κατοικία του Πούσκιν- στα περίχωρα της Πετρούπολης.

Να η ολόχρυση κορυφή της Βουδιστικής Παγόδας,* που λαμποκοπάει. Να και η θάλασσα που αστράφτει.

Την ίδια στιγμή πετάγομαι όρθιος και, ξεχνώντας τα πάντα γύρω μου, τρέχω με μικρά βηματάκια στην τουαλέτα. Η συνείδησή μου παραδέρνει μέσα σε μιαν αλύπητη τρικυμία...

Το τραίνο κόβει ταχύτητα. Φτάνουμε στη Λάχτα. Κάθομαι εκεί, ασάλευτος. Φοβάμαι πως μόλις σταματήσει το τραίνο, θα πεταχτώ με δύναμη έξω από την τουαλέτα.

«Κάνε γρήγορα, ξεκίνα! Κάνε γρήγορα, ξεκίνα!»

Το τραίνο ξεκινά και κλείνω τα μάτια με ανακούφιση. Αχ, κάτι τέτοιες στιγμές είναι γλυκές σαν τις στιγμές του έρωτα! Τώρα το νευρικό μου σύστημα βρίσκεται σε κατάσταση συναγερμού, μα ξέρω πως σε λίγο θα καταρρεύσει αποτρόπαια.

Το τραίνο κόβει ταχύτητα πάλι. Είναι το Όλγκινο. Αυτό σημαίνει πως θα περάσω το ίδιο μαρτύριο!

Όμως και αυτή τη φορά οι φόβοι μου αποδεικνύονται ψεύτικοι. Κρύος ιδρώτας λούζει το μέτωπό μου και μια παγωνιά τυλίγει την καρδιά μου. Σηκώνομαι και στέκομαι με το κεφάλι ακουμπισμένο στον τοίχο. Το τραίνο ξεκινά και το λίκνισμα του βαγονιού μου φαίνεται υπέροχο.

Μαζεύω τις δυνάμεις μου και βγαίνω τρεκλίζοντας από την τουαλέτα.

Το βαγόνι είναι άδειο. Προφανώς, ο εργάτης και ο λιμοκοντόρος με το ροζ πουκάμισο κατέβηκαν στη Λάχτα ή στο Όλγκινο. Πηγαίνω αργά προς τη θέση μου.

Ξαφνικά, κοκαλώνω και καρφώνω το βλέμμα μπροστά μου, χωρίς να καταλαβαίνω τίποτα. Εκεί που είχα αφήσει τη βαλίτσα δεν υπάρχει τίποτα. Μάλλον έκανα λάθος στη θέση. Πετάγομαι νευρικά στην επόμενη. Η βαλίτσα, πουθενά. Τρέχω πάνω-κάτω, μπρος-πίσω, κοιτάζω κάτω από τα καθίσματα.

Δεν υπάρχει αμφιβολία: την ώρα που ήμουν στην τουαλέτα, κάποιος την έκλεψε. Έπρεπε να το είχα προβλέψει!

Κάθομαι στη θέση μου με γουρλωμένα μάτια και, για άγνωστο λόγο, θυμάμαι τον κρότο που έκανε το εμαγιέ κατσαρόλι του Σακερντόν Μιχαήλοβιτς, όταν ζεστάθηκε πολύ.

«Τι θα γίνει τώρα;» αναρωτιέμαι. «Σίγουρα κανείς δεν πρόκειται να πιστέψει πως δεν σκότωσα εγώ την γριά. Θα με συλλάβουν σήμερα κιόλας· εδώ μέσα, στο βαγόνι, ή όταν φτάσουμε στην επόμενη πόλη, σαν τον πολίτη που πήγαινε με το κεφάλι κατεβασμένο».

Βγαίνω στην σκάλα, στο πίσω μέρος του βαγονιού. Το

*Η Παγόδα που χωρίζει το παλάτι της Αικατερίνης, από το παλάτι του Αλεξάνδρου, στο Τσάρκογιε Σέλο, έξω από την Πετρούπολη.

τραίνο πλησιάζει στο Λίσι Νος. Τα λευκά κολωνάκια που περιφράζουν τις γραμμές χάνονται αστραπιαία. Το τραίνο σταματά. Τα σκαλοπάτια του βαγονιού δεν φτάνουν μέχρι την αποβάθρα. Πηδάω κάτω και πηγαίνω στο κτήριο του σταθμού. Έχω μισή ώρα μέχρι να ξεκινήσει το τραίνο για την επιστροφή.

Κατευθύνομαι προς ένα δασάκι. Εκεί υπάρχουν μεγάλοι θάμνοι. Κανείς δεν θα με ανακαλύψει αν κρυφτώ πίσω τους. Αυτό θα κάνω.

Μια μεγάλη πράσινη κάμπια σέρνεται στη γη. Πέφτω στα γόνατα και την αγγίζω με το δάχτυλο. Πανίσχυρη και μυώδης, συστρέφεται κάμποση ώρα.

Κοιτάζω γύρω μου. Δεν με βλέπει κανείς. Μια ανεπαίσθητη ανατριχίλα διατρέχει τη ραχοκοκαλιά μου. Γέρνω το κεφάλι και λέω σιγανά:

«Δόξα Πατρί και Υιώ και Αγίω Πνεύματι, και νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν».

Στο κρίσιμο αυτό σημείο, εγκαταλείπω προς το παρόν το χειρόγραφο μου, θεωρώντας πως είναι ήδη αρκετά ολοκληρωμένο.

Η ΤΑΜΙΑΣ

Η Μάσα βρήκε ένα μανιτάρι, το έβγαλε από τη γη και το πήγε στην αγορά. Στην αγορά, η Μάσα έφαγε μια καρπαζιά και είδε πως είχαν ωριμάσει οι προϋποθέσεις για να φάει και μια κλωτσιά. Η Μάσα τρομοκρατήθηκε κι έφυγε τρέχοντας.

Η Μάσα χώθηκε στο κατάστημα του συνεταιρισμού και προσπάθησε να κρυφτεί πίσω από το ταμείο. Όμως την είδε ο διευθυντής και της είπε:

«Τι κρατάς στο χέρι σου;»

«Ένα μανιτάρι», είπε η Μάσα.

«Για δεξ! Καλή είσαι εσύ! Σύνελθε τώρα! Τι θα έλεγες να σου βρω μια καλή δουλειά;»

«Καλά τώρα, δεν πρόκειται να μου βρεις εσύ δουλειά!» είπε η Μάσα.

«Θα σου βρω εδώ και τώρα!» είπε ο διευθυντής. Και της βρήκε της Μάσα δουλειά: να γυρίζει το χερούλι της μηχανής του ταμείου και ν' ανοίγει το συρτάρι με τα χρήματα.

Και γύριζε η Μάσα το χερούλι πάνω-κάτω, ώσπου μια μέρα πέθανε ξαφνικά. Έφτασε η αστυνομία, έκανε έρευνες και είπε στον διευθυντή πως έπρεπε να πληρώσει πρόστιμο δεκαπέντε ρούβλια.

«Για ποιο πράγμα είναι το πρόστιμο;» ρώτησε ο διευθυντής.

«Για φόνο», απάντησαν οι αστυνομικοί.

Ο διευθυντής φοβήθηκε. Πλήρωσε βιαστικά και είπε:

«Εντάξει. Μόνο πάρτε αμέσως αποδώ την πεθαμένη ταμία».

Εκείνη την στιγμή πετάχτηκε ο βοηθός από το τμήμα μαναβικής:

«Περιμένετε μισό λεπτό. Δεν είναι αυτή η ταμίας. Αυτή γύριζε μόνο το χερούλι της μηχανής. Η ταμίας είναι εκείνη που κάθεται εκεί».

«Για μας το ίδιο είναι», είπαν οι αστυνομικοί. «Εμείς πρέπει να πάρουμε αποδώ μια ταμία κι αυτό θα κάνουμε».

Και πήγαν κοντά στην ταμία οι αστυνομικοί.

Η ταμίας ξάπλωσε στο πάτωμα, πίσω από το ταμείο, και είπε:

«Δεν πάω πουθενά».

«Γιατί δεν πας πουθενά, ανόητη γυναίκα;» είπαν οι αστυνομικοί.

«Γιατί θα με θάψετε ζωντανή», είπε η ταμίας.

Οι αστυνομικοί άρχισαν να προσπαθούν να τη σηκώσουν από το πάτωμα. Μα όσο κι αν προσπαθούσαν δεν τα κατάφεραν, γιατί ήταν εξαιρετικά εύσωμη.

«Πιάστε την από τα πόδια», είπε ο βοηθός από το τμήμα μαναβικής.

«Όχι!» είπε ο διευθυντής. «Αυτήν την ταμία την χρησιμοποιώ και σαν γυναίκα μου. Θα σας παρακαλέσω να μην γυμνώσετε τα πόδια της».

«Ακούσατε;» είπε η ταμίας. «Μην τολμήσετε να γυμνώσετε τα πόδια μου».

Οι αστυνομικοί φρόντισαν να πιάσουν την ταμία από τα χέρια, να την σύρουν και να την πετάξουν έξω από το κατάστημα του συνεταιρισμού.

Ο διευθυντής πρόσταξε τους βοηθούς να συγυρίσουν το μαγαζί και να επιστρέψουν στις δουλειές τους.

«Και μ' αυτή την πεθαμένη τι θα κάνουμε;» είπε ο βοηθός από το τμήμα μαναβικής, δείχνοντας τη Μάσα.

«Έλα, Παναγία μου!» είπε ο διευθυντής. «Πώς τα καταφέραμε έτσι; Λοιπόν, για να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε μ' αυτήν την πεθαμένη γυναίκα».

«Και στο ταμείο ποιος θα καθίσει;» ρώτησε ο βοηθός.

Ο διευθυντής χτύπησε το κεφάλι του και με τα δυο του χέρια. Ύστερα σκόρπισε τα μήλα που βρίσκονταν πάνω στο ταμείο και είπε:

«Αυτό που έγινε είναι τερατώδες!»

«Τερατώδες!» ακούστηκαν όλοι μαζί οι βοηθοί.

Ξαφνικά, ο διευθυντής έξυσε το μουστάκι του και είπε:

«Χα, χα! Δεν υπάρχουν αδιέξοδα για μένα! Θα βάλουμε την πεθαμένη στο ταμείο και δεν θα καταλάβει κανείς τίποτα».

Έβαλαν την πεθαμένη στο ταμείο, της έχωσαν κι ένα τσιγάρο ανάμεσα στα δόντια, για να μοιάζει περισσότερο με ζωντανή, και για να είναι ακόμα πιο αληθοφανής της έδωσαν να κρατάει το μανιτάρι.

Η πεθαμένη καθόταν εκεί σχεδόν σαν ζωντανή, εκτός από το χρώμα του προσώπου της που ήταν αρκετά πράσινο και το ένα της μάτι που ήταν εντελώς κλειστό.

«Δεν πειράζει», είπε ο διευθυντής. «Θα στρώσει σιγά-σιγά».

Οι πελάτες απέξω ήδη χτυπούσαν τις πόρτες, αγριεμένοι, που δεν είχε ανοίξει ακόμα το κατάστημα. Ειδικά μια αντρογυναίκα με μεταξένιο πανωφόρι άρχισε να ξεφωνίζει. Κουνούσε απειλητικά την τσάντα της και κλωτσούσε το χερούλι της πόρτας με την φτέρνα της. Πίσω της, μια γριά με μαντήλι στο κεφάλι τσίριζε και βλαστημούσε κι έλεγε τον διευθυντή του καταστήματος του συνεταιρισμού τσιφούτικο παλιο-γουρούνη.

Ο διευθυντής άνοιξε τις πόρτες και υποδέχθηκε το κοινό. Το κοινό χύθηκε κατευθείαν προς το τμήμα κρεάτων και έπειτα προς τα εκεί που πουλούσαν ζάχαρη και πιπέρι. Η γριά όμως

πήγε πρώτα προς το τμήμα ψαρικών και, περνώντας από το ταμείο, είδε την υπάλληλο και σταμάτησε.

«Χριστός και Παναγία!» είπε.

Η αντρογυναίκα με το μεταξένιο πανωφόρι είχε γυρίσει ήδη όλα τα τμήματα και κατευθύνονταν με ορμή προς το ταμείο. Μα μόλις αντίκρισε την ταμιά, πάγωσε και βουβάθηκε κι έμεινε να κοιτάζει ασάλευτη. Ασάλευτοι και οι βοηθοί κοίταξαν τον διευθυντή. Κι ο διευθυντής, πίσω από το ταμείο, έριχνε λοξές ματιές, περιμένοντας να δει τι θα συμβεί.

Η αντρογυναίκα με το μεταξένιο πανωφόρι στράφηκε προς τους βοηθούς και είπε:

«Ποια είναι αυτή που βάλατε στο ταμείο;»

Και οι βοηθοί δεν απάντησαν, γιατί δεν ήξεραν τι να πουν.

Ούτε κι ο διευθυντής απάντησε.

Την ίδια στιγμή, άνθρωποι άρχισαν να καταφτάνουν απ' όλες τις κατευθύνσεις. Ο δρόμος μπροστά στο κατάστημα είχε ήδη γεμίσει. Οι διαχειριστές πετάγονταν από τα σπίτια και κυριαρχούσαν με την παρουσία τους. Σφυρίχτρες ακούγονταν. Με λίγα λόγια: πανικός κανονικός.

Το πλήθος ετοιμάστηκε να παραταχθεί έξω από το κατάστημα και να παραμείνει εκεί τουλάχιστον μέχρι το απόγευμα. Κάποιος, όμως, είπε πως από ένα παράθυρο, στην οδό Οζέρνι Περολόκ, έπεσε μια γριά. Κι έτσι το πλήθος μειώθηκε έξω από το κατάστημα, γιατί ήταν αρκετοί εκείνοι που πήγαν να δουν τι γινόταν στην Οζέρνι Περολόκ.

Η ΜΟΙΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

Μια φορά ένας καθηγητής έφαγε κάτι με το οποίο βρισκόταν σε έντονη αντιπαράθεση και άρχισε να ξερνάει.

Πήγε κοντά του η γυναίκα του και του είπε:

«Τι έπαθες;»

Αλλά ο καθηγητής είπε:

«Τίποτα».

Και η γυναίκα του έφυγε.

Ο καθηγητής ξάπλωσε στο ντιβάνι, έμεινε λιγάκι ξαπλωμένος, ένωσε να συνέρχεται και είπε να πάει στη δουλειά του. Εκεί τον περίμενε μια έκπληξη: ο μισθός του ήταν πετσοκομμένος. Αντί για 650 ρούβλια, πήρε μόνο 500. Ο καθηγητής άρχισε να τρέχει από τον ένα υπεύθυνο στον άλλο, χωρίς αποτέλεσμα. Πήγε στον διευθυντή και ο διευθυντής είπε πως δεν γνώριζε τίποτα. Ύστερα πήγε στον λογιστή και ο λογιστής του είπε να πάει στον διευθυντή. Κι ο καθηγητής πήρε το τραίνο να πάει στη Μόσχα.

Στον δρόμο αρρώστησε βαριά από γρίπη. Το τραίνο έφτασε στη Μόσχα κι εκείνος δεν μπορούσε ούτε να συρθεί μέχρι την πλατφόρμα.

Τον έβαλαν σ' ένα φορείο και τον πήγαν στο νοσοκομείο.

Εκεί έμεινε τέσσερις μέρες και μετά πέθανε.

Το σώμα του το αποτέφρωσαν, έβαλαν την στάχτη σ' ένα δοχείο και το έστειλαν στη γυναίκα του.

Λοιπόν, η γυναίκα του καθηγητή έτυχε να κάθεται και να πίνει καφέ. Ξαφνικά χτυπάει το κουδούνι.

«Τι είναι αυτό;»

«Ένα δέμα για σας».

Η γυναίκα του καθηγητή ευχαριστήθηκε πάρα πολύ. Όλα πάνω της χαμογελούσαν. Έβαλε στο χέρι του ταχυδρόμου ένα φιλοδώρημα και, σε λίγο, να που ξετύλιγε κιόλας το δέμα. Κοιτάζει και βλέπει ένα δοχείο σαν κι αυτά που βάζουν τις στάχτες των νεκρών. Κι ένα μήνυμα: «Ό,τι απέμεινε από το ταίρι σας».

Η γυναίκα του καθηγητή δεν κατάλαβε τίποτα. Κούνησε το δοχείο, το κράτησε μπροστά στο φως, διάβασε το μήνυμα έξι-επτά φορές... Τελικά κατάλαβε τι είχε συμβεί και αναστατώθηκε τρομερά.

Η γυναίκα του καθηγητή αναστατώθηκε τρομερά, έκλαψε τρεις ολόκληρες ώρες και ύστερα αποφάσισε να θάψει το δοχείο. Το τύλιξε σε μιαν εφημερίδα και πήγε στον Κήπο του Πρώτου Πενταετούς Πλάνου.

Διάλεξε ένα πολύ απόμερο μονοπάτι και άρχισε να σκάβει για να θάψει το δοχείο, όταν την πλησίασε ένας φύλακας.

«Ε!» της φώναξε. «Τι κάνεις εκεί;»

Εκείνη φοβήθηκε και είπε:

«Μερικά βατράχια ήθελα να πιάσω μ' αυτό το δοχείο».

«Α, καλά!» είπε ο φύλακας. «Αυτό δεν πειράζει. Μόνο να προσέχεις να μην πατάς το χορτάρι».

Όταν έφυγε, η γυναίκα του καθηγητή έθαψε το δοχείο με την στάχτη, πάτησε καλά το χώμα σ' εκείνο το σημείο και πήγε να κάνει μια βόλτα στον Κήπο.

Σε λίγο τη διπλόρωσε ένας ναυτικός.

«Έλα, πάμε να ρίξουμε έναν υπνάκο», της είπε.

«Και γιατί να κοιμηθούμε με το φως της μέρας;» αποκρίθηκε εκείνη.

Όμως ο ναυτικός δεν το έβαλε κάτω: «Πάμε να κοιμηθούμε...» και «Πάμε να κοιμηθούμε...»

Μ' αυτά και μ' αυτά, σε λίγο η γυναίκα του καθηγητή νύσταξε πραγματικά.

Περπατούσε στον δρόμο και δεν έβλεπε μπροστά της από τη νύστα. Οι άνθρωποι έτρεχαν γύρω της σαν κόκκινα και πράσινα σημάδια. Και εκείνη απλά ένιωσε να βυθίζεται στον ύπνο.

Κι έτσι, κοιμήθηκε περπατώντας. Κι ονειρεύτηκε πως ερχόταν προς το μέρος της ο Λέων Τολστόι, κρατώντας στο χέρι ένα καθήκι.

«Τι είναι αυτό;» τον ρώτησε.

Κι εκείνος της έδειξε με το δάχτυλο το καθήκι και της είπε:

«Εδώ μέσα έχω κάνει κάτι της προκοπής και τώρα πάω να το δείξω στον κόσμο. Πρέπει να το δούνε όλοι».

Η γυναίκα του καθηγητή πήρε το βλέμμα της από το καθήκι και κοίταξε τον Τολστόι και είδε πως δεν ήταν πια ο Τολστόι, αλλά μια καλύβα και μέσα στην καλύβα βρισκόταν μια κότα.

Η γυναίκα του καθηγητή προσπάθησε να πιάσει την κότα, αλλά εκείνη πήγε και χώθηκε κάτω από έναν καναπέ και την κοίταζε· μα τώρα ήταν λαγός.

Η γυναίκα του καθηγητή τρύπωσε κι αυτή κάτω από τον καναπέ, για να πιάσει τον λαγό, και ξύπνησε.

Ξύπνησε και κοίταξε γύρω της και είδε πως όντως βρισκόταν κάτω από έναν καναπέ.

Και βγήκε από τον καναπέ και είδε το δωμάτιο, όπου καθόταν στην αρχή. Πάνω στο τραπέζι βρισκόταν μισοτελειωμένος ο καφές της. Και πάνω στο τραπέζι βρισκόταν το μήνυμα: «Ο,τι απέμεινε από το ταίρι σας».

Η γυναίκα του καθηγητή έχυσε κι άλλα δάκρυα και κάθισε ν' αποτελειώσει τον καφέ της, που είχε κρυώσει πια.

Ξαφνικά, κουδούνι.

«Τι να είναι;»;

Κάμποσοι άνθρωποι μπαίνουν μέσα και λένε:

«Πάμε».

«Πού;» ρωτάει η γυναίκα του καθηγητή.

«Στο ψυχιατρείο», απαντούν εκείνοι.

Η γυναίκα του καθηγητή άρχισε να ξεφωνίζει και στύλωσε τα πόδια, όμως οι άνθρωποι που είχαν μπει στο σπίτι την άρπαξαν και την πήγαν στο ψυχιατρείο.

Από τότε, σ' ένα κρεβάτι, σε κάποιο ψυχιατρείο, κάθεται μια σχετικά φυσιολογική γυναίκα καθηγητή και κρατά ένα καλάμι του ψαρέματος και ψαρεύει στο πάτωμα ένα αόρατο ψάρι ή κάτι τέτοιο.

Αυτή η γυναίκα καθηγητή είναι μόνον ένα αξιοθρήνητο παράδειγμα του πόσοι δύστυχοι σ' αυτόν τον κόσμο δεν κατέχουν στη ζωή τη θέση που θα έπρεπε να κατέχουν.

ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΣΟΦΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ*

Κάποτε ήμουν πολύ σοφός γέροντας.

Τώρα δεν είμαι και τόσο εντάξει. Μπορεί να πει κανείς πως μάλλον δεν είμαι καθόλου εντάξει, πως δεν υπάρχω καθόλου, δηλαδή. Υπήρξε όμως μια εποχή που όλοι θέλατε να έρθετε σ' εμένα κι ερχόσασταν καθένας φορτωμένος με το βάρος που τον συνέθλιβε και καθένας φορτωμένος με τις αμαρτίες που τον βασάνιζαν κι εγώ έλεγα στον καθένα: «ΗΣύχασε, γιε μου, γιατί κανένα βάρος δεν σε συνθλίβει και δεν βλέπω κανένα αμάρτημα να έχεις πράξει». Κι έφευγαν όλοι ευτυχισμένοι πιλαλώντας απ' τη χαρά τους.

Ήμουν μέγας και τρανός. Οι άνθρωποι ένοιωθαν δέος όταν μ' έβλεπαν, και παραμέριζαν για να περάσω, και περνούσα μέσα απ' το πλήθος, όπως γλιστρά το σίδηρο πυρωμένο πάνω στα ρούχα.

Πολλές φορές έσκυβαν και μου φιλούσαν τα πόδια, μα δεν διαμαρτυρόμουν. Ήξερα πως το άξιζα. Γιατί να στερήσω τους ανθρώπους από την ευχαρίστηση να με τιμούν; Είχα εξαιρετικά σπαθάτο σώμα. Ακόμα κι εγώ ο ίδιος προσπάθησα κάποτε να φιλήσω τα πόδια μου. Κάθισα σ' έναν πάγκο, έπιασα το δεξί μου πόδι και το τράβηξα προς το πρόσωπό μου. Κατάφερα να φιλήσω το μεγάλο δάχτυλο. Ήμουν ευτυχισμένος. Κατάλαβα την ευτυχία των άλλων.

Όλοι με λάτρευαν! Και όχι μόνον οι άνθρωποι. Το ίδιο έκαναν και τα ζώα. Ακόμα και τα έντομα έρχονταν μπροστά στα μάτια μου και κουνούσαν το πίσω μέρος του σώματός τους, σαν ουρά. Όσο για τις γάτες! Αυτές απλά με τιμούσαν σαν θεό και σπρώχνονταν κι εμπόδιζε η μια την άλλη, όταν εμφανιζόμουν στις σκάλες. Όλες ήθελαν να έρθουν να με προσκυνήσουν πρώτες.

Όντως, εκείνον τον καιρό ήμουν πολύ σοφός και καταλάβαινα αμέσως τα πάντα. Τίποτα δεν μπορούσε να με φέρει σε αμηχανία. Ένα λεπτό χρειαζόταν το κολοσσιαίο πνεύμα μου για να λύσει το πιο πολύπλοκο πρόβλημα, με τον απλούστερο τρόπο. Με πήγαν στο Κέντρο Μελέτης Νοημοσύνης και με έδειξαν στους επιστήμονες. Μέτρησαν το πνεύμα μου με ηλεκτρισμό και απλά τα έχασαν. «Δεν έχουμε ξαναδεί τέτοιο πράγμα», είπαν.

*Ενός Στάρετς, δηλαδή, ενός καλόγερου που αφιέρωσε πολλά χρόνια στον μυστικό στοχασμό και θεωρείται άγιος άνθρωπος

Παντρεύτηκα κάποτε, μα δεν είδα πολλές φορές τη γυναίκα μου. Με φοβόταν: το μεγαλείο του πνεύματός μου τη συνέτριβε. Όταν με έβλεπε άρχιζε να τρέμει. Κι όσο περισσότερο την κοίταζα, έχανε τον αυτοέλεγχό της, ώσπου στο τέλος την έπιανε λόξυγκας. Ζήσαμε μαζί πολύ καιρό, όμως στο τέλος εξαφανίστηκε... κάπου... τέλος πάντων. Δεν θυμάμαι πού ακριβώς.

Πραγματικά, η μνήμη είναι πολύ παράξενο πράγμα. Δύσκολα θυμάσαι και εύκολα ξεχνάς. Να τι γίνεται ως επί το πλείστον: απομνημονεύεις κάτι και ύστερα θυμάσαι κάτι εντελώς διαφορετικό. Ή απομνημονεύεις κάτι πολύ δύσκολο, αλλά με μεγάλη επιμέλεια, και ύστερα δεν μπορείς να θυμηθείς τίποτα. Γίνεται κι αυτό. Σας συμβουλεύω να σκεφτείτε λιγάκι το ζήτημα της μνήμης σας.

Πάντα πίστευα στο τίμιο παιχνίδι και δεν χτυπούσα ποτέ κανέναν χωρίς λόγο, επειδή όταν χτυπάς κάποιον χάνεις το μυαλό σου και μπορεί να το παραξηλώσεις. Τα παιδιά, για παράδειγμα, δεν πρέπει να τα χτυπάμε ποτέ με μαχαίρι ή με άλλο σιδερένιο πράγμα: τις γυναίκες όμως – το αντίθετο: δεν πρέπει να τις κλωτσάμε. Όσο για τα ζώα: λένε πως αντέχουν περισσότερο. Έκανα μερικά σχετικά πειράματα και είδα πως αυτό δεν αληθεύει πάντα.

Χάρη στη λυγεράδα μου, κατάφερα να κάνω πράγματα που δεν μπορούσε να τα κάνει κανένας. Για παράδειγμα, μπορούσα να βγάλω με το χέρι από μια σωλήνα αποχέτευσης με απίστευτα πολλές στροφές την καδένα του αδελφού μου, που του είχε πέσει εκεί κατά λάθος. Ή μπορούσα να μπω σ' ένα σχετικά μικρό καλάθι και να κλείσω το καπάκι.

Ναι, όντως, ήμουν φαινόμενο!

Ο αδελφός μου ήταν το εντελώς αντίθετο: πρώτον, ήταν ψηλότερος και δεύτερον, πιο αργόστροφος.

Δεν είχαμε ποτέ στενή σχέση. Αν και, τέλος πάντων, είχαμε και μάλιστα στενή. Ναι, κάτι δεν διατύπωσα σωστά εδώ. Για να είμαι ακριβής, δεν είχαμε ποτέ στενή σχέση. Μάλλον άσχημα τα πηγαίναμε μεταξύ μας. Να πώς τα τσουγκρίσαμε. Ήμουν πίσω από ένα μαγαζί, όπου μοίραζαν ζάχαρη και στεκόμουν στην ουρά, προσπαθώντας να μην ακούω τι έλεγαν γύρω μου. Είχα λίγο πονόδοντο και δεν βρισκόμουν στην καλύτερη διάθεση. Έκανε πολύ κρύο. Όλοι φορούσαν χοντρές γούνες και πάλι πάγωναν. Κι εγώ χοντρή γούνα φορούσα, μα δεν πάγωνα, παρόλο που τα χέρια μου είχαν ξυλιάσει: έπρεπε να τα έχω έξω από τις τσέπες, για να προσέχω τη βαλίτσα που είχα ανάμεσα στα πόδια μου, μην πάει και τη χάσω. Ξαφνικά, κάποιος με χτύπησε στην πλάτη. Μέσα μου ξεχύθηκε ένα απερίγραπτο κύμα αγανάκτησης και άρχισα, γρήγορα σαν αστραπή, να

σκέφτομαι πώς θα τιμωρούσα τον ένοχο. Την ίδια στιγμή, δέχτηκα ένα δεύτερο χτύπημα. Τέθηκα σε συναγερμό, μα αποφάσισα αντί να γυρίσω πίσω και να διαμαρτυρηθώ, να κάνω πως δεν κατάλαβα. Απλά, για λόγους ασφαλείας, πήρα τη βαλίτσα στο χέρι. Το τρίτο χτύπημα στην πλάτη ήρθε μετά από επτά λεπτά. Αυτή τη φορά γύρισα και είδα μπροστά μου έναν ψηλό μεσήλικα, που φορούσε ένα μάλλον φθαρμένο, αλλά όχι εντελώς για πέταμα, γούνινο στρατιωτικό αμπέχονο.

«Τι θέλεις από μένα;» τον ρώτησα με αυστηρή και λιγάκι μεταλλική φωνή.

«Κι εσύ γιατί δεν γυρίζεις όταν σε καλούν;» είπε.

Είχα αρχίσει να σκέφτομαι το περιεχόμενο της δικής του ερώτησης, όταν άνοιξε πάλι το στόμα του και είπε:

«Τι τρέχει μ' εσένα; Δεν με αναγνωρίζεις ή συμβαίνει κάτι άλλο; Ο αδελφός σου είμαι».

Αρχισα πάλι να σκέφτομαι τα λόγια του, όταν ξανάνοιξε το στόμα του και είπε:

«Άκουσε, αδελφέ μου. Μου λείπουν τέσσερα ρούβλια για τη ζάχαρη και είναι κρίμα να χάσω τη θέση μου στην ουρά για να πάω να φέρω. Δάνεισέ μου πέντε και θα σου τα δώσω αργότερα».

Αρχισα να σκέφτομαι για ποιον λόγο του έλειπαν τέσσερα ρούβλια, αλλά εκείνος με άρπαξε από το μανίκι και είπε:

«Α, ωραία, θέλεις να δανείσεις στον αδελφό σου μερικά ρούβλια. Αυτό δεν σκέφτεσαι;» και λέγοντας αυτά, ξεκούμπωσε μόνος του τη γούνα μου, έχωσε το χέρι του στην εσωτερική τσέπη κι έπιασε το πορτοφόλι μου.

«Εδώ είμαστε», είπε. «Παίρνω το ποσό που σου είπα και - κοίτα!- ξαναβάζω το πορτοφόλι πίσω στο πανωφόρι σου». Και έσπρωξε το πορτοφόλι στην εξωτερική τσέπη της γούνας μου.

Φυσικά, με εξέπληξε αυτή η απρόσμενη συνάντηση με τον αδελφό μου.

«Μα πού ήσουν τόσον καιρό;»

«Εδώ», απάντησε ο αδελφός μου, δείχνοντας κάπου εκεί γύρω.

Αρχισα να σκέφτομαι πού να βρισκόταν αυτό το «εδώ», αλλά ο αδελφός μου με σκούντησε με τον αγκώνα και είπε:

«Δες, άνοιξαν τις πόρτες να μπούμε μέσα».

Μέχρι τις πόρτες φτάσαμε μαζί. Μέσα στο μαγαζί, όμως, είδα πως ήμουν μόνος, χωρίς τον αδελφό μου. Βγήκα από την ουρά μόνο για μια στιγμή, ίσα για να πεταχτώ μέχρι τον δρόμο έξω, να ρίξω μια ματιά. Κι έριξα μια ματιά κι ο αδελφός μου δεν ήταν πουθενά.

Όταν ξαναπήγα να πάρω τη σειρά μου, οι άλλοι δεν με άφησαν και μάλιστα με πέταξαν με σπρωξιές έξω, στον δρόμο. Συγκράτησα τον θυμό μου για τους αχρείους τρόπους τους και ξεκίνησα για το σπίτι. Εκεί ανακάλυψα πως ο αδελφός μου είχε πάρει όλα τα χρήματα από το πορτοφόλι μου. Αυτό με έκανε έξαλλο από θυμό κι έτσι δεν ξαναμιλήσαμε.

Άρχισα να ζω μόνος και να επιτρέπω την είσοδο μόνο σε αυτούς που έρχονταν για να με συμβουλευτούν. Ήταν πολλοί, όμως, και το πράγμα κατάντησε να μην βρίσκω ησυχία ούτε αργά το βράδυ. Μερικές φορές κουραζόμουν τόσο πολύ, που ξάπλωνα στο πάτωμα για ν' αναπαυτώ λιγάκι. Ύστερα, πεταγόμενοι πάνω κι άρχιζα να τρέχω γύρω-γύρω στο δωμάτιο για να ζεσταθώ. Μετά, καθόμουν στον καναπέ κι έλεγα να περάσουν όσοι περίμεναν να με δουν.

Έρχονταν μέσα ο ένας μετά τον άλλο· μερικές φορές, χωρίς ν' ανοίξουν καν την πόρτα. Με διασκέδαζε να βλέπω τα βασανισμένα πρόσωπά τους. Τους μιλούσα, καταβάλλοντας τεράστια προσπάθεια για να μην γελάσω.

Κάποτε δεν μπόρεσα να συγκρατηθώ και ξέσπασα σε δυνατά γέλια. Εκείνοι ταραχτήκαν κι έκαναν σαν τρελοί κι έτρεχαν να ξεφύγουν. Άλλοι έβγαιναν έξω από την πόρτα, άλλοι από το παράθυρο και κάποιοι από τους τοίχους κατευθείαν.

Έμεινα μόνος, σηκώθηκα και στάθηκα στο ύψος του μεγαλείου μου, άνοιξα το στόμα και είπα:

«Πριν τιμ πραμ».

Μα εκείνη την στιγμή κάτι έσπασε μέσα μου, κι από τότε... καλύτερα είναι να θεωρείτε πως δεν υπάρχω.

ΓΕΓΟΝΟΣ

Η μητέρα, ο πατέρας και η παρθένα κόρη, που την έλεγαν Νατάσσα, κάθονταν στο τραπέζι κι έπιναν.

Αναμφίβολα, ο πατέρας ήταν αλκοολικός. Επιπλέον, ακόμα και η ίδια του η γυναίκα έμοιαζε να τον περιφρονεί. Όμως αυτό δεν τον εμπόδιζε να είναι καλός άνθρωπος. Χαμογελούσε ευχάριστα καθώς λικνιζόταν στην καρέκλα του. Η παρθένα κόρη, η Νατάσσα, φορούσε μια δαντελένια ποδιά και ήταν τρομερά ντροπαλή. Ο πατέρας έπαιζε ξεδιάντροπα με τη γενειάδα του, μα η παρθένα Νατάσσα χαμήλωνε το βλέμμα ντροπαλά, θέλοντας να δείξει πως η ντροπή ήταν δική της.

Η μητέρα, μια ψηλή γυναίκα με τα μαλλιά καμωμένα τεράστιες πλεξούδες, μιλούσε σαν άλογο. Η φωνή της ξεχνόταν στην τραπεζαρία και αντηχούσε σε όλα τα δωμάτια, μέχρι την πίσω αυλή.

Μετά το πρώτο ποτήρι, απλώθηκε σιωπή, καθώς μασούσαν το λουκάνικό τους. Ένα λεπτό αργότερα, άρχισαν πάλι να μιλούν.

Ξαφνικά -και εντελώς απροσδόκητα- κάποιος χτύπησε την πόρτα. Ούτε ο πατέρας, ούτε η μητέρα, ούτε η παρθένα Νατάσσα, μπορούσαν να φανταστούν ποιος ήταν αυτός που χτυπούσε την πόρτα.

«Τι παράξενο!» είπε ο πατέρας. «Ποιος να είναι άραγε;»

Η μητέρα τον κοίταξε συγκαταβατικά και, παρόλο που δεν ήταν η σειρά της, έβαλε άλλο ένα ποτήρι, το κατέβασε μονοκοπανιά και είπε:

«Παράξενο».

Ο πατέρας δεν βλαστήμησε. Έβαλε κι αυτός ένα ποτήρι, το κατέβασε μονοκοπανιά και σηκώθηκε.

Ο πατέρας ήταν κοντός, το εντελώς αντίθετο από τη μητέρα. Η μητέρα ήταν ψηλή, γεμάτη, με φωνή αλόγου, κι ο πατέρας ήταν απλά ο άντρας της. Το κυριότερο, όμως: είχε φακίδες.

Βρέθηκε μ' έναν σάλτο στην πόρτα και ρώτησε:

«Ποιος είναι;»

«Εγώ», είπε η φωνή πίσω από την πόρτα.

Την ίδια στιγμή, η πόρτα άνοιξε και μπήκε στο δωμάτιο μια παρθένα, μια Νατάσσα σαστισμένη και κοκκινισμένη. Σαν λουλούδι. Σαν λουλούδι.

Ο πατέρας ξανακάθισε στην καρέκλα του.

Η μητέρα έβαλε άλλο ένα ποτήρι.

Η παρθένα Νατάσσα και η άλλη, εκείνη που ήταν «σαν λουλούδι», ντράπηκαν πολύ και κοκκίνισαν. Ο πατέρας τις

κοίταξε μα δεν βλαστήμησε. Αντιθέτως, έβαλε άλλο ένα ποτήρι, όπως είχε κάνει και η μητέρα.

Ο πατέρας άνοιξε μια κονσέρβα με πατέ καβουριού, για να διώξει την άσχημη γεύση από το στόμα του. Όλοι ήταν πολύ χαρούμενοι κι έτρωγαν μέχρι το πρωί. Όμως η μητέρα δεν μιλούσε και δεν σηκώθηκε καθόλου από την καρέκλα της. Αυτό ήταν πολύ άκομψο.

Μόλις ο πατέρας έπιασε να λέει ένα τραγούδι, κάτι χτύπησε το παράθυρο. Τότε η μητέρα πετάχτηκε όρθια και άρχισε να ουρλιάζει πανικόβλητη πως είδε κάποιον να κοιτάζει μέσα. Οι άλλοι προσπάθησαν να την πείσουν πως κάτι τέτοιο ήταν εντελώς αδύνατον, αφού βρίσκονταν στο τρίτο πάτωμα και για να κοιτάζει κάποιος μέσα θα έπρεπε να είναι τουλάχιστον ο γίγαντας Γολιάθ.

Όμως η μητέρα δεν έλεγε ν' αλλάξει γνώμη. Τίποτα στον κόσμο δεν μπορούσε να την πείσει πως δεν κοίταξε μέσα κανείς από εκείνο το παράθυρο.

Για να την ηρεμήσουν, της έδωσαν άλλο ένα ποτό. Η μητέρα το ήπιε μονοκοπανιά. Ο πατέρας έβαλε κι αυτός άλλο ένα ποτήρι και το ήπιε.

Η Νατάσσα και η παρθένα, εκείνη που ήταν «σαν λουλούδι», κάθονταν και παρατηρούσαν τα διαδραματιζόμενα.

«Δεν μπορώ να είμαι ευτυχισμένη αν κάποιος μας κοιτάζει από το παράθυρο», είπε η μητέρα.

Ο πατέρας ήταν απελπισμένος· δεν ήξερε τι να κάνει για να ηρεμήσει τη μητέρα. Έτσι, κατέβηκε κάτω, στην αυλή, και προσπάθησε να κοιτάζει μέσα από το παράθυρο του πρώτου πατώματος. Φυσικά, στάθηκε αδύνατον. Όμως ούτε κι αυτό έπεισε τη μητέρα. Άλλωστε δεν τον είδε την ώρα που προσπαθούσε να φτάσει το παράθυρο του πρώτου πατώματος.

Τελικά, μη ξέροντας τι άλλο να κάνει και έχοντας περιέλθει σε βαθιά σύγχυση, ο πατέρας έτρεξε στην τραπεζαρία, γέμισε δυο ποτήρια και έδωσε το ένα στη μητέρα. Η μητέρα το άδειασε και είπε πως αν πίνει είναι μόνο και μόνο επειδή κάποιος τους κοιτάζει από το παράθυρο.

Ο πατέρας άνοιξε τα χέρια με απόγνωση.

«Δες εδώ», είπε στη μητέρα και άνοιξε το παράθυρο.

Ένας άντρας με βρώμικο παλτό κι ένα μεγάλο μαχαίρι στο χέρι προσπάθησε να μπει μέσα. Όταν ο πατέρας τον αντιλήφθηκε, έκλεισε το παράθυρο και είπε:

«Δεν υπάρχει κανείς εκεί έξω».

Όμως ο άνδρας με το βρώμικο παλτό ήταν εκεί έξω και κοίταζε μέσα. Και επιπλέον, άνοιξε το παράθυρο και εισέβαλε στο δωμάτιο.

Η μητέρα ταράχτηκε υπερβολικά απ' αυτό το πράγμα. Άρχισε να κάνει σαν υστερική και μόνον αφού κατέβασε το ποτήρι, που έσπευσε να της φέρει ο πατέρας, και έφαγε ένα μικρό μανιτάρι, ηρέμησε.

Σύντομα, ηρέμησε και ο πατέρας. Ξανακάθισαν όλοι γύρω από το τραπέζι και άρχισαν να πίνουν.

Ο πατέρας πήρε τις εφημερίδες και άρχισε να τις ξεφυλλίζει, προσπαθώντας για κάμποση ώρα να καταλάβει τι έτρεχε και τι δεν έτρεχε. Όση ώρα κι αν τις ξεφύλλιζε, όμως, δεν θα έβγαζε άκρη. Κι έτσι τις έβαλε στην άκρη κι έβαλε άλλο ένα ποτήρι.

«Όλα καλά», είπε, «αλλά ξεμείναμε από πίκλες».

Η μητέρα έβγαλε κάτι σαν χλιμίντρισμα, που δεν ταίριαζε καθόλου στην περίπτωση, και έκανε τις παρθένες να κοιτάζουν το τραπεζομάντιλο και να κρυφογελάσουν.

Ο πατέρας ήπιε άλλο ένα ποτηράκι και ξαφνικά άρπαξε τη μητέρα και την έβαλε πάνω στο ντουλάπι.

Οι μεγάλες, γκρίζες, λαμπερές πλεξούδες της μητέρας λύθηκαν, το πρόσωπό της γέμισε κόκκινα στίγματα και -εν γένει- αναστατώθηκε πάρα πολύ.

Ο πατέρας συγύρισε το ζωνάρι του παντελονιού του κι άρχισε να βγάζει λόγο.

Μα, την ίδια στιγμή, άνοιξε στο πάτωμα μια μυστική καταπακτή και βγήκε από μέσα ένας καλόγερος.

Οι παρθένες ταράχτηκαν τόσο πολύ, που η μια τους άρχισε να ξερνάει. Η Νατάσσα της κρατούσε το μέτωπο και προσπαθούσε να την κρύψει από τα μάτια των άλλων.

Ο καλόγερος, αυτός που βγήκε από το πάτωμα, έβαλε σημάδι το αυτί του πατέρα και τον χτύπησε τόσο δυνατά, που άκουσαν όλοι τις καμπάνες που χτύπησαν μέσα στο κεφάλι του!

Εκείνος απλά ξανακάθισε, χωρίς να τελειώσει τον λόγο του.

Ύστερα ο καλόγερος πήγε κοντά στη μητέρα και με το χέρι ή το πόδι του -κάπως έτσι, από κάτω- της έδωσε μια δυνατή.

Η μητέρα άρχισε να τσιρίζει και να καλεί σε βοήθεια.

Τότε ο καλόγερος άρπαξε τις παρθένες από τις ποδιές τους, τις γύρισε στον αέρα και τις άφησε να σκάσουν στον τοίχο.

Έπειτα, χωρίς να τον καταλάβει κανείς, ξαναχώθηκε στο πάτωμα κι έκλεισε από πάνω του την καταπακτή.

Για αρκετή ώρα, ούτε ο πατέρας, ούτε η μητέρα, ούτε η παρθένα κόρη Νατάσσα γέμισαν τα ποτήρια τους. Αργότερα, όμως, όταν πήραν καθαρό αέρα, ήπιαν από ένα, συγυρίστηκαν, κάθισαν στο τραπέζι και άρχισαν να τρώνε σαλάτα.

Στο επόμενο ποτήρι είχαν αρχίσει κιόλας να κουβεντιάζουν ήσυχα-ήσυχα.

Ξαφνικά, ο πατέρας κοκκίνισε και άρχισε να ουρλιάζει:

«Ωστε έτσι, ε; Με περνάτε για κανένα παλιόμουτρο! Με κοιτάζετε σαν να είμαι ο διάολος μεταμορφωμένος! Δεν μου χρειάζεται η αγάπη σας! Εσείς είσαστε οι διάολοι!»

Η μητέρα και η παρθένα Νατάσσα βγήκαν τρέχοντας από το δωμάτιο και κλειδώθηκαν στην κουζίνα.

«Υπαγε μεθύστακα! Υπαγε σατανά!» μουρμούριζαν η μητέρα και η παρθένα Νατάσσα, πίσω από την κλειδωμένη πόρτα.

Και ο πατέρας έμεινε στην τραπεζαρία μέχρι το πρωί, οπότε πήρε την τσάντα του, έβαλε το άσπρο του καπέλο και πήγε ήσυχα-ήσυχα στη δουλειά του.

ΕΝΑ ΑΠΡΟΣΜΕΝΟ ΜΕΘΟΚΟΠΙ

Κάποτε, η Αντωνίνα Αλεξέγιεβνα χτύπησε τον άντρα της με την υπηρεσιακή σφραγίδα και του άφησε το μελανό αποτύπωμά της στο μέτωπο.

Θανάσιμα προσβεβλημένος ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς, ο άντρας της Αντωνίνας Αλεξέγιεβνα, κλειδώθηκε στο μπάνιο και κάθισε εκεί και δεν άνοιγε σε κανέναν.

Ωστόσο, οι ένοικοι της οικιακής κολεκτίβας, αισθάνθηκαν μεγάλη ανάγκη να καθίσουν εκεί όπου καθόταν ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς και αποφάσισαν να το κάνουν οπωσδήποτε, ακόμα και σπάζοντας την πόρτα του μπάνιου, αν δεν τους άνοιγε.

Ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς, βλέποντας πως χάνει το παιχνίδι, βγήκε από το μπάνιο και πήγε στο δωμάτιό του και ξάπλωσε στο κρεβάτι.

Όμως η Αντωνίνα Αλεξέγιεβνα ήταν αποφασισμένη να καταδιώξει τον άντρα της μέχρι τέλους. Άρχισε να κόβει σε μικρά κομματάκια την ταπετσαρία και να τα ρίχνει στον Πιοτρ Λεωνίντοβιτς, που ήταν ξαπλωμένος στο κρεβάτι.

Εξαγριωμένος ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς πετάχτηκε πάνω και βγήκε τρέχοντας στον διάδρομο, μέσα σ' ένα σύννεφο από ψιλοκομμένη ταπετσαρία.

Την ίδια στιγμή πετάχτηκαν έξω οι ένοικοι και, βλέποντας τι έκανε ο δύσμοιρος Πιοτρ Λεωνίντοβιτς, έπεσαν πάνω του και του έσκισαν το παλτό που φορούσε.

Ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς κατέφυγε στο γραφείο του διαχειριστή.

Στο μεταξύ, η Αντωνίνα Αλεξέγιεβνα είχε βγάλει όλα τα ρούχα της και είχε χωθεί σ' ένα μπαούλο.

Δέκα λεπτά αργότερα, ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς επέστρεψε, ακολουθούμενος από τον διαχειριστή.

Μη βρίσκοντας τη σύζυγο στο δωμάτιο, ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς και ο διαχειριστής αποφάσισαν να εκμεταλλευτούν την ευκαιρία του διαθέσιμου χώρου και να πιουν λίγη βότκα. Ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς ανέλαβε να τρέξει στο μπακάλικο της γωνιάς και να φέρει ποτό.

Όταν βγήκε από το δωμάτιο, η Αντωνίνα Αλεξέγιεβνα πετάχτηκε από το μπαούλο και στάθηκε ολόγυμνη μπροστά στον διαχειριστή.

Ο ταραγμένος διαχειριστής τινάχτηκε από την καρέκλα του κι έτρεξε προς το παράθυρο, μα βλέποντας την σφριγηλή διάπλαση της εικοσιεξάχρονης γυναίκας, αφέθηκε στην άγρια παραφορά.

Εκείνη την στιγμή, επέστρεψε ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς κρατώντας ένα λίτρο δυνατή βότκα.

Βλέποντας όσα διαδραματίζονταν στο δωμάτιό του, ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς έσμιξε τα φρύδια.

Όμως το ταίρι του, η Αντωνίνα Αλεξέγιεβνα, του έδειξε την υπηρεσιακή σφραγίδα και ο Πιοτρ Λεωνίντοβιτς ησύχασε αμέσως.

Η Αντωνίνα Αλεξέγιεβνα εξέφρασε την επιθυμία να πάρει μέρος στο μεθοκόπι, με τον απαράβατο όρο πως θα διατηρούσε τη γύμνια της και πως θα καθόταν πάνω στο τραπέζι, στο οποίο πρότεινε να τοποθετήσουν τους μεζέδες που θα συνόδευαν τη βότκα. Οι άνδρες κάθισαν στις καρέκλες, η Αντωνίνα Αλεξέγιεβνα κάθισε πάνω στο τραπέζι, και το μεθοκόπι άρχισε.

Δεν θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε απολύτως υγιεινό το να κάθεται μια γυμνή γυναίκα πάνω στο τραπέζι που τρώνε δύο άνδρες. Επιπλέον, η Αντωνίνα Αλεξέγιεβνα ήταν γυναίκα με αφράτο σώμα και, βέβαια, όχι ιδιαίτερος καθαρό, αφού η υπόθεση είχε πάρει μια κολασμένη τροπή.

Τέλος πάντων, δεν άργησαν να ζαβλακωθούν και οι τρεις από το ποτό και να πέσουν για ύπνο: οι άνδρες στο πάτωμα και η Αντωνίνα Αλεξέγιεβνα πάνω στο τραπέζι.

Κι έτσι αποκαταστάθηκε η τάξη -μετά σιωπής- στην οικιακή κολεκτίβα.

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο Άμπραμ Ντεμιάνοβιτς Πεντοπάσωφ ούρλιαξε και σκέπασε μ' ένα μαντίλι τα μάτια του. Μα ήταν πολύ αργά. Η στάχτη και η σκόνη είχαν σκεπάσει τα μάτια του Άμπραμ Ντεμιάνοβιτς. Έκτοτε, τα μάτια του πονούσαν και έβγαζαν συνεχώς σιχαμερές τσίμπλες, ώσπου ο Άμπραμ Ντεμιάνοβιτς τυφλώθηκε.

Αφού η τύφλωση είναι αναπηρία, τον έδιωξαν από τη δουλειά του και του πέταξαν το άθλιο ξεροκόμματο του ποσού των τριάντα έξι ρουβλίων τον μήνα.

Είναι φανερό πως αυτά τα χρήματα δεν έφταναν στον Άμπραμ Ντεμιάνοβιτς για να ζήσει. Ένα κιλό ψωμί κοστίζει ένα ρούβλι και δέκα καπίκια· κι ένα πράσο, πενήντα οκτώ καπίκια.

Κι έτσι, ο βιομηχανικός ανάπηρος άρχισε να συγκεντρώνει όλο και περισσότερο την προσοχή του στους σκουπιδοτενεκέδες.

Για έναν τυφλό ήταν πολύ δύσκολο να ξεχωρίσει τα βρώσιμα αποφάγια από τα φλούδια και τις βρωμιές.

Άσε που ήταν σχεδόν ακατόρθωτο να εντοπίσει τον σκουπιδοτενεκέ στην αυλή κάποιου συμπολίτη του. Να τον δει δεν μπορούσε, και ήταν τουλάχιστον άκομψο να ρωτήσει: «Θα μπορούσατε να με οδηγήσετε στον σκουπιδοτενεκέ σας;»

Το μόνο που έμενε ήταν η μυρωδιά.

Μερικοί σκουπιδοτενεκέδες ζέχουν τόσο πολύ, που τους αντιλαμβάνεσαι από μίλια μακριά. Άλλοι όμως είναι απολύτως αδύνατον να εντοπιστούν.

Φυσικά, είσαι τυχερός αν πέσεις σε κανέναν καλόκαρδο διαχειριστή. Οι περισσότεροι, όμως, σε διώχνουν με τρόπο που σου κόβει αυτόματα την όρεξη.

Κάποτε, ο Άμπραμ Ντεμιάνοβιτς χώθηκε στον σκουπιδοτενεκέ κάποιου κι ενώ βρισκόταν εκεί μέσα τον δάγκωσε ένας ποντικός και βγήκε έξω αμέσως, κι εκείνη τη μέρα δεν έφαγε τίποτα. Ένα πρωί όμως κάτι πετάχτηκε από το δεξί του μάτι.

Ο Άμπραμ Ντεμιάνοβιτς έτριψε το μάτι και ξαφνικά είδε φως. Και ύστερα κάτι πετάχτηκε από το αριστερό του μάτι και είδε επίσης φως.

Κι από κείνη τη μέρα η ζωή ήταν μόνο κατηφόρα για τον Άμπραμ Ντεμιάνοβιτς.

Όλοι τον ήθελαν κοντά τους.

Για τον Λαϊκό Σύνδεσμο Βαριάς Βιομηχανίας ο Άμπραμ Ντεμιάνοβιτς ήταν ένας μικρός θρύλος.

Κι έτσι έφτιαξε τη ζωή του μια χαρά ο Άμπραμ Ντεμιάνοβιτς.

ΕΝΑΣ ΙΠΠΙΟΤΗΣ

Ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς Αλεξέγιεφ ήταν πραγματικός ιππότης. Να, για παράδειγμα, σε μια περίπτωση, βλέποντας από το τραμ μια κυρία να παραπατά στο κράσπεδο του πεζοδρομίου και να πέφτει από την τσάντα της ένα γυάλινο αμπαζούρ -το οποίο προφανώς έσπασε- και θέλοντας να βοηθήσει την κυρία, αποφάσισε να θυσιαστεί και, πηδώντας από το τραμ που είχε αναπτύξει ταχύτητα, έπεσε κι έκανε τη μούρη του λιώμα σε μια πέτρα. Μιαν άλλη φορά, βλέποντας μια κυρία, που προσπαθούσε να σκαρφαλώσει έναν φράχτη, να έχει παγιδευτεί -καθώς το πουκάμισό της πιάστηκε σ' ένα καρφί, και δεν μπορούσε να πάει ούτε εμπρός ούτε πίσω- ταραχτηκε τόσο πολύ, που από την ταραχή του έσπασε δύο μπροστινά δόντια με την γλώσσα του. Με λίγα λόγια, ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς ήταν πραγματικά ο πιο ευγενής ιππότης, και όχι μόνο για τις κυρίες. Ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς μπορούσε να θυσιάσει με πρωτόγνωρη ευκολία τη ζωή του για να υπερασπίσει την τιμή του, τον τσάρο και την πατρίδα, όπως απέδειξε το '14, όταν κηρύχτηκε ο πόλεμος με τους Γερμανούς. Τότε, πετάχτηκε στον δρόμο από το παράθυρο του δευτέρου ορόφου, κραυγάζοντας: «Για την πατρίδα!» Σαν από θαύμα, ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς την γλύτωσε με ασήμαντες απώλειες, και σύντομα -ασυνήθιστα ένθερμος πατριώτης καθώς ήταν- έφυγε για το μέτωπο.

Εκεί, διακρίθηκε για το πρωτάκουστα υψηλό ηθικό του και πάντα μα πάντα πρόφερε τις λέξεις «λάβαρα», «σάλπισμα», ακόμα και «επωμίδες», μ' ένα δάκρυ να κυλάει στο μάγουλό του.

Το '16, ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς πληγώθηκε στ' αχαμνά και τον απομάκρυναν από το μέτωπο.

Ως πρώτου βαθμού ανάπηρος, δεν μπορούσε πλέον να υπηρετήσει κι έτσι εκμεταλλεύτηκε τον άπλετο χρόνο που είχε, θέτοντας τον πατριωτισμό του στην υπηρεσία των εφημερίδων.

Κάποτε, ψιλοκουβεντιάζοντας με τον Κωνσταντίν Λεμπέντεφ, ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς κατέληξε με τη συνηθισμένη φράση του: «Υπέφερα για την πατρίδα και τσάκισα τ' αχαμνά μου, αλλά επιβίωσα με τη δύναμη που μου έδινε η πίστη στο πισινό μου υποσυνείδητο».

«Και έγινες εντελώς βλάκας!» είπε ο Κωνσταντίν Λεμπέντεφ. «Τις μεγαλύτερες υπηρεσίες στην πατρίδα τις προσφέρουν μόνο οι φιλελεύθεροι».

Για κάποιον λόγο, οι λέξεις αυτές εντυπώθηκαν με τόση δύναμη στο μυαλό του Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς, ώστε το '17,

χαρακτήριζε ήδη τον εαυτό του έναν «φιλελεύθερο, του οποίου τ' αχαμνά υπέφεραν για χάρη της γης του».

Ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς υποδέχθηκε με ενθουσιασμό την Επανάσταση, παρά το γεγονός πως του στέρησε τη σύνταξή του. Για κάμποσο καιρό, ο Κωνσταντίν Λεμπέντεφ του έδινε καλαμοσάκχαρο, σοκολάτα, λίπος και πλιγούρι. Όμως, όταν ο Κωνσταντίν Λεμπέντεφ έφυγε ξαφνικά -ποιος ξέρει για πού- ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς έπρεπε να βγει στους δρόμους και να ζητιανέψει. Στην αρχή, άπλωνε το χέρι και έλεγε:

«Δώστε ό,τι έχετε ευχαρίστηση, ο θεός να σας έχει καλά. Τ' αχαμνά μου πέρασαν τα πάνδεινα για χάρη της πατρίδας».

Όμως αυτό δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα. Τότε, ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς αντικατέστησε τη λέξη «πατρίδα» με τη λέξη «επανάσταση». Μα ούτε κι αυτό είχε επιτυχία. Ύστερα, συνέθεσε ένα επαναστατικό τραγούδι και μόλις έβλεπε να έρχεται κανένα άτομο που θα μπορούσε -κατά την γνώμη του- να δώσει ελεημοσύνη, έκανε ένα υπερήφανο βήμα μπροστά, έριχνε πίσω το κεφάλι με αξιοπρέπεια και άρχιζε να τραγουδάει:

*Εμπρός! Στα οδοφράγματα τρέξτε να συνταχθούμε
Για την ελευθερία μας, αν πρέπει, ας χαθούμε!*

Και, χτυπώντας τις φτέρνες με καμάρι, όπως κάνουν οι Πολωνοί, ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς πρότεινε το καπέλο του και έλεγε:

«Ό,τι έχετε ευχαρίστηση, ο θεός να σας έχει καλά».

Αυτό το κόλπο έπιασε και ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς σπάνια έμεινε μια μέρα χωρίς φαγητό.

Όλα πήγαιναν μια χαρά, ώσπου -το '22- ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς έτυχε να γνωρίσει κάποιον Ιβάν Ιβάνοβιτς Πουζίργιωφ, που ασχολιόταν με το εμπόριο ηλιέλαιου. Ο Πουζίργιωφ προσκάλεσε τον Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς σ' ένα καφενείο, τον κέρασε πραγματικό καφέ και, την ώρα που ο ίδιος μασουλούσε τα βουτήματα, του εξέθεσε διεξοδικά κάποιο είδος περίπλοκης δραστηριότητας, από την οποία ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς δεν κατάλαβε παρά μόνον ότι έπρεπε να κάνει κάτι, για το οποίο ο Πουζίργιωφ θα τον αντάμειβε με τα πλουσιότερα τρόφιμα. Ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς συμφώνησε, και ο Πουζίργιωφ, για ν' ανταμείψει πάραυτα την άμεση ανταπόκρισή του, του πέρασε κάτω από το τραπέζι δύο κουτιά τσάι κι ένα πακέτο τσιγάρα πολυτελείας.

Κατόπιν τούτου, ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς πήγαινε κάθε πρωί να συναντήσει τον Πουζίργιωφ στην αγορά και, παραλαμβάνοντας κάποιο είδος εγγράφων με ακατάληπτες υπογραφές κι ένα σωρό σφραγίδες, έπαιρνε ένα έλκηθρο -τον

χειμώνα- ή μίαν άμαξα -το καλοκαίρι- και άρχιζε να επισκέπτεται διάφορα ιδρύματα, να δείχνει τα έγγραφα, να παραλαμβάνει, ως αντιπρόσωπος του Πουζίργιωφ, κάτι σαν μεγάλα κιβώτια, να τα φορτώνει στο έλκηθρο ή στην άμαξα και να τα πηγαίνει, αργά το απόγευμα, στο σπίτι του Πουζίργιωφ.

Μία φορά όμως, μόλις σταμάτησε το έλκηθρό του μπροστά στο σπίτι του Πουζίργιωφ, τον πλησίασαν δύο άνδρες, ο ένας από τους οποίους φορούσε στρατιωτικό αμπέχονο, και τον ρώτησαν:

«Ονομάζεσαι Αλεξέγιεφ;»

Ύστερα τον έβαλαν σ' ένα αυτοκίνητο και τον πήγαν στη φυλακή.

Στη διάρκεια της ανάκρισης, ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς δεν μπορούσε να καταλάβει το παραμικρό. Έτσι, έλεγε και ξανάλεγε πως είχε υποφέρει τα πάνδεινα για χάρη της επαναστατικής πατρίδας του. Αυτό δεν τον απάλλαξε από δέκα χρόνια εξορίας στις βόρειες περιοχές της πατρίδας του.

Το '28, επιστρέφοντας στο Λένινγκραντ, άρχισε ν' ασκεί την παλιά του τέχνη: στάθηκε στη γωνία της οδού Βολοντάρσκι, τίναξε πίσω το κεφάλι με αξιοπρέπεια, χτύπησε τις φτέρνες και τραγούδησε:

*Εμπρός! Στα οδοφράγματα τρέζτε να συνταχθούμε
Για την ελευθερία μας, αν πρέπει, ας χαθούμε!*

Μα δεν πρόλαβε να τραγουδήσει τον επαναστατικό του ύμνο δεύτερη φορά. Τον έβαλαν σ' ένα σκεπαστό φορτηγό, που χάθηκε κάπου προς την κατεύθυνση του υπουργείου των ναυτικών. Έκτοτε, δεν τον είδε κανείς.

Να, λοιπόν, η σύντομη ιστορία του άξιου ιπότη και πατριώτη Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς Αλεξέγιεφ.

ΙΒΑΝ ΓΙΑΚΟΦΛΕΒΙΤΣ ΜΠΟΜΠΩΦ

Ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς Μπομπώφ ξύπνησε όσο πιο ευδιάθετος θα μπορούσε να ξυπνήσει ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς Μπομπώφ. Έβγαλε το κεφάλι απ' την κουβέρτα, κοίταξε πάνω κι εντόπισε αμέσως την οροφή. Την οροφή αυτή τη διακοσμούσε ένας μεγάλος γκρίζος λεκές με πρασινωπές άκρες. Αν έκλεινες το ένα μάτι και κοιτούσες προσεκτικά, ο λεκές έπαιρνε τη μορφή ενός ρινόκερου ζεμένου σε χειράμαξα, αν και κάποιοι ισχυρίζονταν πως έμοιαζε περισσότερο με γιγαντιαίο δίπατο τραμ. Εν πάση περιπτώσει, το πιθανότερο ήταν ν' ανακαλύψεις ακόμα και ολόκληρη πόλη σ' εκείνον τον λεκέ.

Ιβάν Γιακόφλεβιτς κοίταξε την οροφή, αν και όχι προς το μέρος του λεκέ. Γενικά κοίταξε, χωρίς να σταθεί το βλέμμα του κάπου συγκεκριμένα. Κι αφού κοίταξε, χαμογέλασε κι έτριψε τα μάτια του. Ύστερα τα γούρλωσε και σήκωσε τα φρύδια τόσο ψηλά, που το μέτωπό του γέμισε πτυχές σαν ακορντεόν. Και δεν υπήρχε περίπτωση να γίνει το μέτωπό του πάλι μέτωπο, αν δεν μισόκλεινε ξαφνικά τα μάτια, κι αν δεν ξανακουκουλωνόταν με την κουβέρτα, σαν να είδε κάτι που τον έκανε να ντραπεί. Τόσο γρήγορη ήταν η κίνησή του, ώστε τα γυμνά του πόδια ξεσκεπάστηκαν και μια μύγα, χωρίς να χάσει καιρό, πήγε και θρονιάστηκε στο μεγάλο δάχτυλο του αριστερού. Ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς κούνησε το δάχτυλό του και η μύγα πέταξε και πήγε και κάθισε στην φτέρνα του. Τότε ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς άρπαξε την κουβέρτα και με τα δυο του πόδια: με το ένα την άρπαξε από πάνω και με το άλλο από κάτω. Κι αφού την άρπαξε, την τράβηξε και ξεσκέπασε το κεφάλι του. «Άντε πηδήξου!» είπε και ξεφύσηξε με θυμό. Συνήθως, όποτε κατάφερνε να κάνει κάτι ή αντίθετα, όταν αποτύγχανε εντελώς, ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς έλεγε πάντα «Άντε πηδήξου!» Φυσικά, όχι αρκετά δυνατά ώστε να τον ακούσουν οι από γύρω, αλλά σιγανά, ίσα που ν' ακουστεί από τον ίδιο του τον εαυτό. Κι έτσι, αφού είπε «Άντε πηδήξου!» ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς ανακάθισε στο κρεβάτι και άπλωσε το χέρι του στην καρέκλα, όπου βρίσκονταν το παντελόνι, το πουκάμισο και τα εσώρουχά του. Όσο για το παντελόνι, ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς το ήθελε πάντα με ρίγες. Ήρθε όμως κάποια εποχή που ήταν αδύνατο να βρει. Πήγε στο κατάστημα της Λενινγκραντοντέζντα,* στο τοπικό

*Ленинградодежде. Λαϊκής βάσης φάρμα παραγωγής ρούχων, που ιδρύθηκε το 1927 στην Πετρούπολη.

πολυκατάστημα, στα καταστήματα του κέντρου, στο Γκόστινι Ντβορ* – γύρισε όλα τα μαγαζιά της Πετρούπολης... Όργωσε την όχθη του Όχτα,** μα παντελόνι με ρίγες δεν βρήκε πουθενά. Και το παλιό του ήταν τόσο φθαρμένο, που δεν φοριόταν πια. Το είχε μπαλώσει κάμποσες φορές, μα στο τέλος ούτε το μάλωμα έσωζε την κατάσταση. Ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς πήρε πάλι σβάρνα τα καταστήματα και αφού δεν βρήκε ούτε αυτή τη φορά παντελόνι με ρίγες, αποφάσισε ν' αγοράσει ένα καρό. Μα ούτε και καρό παντελόνι βρήκε να πουλάνε. Τότε, ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς αποφάσισε ν' αγοράσει ένα γκριζο, μα γκριζο δεν βρήκε πουθενά. Ούτε και μαύρο υπήρχε στο νούμερό του. Τότε, ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς είπε ν' αγοράσει ένα μπλε παντελόνι, αλλά όσο έψαχνε για μαύρο, τα μπλε και τα καφέ πουλήθηκαν όλα. Τελικά, ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς δεν είχε άλλη λύση από ένα πρασινοκίτρινο τουϊντ παντελόνι. Στο κατάστημα, ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς διαπίστωσε πως το παντελόνι δεν είχε καθόλου ζοηρό χρώμα και πως τα κίτρινα στίγματα δεν φαίνονταν καν. Όμως, όταν πήγε στο σπίτι του, διαπίστωσε και κάτι άλλο: το ένα μπατζάκι είχε απόχρωση αρκετά ανεκτή, αλλά το άλλο ήταν απλά τουρκουάζ, με αποτέλεσμα να λάμπουν εκτυφλωτικά τα κίτρινα στίγματα. Ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς προσπάθησε να γυρίσει το παντελόνι τα μέσα έξω, τότε όμως και τα δύο μπατζάκια παρουσίαζαν μιαν απόχρωση κίτρινου υφάσματος κεντημένου με μπιζέλια και ήταν τόσο κραυγαλέα, που και μόνο να παρουσιαζόταν κάποιος στην σκηνή, μετά από μια κινηματογραφική προβολή, το κοινό θα τον γιουχαρίζε το λιγότερο μισή ώρα. Επί δύο ημέρες ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς δεν αποφάσισε να φορέσει το καινούργιο παντελόνι, μα όταν το παλιό σκίστηκε τόσο πολύ, ώστε ακόμα και από μεγάλη απόσταση μπορούσε κανείς να δει πως τα εσώρουχά του έχριζαν εσπευσμένα μανταρίσματος, δεν είχε άλλη λύση. Την πρώτη φορά που το φόρεσε, βγήκε έξω εξαιρετικά προσεκτικά. Πρόβαλε το κεφάλι του από την εξώπορτα, κοίταξε δεξιά αριστερά και μόνον όταν σιγουρεύτηκε πως δεν ερχόταν κανείς, βγήκε στον δρόμο και κατευθύνθηκε με γρήγορο βήμα προς το γραφείο του. Ο πρώτος άνθρωπος που συνάντησε ήταν ένας πλανόδιος πωλητής μήλων με το καλάθι του στο κεφάλι. Δεν είπε τίποτα όταν συνέλαβε με την άκρη του ματιού του τον Ιβάν Γιακόφλεβιτς και μόνον όταν ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς τον

* Гостином дворе. Εμπορικό κέντρο της Πετρούπολης που στεγαζόταν –και στεγάζεται μέχρι σήμερα- σε ένα από τα ιστορικότερα κτήρια της πόλης.

** Ο μεγαλύτερος παραπόταμος του Νέβα, που περνά από την Πετρούπολη.

προσπέρασε, σταμάτησε και -δεδομένου ότι το καλάθι δεν του επέτρεπε να γυρίσει το κεφάλι- γύρισε ολόκληρος και ακολούθησε με το βλέμμα τον Ιβάν Γιακόφλεβιτς. Και ίσως να είχε κουνήσει το κεφάλι, αν δεν ήταν εκείνο το καλάθι που λέγαμε. Ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς κορδώθηκε, θεωρώντας το συναπάντημά του με τον πλανόδιο πωλητή καλό οινικό. Δεν είχε δει την αντίδραση του μικρεμπόρου και πείστηκε πως το παντελόνι του δεν ήταν τόσο γελοίο όσο νόμιζε. Και να που φάνηκε ένας υπάλληλος γραφείου -όπως άλλωστε και ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς- μ' έναν χαρτοφύλακα στη μασχάλη. Ο υπάλληλος γραφείου βιάδιζε γρήγορα, χωρίς να κοιτάζει γύρω του. Μάλλον το πεζοδρόμιο κοίταζε. Φτάνοντας στο ίδιο επίπεδο με τον Ιβάν Γιακόφλεβιτς, έριξε μια ξαφνική ματιά στο παντελόνι του και σταμάτησε απότομα. Το ίδιο έκανε και ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς. Ο υπάλληλος γραφείου κοίταξε τον Ιβάν Γιακόφλεβιτς, όπως άλλωστε και ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς τον υπάλληλο γραφείου.

«Με συγχωρείτε», είπε ο υπάλληλος γραφείου. «Μήπως θα μπορούσατε να μου πείτε πως να πάω στην... εθνική... τράπεζα;»

«Για να πάτε εκεί, πρέπει να πάρετε αυτόν τον δρόμο... να περάσετε τη γέφυρα... όχι, εννοώ, πρέπει να πάτε πρώτα έτσι κι έπειτα έτσι...» είπε ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς.

Ο υπάλληλος γραφείου τον ευχαρίστησε και απομακρύνθηκε βιαστικά. Ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς προχώρησε μερικά μέτρα, μα βλέποντας πως αυτή τη φορά δεν ερχόταν προς το μέρος του ένας υπάλληλος γραφείου, αλλά μία υπάλληλος γραφείου, κατέβασε το κεφάλι και πήγε τρέχοντας στο απέναντι πεζοδρόμιο. Ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς έφτασε στο γραφείο καθυστερημένος και κακοδιάθετος. Φυσικά, οι συνάδελφοί του εστίασαν την προσοχή τους στο πράσινο παντελόνι με τα διαφορετικά σε απόχρωση μπατζάκια, αλλά προφανώς, υποθέτοντας πως αυτή ήταν η αιτία της κακής του διάθεσης, έκριναν σκόπιμο να μην τον επιβαρύνουν με ερωτήσεις. Ο Ιβάν Γιακόφλεβιτς υπέφερε τα πάνδεινα επί δύο εβδομάδες, φορώντας το πράσινο παντελόνι, ώσπου ένας από τους συναδέλφους του, κάποιος Απόλλων Μαξίμοβιτς Σίλωφ, του πρότεινε ν' αγοράσει ένα ριγέ παντελόνι από τον ίδιο τον Απόλλωνα Μαξίμοβιτς, αφού του Απόλλωνα Μαξίμοβιτς του περίσσευε ένα ριγέ παντελόνι.

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΜΥΣΙΝ

Είπαν στον Μύσιν: «Έλα, Μύσιν, σήκω τώρα!»

Και είπε ο Μύσιν: «Δεν σηκώνομαι». Και συνέχισε να μένει ξαπλωμένος στο πάτωμα.

Τότε ήρθε ο Καλούγκιν και του είπε: «Αν δεν σηκωθείς, Μύσιν, θα σε σηκώσω με το ζόρι».

«Όχι», είπε ο Μύσιν, συνεχίζοντας να κείτεται στο πάτωμα.

Η Σελίζνεβα πήγε κοντά στον Μύσιν και του είπε: «Μύσιν, είσαι μονίμως ξαπλωμένος φαρδύς πλατύς στο πάτωμα του διαδρόμου και μας εμποδίζεις να κινηθούμε».

«Εμποδίστηκα και θα εμποδίσω», είπε ο Μύσιν.

«Λοιπόν, τι θα έλεγες...» είπε ο Κορσούνωφ, όμως ο Καλούγκιν τον διέκοψε και είπε:

«Τι καθόμαστε και το κουβεντιάζουμε τόση ώρα! Να καλέσουμε την πολιτοφυλακή!»

Πήραν την πολιτοφυλακή και ζήτησαν να πάει αμέσως στο σπίτι ένας πολιτοφύλακας.

Ο πολιτοφύλακας έφτασε μετά από μισή ώρα μαζί με τον διαχειριστή.

«Τι γίνεται εδώ;» ρώτησε ο πολιτοφύλακας.

«Πώς θα σου φαινόταν...» είπε ο Κορσούνωφ, αλλά ο Καλούγκιν τον διέκοψε και είπε:

«Η κατάσταση έχει ως εξής. Αυτός ο πολίτης είναι συνέχεια ξαπλωμένος στον διάδρομο και μας εμποδίζει να κινηθούμε. Προσπαθήσαμε να του το εξηγήσουμε, αλλά...»

Στο σημείο αυτό τον διέκοψε η Σελίζνεβα, η οποία είπε:

«Του ζητήσαμε να φύγει, αλλά δεν φεύγει».

«Ναι», είπε ο Κορσούνωφ.

Ο πολιτοφύλακας πήγε πάνω από τον Μύσιν.

«Γιατί έχεις ξαπλώσει εδώ, πολίτη;» τον ρώτησε.

«Ξεκουράζομαι», είπε ο Μύσιν.

«Δεν είμαι μέρος εδώ για ξεκούραση, πολίτη. Πού μένεις;»

«Εδώ», είπε ο Μύσιν.

«Πού είναι το δωμάτιό σου;» ρώτησε ο πολιτοφύλακας.

«Τον έχουν χρεώσει σ' αυτό το σπίτι, αλλά δεν έχει δωμάτιο», είπε ο Καλούγκιν.

«Περίμενε μισό λεπτό, πολίτη», είπε ο πολιτοφύλακας.

«Θέλω να κουβεντιάσω μαζί του. Πολίτη, που κοιμάσαι;»

«Εδώ», είπε ο Μύσιν.

«Επιτρέψτε μου...» είπε ο Κορσούνωφ, αλλά ο Καλούγκιν τον διέκοψε και είπε:

«Ούτε κρεβάτι έχει. Και ξαπλώνει έτσι πάνω στο γυμνό πάτωμα».

«Παραπονιούνται πολύ καιρό γι' αυτόν», είπε ο διαχειριστής.

«Είναι εντελώς αδύνατον να περάσουμε από τον διάδρομο», είπε η Σελίζνεβα. «Δεν γίνεται να περνάω πάνω από έναν άντρα συνέχεια. Κι απλώνει χέρια και πόδια επίτηδες και κάθεται εκεί ανάσκελα και κοιτάζει πάνω. Έρχομαι στο σπίτι κουρασμένη από τη δουλειά. Έχω ανάγκη από λίγη ξεκούραση».

«Και μπορώ να προσθέσω...» είπε ο Κορσούνωφ, αλλά ο Καλούγκιν τον διέκοψε και είπε:

«Είναι εδώ ξαπλωμένος ακόμα και το βράδυ. Σκουντουφλάμε πάνω του μέσα στο σκοτάδι. Εγώ τις προάλλες έπεσα πάνω του κι έσκισα την κουβέρτα μου».

«Οι τσέπες του είναι γεμάτες με πινέζες και του πέφτουν και δεν μπορεί κανείς να περπατήσει ξυπόλυτος στον διάδρομο. Όλο και κάποια θα καρφωθεί στο πόδι του», είπε η Σελίζνεβα.

«Προχθές ήθελαν να τον κάψουν με κηροζίνη», είπε ο διαχειριστής.

«Τον ραντίσαμε με κηροζίνη...» είπε ο Κορσούνωφ, αλλά ο Καλούγκιν τον διέκοψε και είπε:

«Μόνο τον ραντίσαμε, για να τον τρομάξουμε, αλλά δεν θα του βάζαμε φωτιά».

«Όχι, βέβαια! Εγώ δεν θ' άντεχα να δω έναν άντρα να καίγεται μπροστά μου», είπε η Σελίζνεβα.

«Μα, γιατί αυτός ο πολίτης ξαπλώνει στον διάδρομο;» ρώτησε ξαφνικά ο πολιτοφύλακας.

«Αυτό είναι μυστήριο!» είπε ο Κορσούνωφ, αλλά ο Καλούγκιν τον διέκοψε και είπε:

«Ίσως επειδή δεν έχει πού αλλού να ξαπλώσει. Το δικό μου δωμάτιο είναι αυτό, το δικό της είναι εκείνο, και του Μύσιν ο διάδρομος».

«Και πάλι δεν είναι σωστό», είπε ο πολιτοφύλακας. «Όλος ο κόσμος ξαπλώνει στο δωμάτιό του».

«Μα δεν έχει άλλο δωμάτιο από τον διάδρομο», είπε ο Καλούγκιν.

«Σωστά», είπε ο Κορσούνωφ.

«Κι έτσι πάει και ξαπλώνει εκεί», είπε η Σελίζνεβα.

«Δεν είναι σωστό, δεν είναι σωστό», είπε ο πολιτοφύλακας και έφυγε μαζί με τον διαχειριστή.

Ο Κορσούνωφ έσκυψε πάνω από τον Μύσιν.

«Λοιπόν, τι λες;» ούρλιαξε. «Πώς σου φάνηκε αυτό;»

«Μισό λεπτό», είπε ο Καλούγκιν. Και πλησιάζοντας τον Μύσιν του είπε:

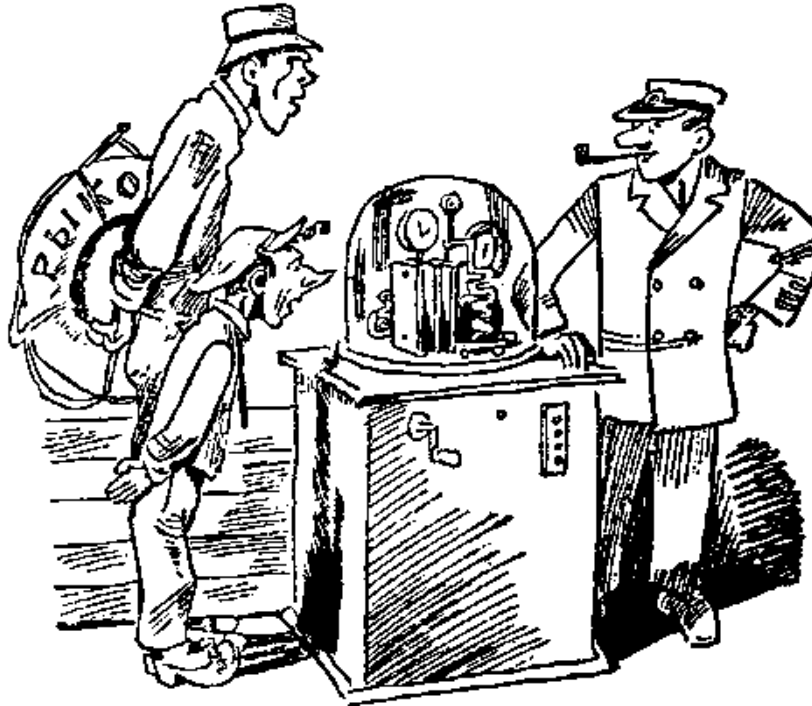
«Άκουσες τον πολιτοφύλακα; Σήκω πάνω αμέσως!»

«Δεν πρόκειται να σηκωθώ», είπε ο Μύσιν, ξαπλωμένος με την άνεσή του στο πάτωμα.

«Τώρα θα το κάνει επίτηδες και συνέχεια και για πάντα!»
είπε η Σελίζνεβα.

«Σίγουρα» είπε ο Καλούγκιν κάπως εκνευρισμένος.

Και ο Κορσούνωφ είπε: «Δεν αμφιβάλω γι' αυτό. Είναι ολοφάνερο!»

ΠΕΡΙ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

Όλοι γνωρίζουμε πόσο επικίνδυνο είναι να καταπίνουμε πέτρες. Ένας φίλος μου έφτασε στο σημείο να επινοήσει την έκφραση «Ε-κατα-πέ», που σημαίνει: «Είναι επικίνδυνο να καταβροχθίζουμε πέτρες». Πολύ χρήσιμη επινοήση. Το «Ε-κατα-πέ» απομνημονεύεται εύκολα κι όταν παραστεί ανάγκη μπορούμε να το θυμηθούμε αμέσως.

Αυτός ο φίλος μου, που λέτε, ήταν θερμαστής σε μίαν ατμομηχανή. Έκανε δρομολόγια στη Γραμμή του Νότου ή στη Μόσχα. Τον έλεγαν Νικολάι Ιβάνοβιτς Σερπούκωφ και κάπνιζε τσιγάρα με τριάντα πέντε καπίκια το πακέτο, γιατί -έλεγε συνέχεια- του έφερναν λιγότερο βήχα, ενώ αυτά που έκαναν πέντε ρούβλια -επέμενε- του έγδερναν τον λαιμό.

Και μια μέρα, ο Νικολάι Ιβάνοβιτς έτυχε να μπει στο εστιατόριο του ξενοδοχείου Γιεφροπέισκαγια. Και κάθισε ο Νικολάι Ιβάνοβιτς σ' ένα τραπέζι και στο διπλανό τραπέζι κάθονταν κάτι ξένοι και μασουλούσαν μήλα.

Και τότε σκέφτηκε ο Νικολάι Ιβάνοβιτς:

«Έτσι αξίζει» -σκέφτηκε ο Νικολάι Ιβάνοβιτς- «αυτή είναι ζωή!»

Και δεν πρόλαβε να τελειώσει την σκέψη του, όταν φανερώθηκε μπροστά του μια νεράιδα και του είπε:

«Τι θέλεις, καλέ μου άνθρωπε;»

Βέβαια, σ' ένα εστιατόριο επικρατεί πάντα κάποια φασαρία από την οποία μπορεί -ούτως ειπείν- να προκύψει μια μικρόσωμη κυρία. Ακόμα και οι ξένοι σταμάτησαν να μασουλούν τα μήλα τους.

Όσο για τον ίδιο τον Νικολάι Ιβάνοβιτς, πήρε την κατάσταση στα χέρια του με αστόχαστη ευκολία και, για να την ξαποστείλει, της είπε:

«Συγχωρείστε με, αλλά δεν επιθυμώ το παραμικρό».

«Δεν καταλαβαίνεις», είπε η άγνωστη κυρία. «Εγώ» -είπε- «είμαι αυτό που λένε νεράιδα. Μπορώ να σου δώσω ό,τι επιθυμήσεις στο άψε σβήσε».

Ο Νικολάι Ιβάνοβιτς έτυχε να παρατηρήσει πως κάποιος πολίτης με γκριζό δίκωχο άκουγε με περιέργεια τη συνομιλία τους. Ο αρχιμάγειρας εισέβαλε στην αίθουσα από την ορθάνοιχτη πόρτα και πίσω του χίμηξε κάποιος άλλος με το τσιγάρο στο στόμα.

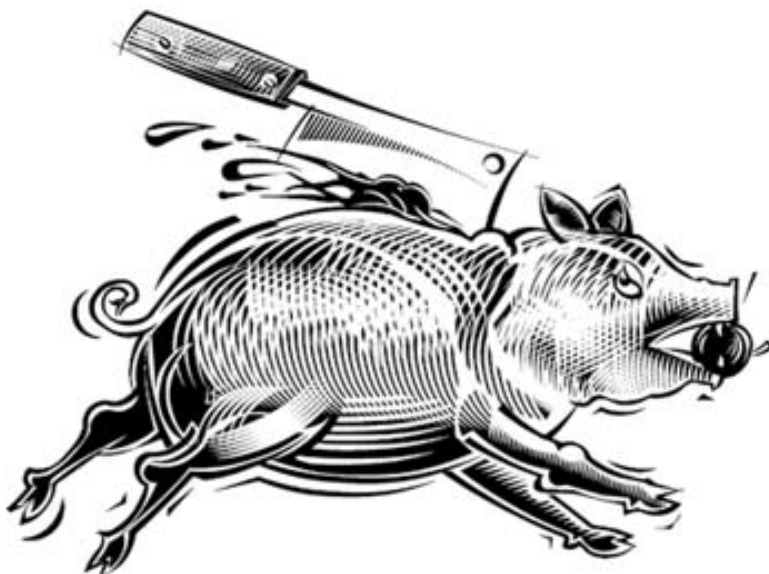
«Φτου σου, ρε διάολε!» σκέφτηκε ο Νικολάι Ιβάνοβιτς. «Δεν λέγεται τι θα γίνει».

Και πραγματικά δεν λέγεται τι έγινε. Ο αρχιμάγειρας άρχισε να πηδάει πάνω στα τραπέζια, οι ξένοι μάζευαν τα χαλιά - ένας θεός ξέρει γιατί! Έκαναν όλοι ό,τι τους κατέβαινε!

Ο Νικολάι Ιβάνοβιτς πετάχτηκε στον δρόμο, χωρίς να πάρει το καπέλο του από το βεστιάριο, και άρχισε να τρέχει κατά την οδό Λασάλ, μονολογώντας: «Ε-κατα-πέ, είναι επικίνδυνο να καταβροχθίζουμε πέτρες». Σίγουρα δεν είχε ξαναγίνει τέτοιο πράγμα!

Και φτάνοντας στο σπίτι του, ο Νικολάι Ιβάνοβιτς είπε στη γυναίκα του: «Μην ανησυχήσεις, Γιεκατερίνα Πέτροβνα· μην τρομάξεις. Απλά, δεν υπάρχει ισορροπία στον κόσμο. Ένα-ενάμισι κιλό λάθος έγινε σ' ολόκληρο το σύμπαν, αλλά είναι πραγματικά εντυπωσιακό, Γιεκατερίνα Πέτροβνα, πέρα για πέρα εντυπωσιακό!»

Αυτό ήταν όλο.

ΠΑΚΙΝ ΚΑΙ ΡΑΚΟΥΚΙΝ

«Σταμάτα να ρουφάς τη μύτη σου!» είπε ο Πακίν στον Ρακούκιν.

Ο Ρακούκιν ρούφηξε τη μύτη του κι έριξε μιαν άγρια ματιά στον Πακίν.

«Τι κοιτάζεις; Δεν είδες αρκετά;» ρώτησε ο Πακίν.

Ο Ρακούκιν δάγκωσε τα χείλια του, χώθηκε αγανακτισμένος στην περιστρεφόμενη πολυθρόνα του, και άρχισε να κοιτάζει αλλού. Ο Πακίν έπαιξε έναν σκοπό με τα δάχτυλα στο γόνατό του και είπε:

«Τι βλάκας! Πόσο θα 'θελα να είχα τώρα ένα γερό ξύλο να του το κοπανήσω στο κεφάλι».

Ρακούκιν σηκώθηκε και πήγε να βγει από το δωμάτιο, αλλά ο Πακίν πετάχτηκε πάνω, του έκοψε τον δρόμο και είπε:

«Περίμενε μισό λεπτό! Πού διάβολο πηγαίνεις; Καλύτερα να μείνεις εδώ. Έχω κάτι να σου δείξω. Κάθισε κάτω, λοιπόν».

Ρακούκιν σταμάτησε και κοίταξε με δυσπιστία τον Πακίν.

«Τι, δεν με πιστεύεις;» ρώτησε ο Πακίν.

«Σε πιστεύω», είπε ο Ρακούκιν.

«Τότε κάθισε σ' αυτήν την πολυθρόνα», είπε ο Πακίν.

Και ο Ρακούκιν κάθισε πάλι στην περιστρεφόμενη πολυθρόνα του.

«Λοιπόν», είπε Πακίν, «γιατί κάθεσαι σ' αυτήν την πολυθρόνα, σαν τον χαζό;»

Ρακούκιν τέντωσε τα πόδια του και άρχισε να παίζει γρήγορα τα βλέφαρά του.

«Μην παίζεις τα βλέφαρά σου», είπε Πακίν.

Ο Ρακούκιν σταμάτησε να παίζει τα βλέφαρά του και, καμπουριάζοντας, έγειρε το κεφάλι στον ώμο.

«Κάθισε ίσια», είπε ο Πακίν.

Ο Ρακούκιν, καμπουριασμένος όπως ήταν, φούσκωσε την κοιλιά του και τέντωσε τον λαιμό του.

«Ε!» είπε ο Πακίν. «Θα σου 'δυνα μια ξανάστροφη κατευθείαν στο στόμα, μα δεν την χαραμίζω».

Τον Ρακούκιν τον έπιασε λόξιγκας, πήρε μια βαθειά ανάσα και ύστερα έβγαλε τον αέρα προσεκτικά από τα ρουθούνια του.

«Σταμάτα να ρουφάς τη μύτη σου!» είπε ο Πακίν.

Ο Ρακούκιν τέντωσε ακόμα περισσότερο τον λαιμό του κι άρχισε πάλι να παίζει τα βλέφαρά του με απίστευτη ταχύτητα.

Ο Πακίν είπε:

«Ρακούκιν, αν δεν σταματήσεις αμέσως να παίζεις τα βλέφαρά σου, θα σου δώσω μια γερή κλοτσιά στο στήθος».

Ο Ρακούκιν, προκειμένου να μην παίξει τα βλέφαρα, έτριξε τα δόντια, τέντωσε ακόμα πιο πολύ τον λαιμό του και έριξε το κεφάλι πίσω.

«Ε, είσαι απαίσιος, δεν μπορώ ούτε να σε βλέπω», είπε ο Πακίν. «Σαν κότα είναι η μούρη σου, μ' έναν κατάμαυρο λαιμό από την βρώμα».

Την ίδια στιγμή, το κεφάλι του Ρακούκιν άρχισε να υποχωρεί όλο και περισσότερο, ώσπου τελικά χαλάρωσε η αντίσταση του λαιμού και έπεσε στην πλάτη του.

«Τι στο διάβολο!» φώναξε ο Πακίν. «Τι είδος ταχυδακτυλουργικό κόλπο υποτίθεται πως κάνεις;»

Κοιτάζοντας τον Ρακούκιν από τη θέση του Πακίν, νόμιζες πως δεν είχε κεφάλι. Το καρύδι στον λαιμό του Ρακούκιν πετάχτηκε τόσο πολύ, που θα έλεγες πως ήταν η μύτη του.

«Ε, Ρακούκιν!» είπε ο Πακίν.

Ο Ρακούκιν σώπαινε.

«Ρακούκιν!» επανέλαβε ο Πακίν.

Ο Ρακούκιν δεν απάντησε και συνέχισε να μένει ακίνητος.

«Αυτό ήταν», είπε ο Πακίν. «Ο Ρακούκιν τα τίναξε».

Σταυροκοπήθηκε και βγήκε από το δωμάτιο πατώντας στα δάχτυλα.

Ένα τέταρτο της ώρας αργότερα, μια μικρή ψυχή πετάχτηκε από το σώμα του Ρακούκιν κι έριξε ένα μοχθηρό βλέμμα εκεί που καθόταν ο Πακίν. Τότε όμως, η ψηλή μορφή του αγγέλου του θανάτου βγήκε πίσω από το ντουλάπι και, πιάνοντας από το χέρι την ψυχή του Ρακούκιν, την οδήγησε κάπου, περνώντας μέσα από σπίτια και τοίχους. Η ψυχή του Ρακούκιν άρχισε να τρέχει πίσω από τον άγγελο του θανάτου, ρίχνοντας συνεχώς μοχθηρές ματιές πίσω της. Μα ο άγγελος του θανάτου τάχυνε το βήμα του και η ψυχή του Ρακούκιν, πότε πηδώντας και πότε παραπατώντας, χάθηκε στο βάθος του δρόμου.

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΜΙΑΣ ΥΠΕΡΟΧΗΣ ΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

Μια συμφωνία

Δεν είχε καλά-καλά λαλήσει ο πετεινός, όταν ο Τιμοφεί πήδησε από το παράθυρό του στην στέγη και κοψοχόλιασε τους περαστικούς. Ο Χαρίτων, ο αγρότης, σταμάτησε, έπιασε μια πέτρα και την εκσφενδόνισε καταπάνω στον Τιμοφεί. Ο Τιμοφεί εξαφανίστηκε· κάπου.

«Τι κατεργάρης!» φώναξε το ανθρώπινο κοπάδι, και κάποιος Ζουντώφ πήρε φόρα και κοπάνησε το κεφάλι του σ' έναν τοίχο.

«Ωχ!» κραύγασε μια αγρότισσα με φουσκωτά μάγουλα. Όμως ο Κομάρωφ της έδωσε δυο αστραπιαία χαστούκια και η γυναίκα έτρεξε ουρλιάζοντας να χωθεί στο σπίτι. Ο Φετελιούσιν που έτυχε να περνάει αποκεί, γέλασε. Ο Κομάρωφ πήγε κοντά του και του είπε:

«Όσο για σένα, κρεατόμαζα!» και τον χτύπησε στο στομάχι. Ο Φετελιούσιν στηρίχτηκε σ' έναν τοίχο και τον έπιασε λόξυγκας. Ο Ρομάσκιν έφτυσε από το παράθυρό του, προσπαθώντας να πετύχει τον Φετελιούσιν. Την ίδια στιγμή, όχι πολύ μακριά, μια γυναίκα με μεγάλη μύτη χτυπούσε το παιδί της με μια σκάφη, και μια νεαρή χοντρή μητέρα έτριβε το πρόσωπο της χαριτωμένης κορούλας της στα τούβλα ενός τοίχου. Ένα μικρό σκυλί, που είχε σπάσει το ποδαράκι του, ήταν ξαπλωμένο στο πεζοδρόμιο. Ένα αγοράκι έτρωγε κάτι αηδιαστικό από ένα πτυελοδοχείο. Η ουρά για ζάχαρη στο μπακάλικο ήταν πολύ μεγάλη. Οι γυναίκες βλαστημούσαν δυνατά κι έσπρωχναν η μια την άλλη με τις τσάντες τους. Ο Χαρίτων ο αγρότης, έχοντας κατεβάσει κάμποσο πράσινο οινόπνευμα, στεκόταν μπροστά στις γυναίκες με το παντελόνι ξεκούμπωτο και έλεγε προστυχιές.

Έτσι ξεκίνησε μια υπέροχη μέρα του καλοκαιριού.

Ο ΚΟΚΚΙΝΟΜΑΛΛΗΣ

Ήταν ένας κοκκινομάλλης που δεν είχε μάτια κι αυτιά. Ούτε μαλλιά είχε και γι' αυτό τον έλεγαν κοκκινομάλλη μόνο θεωρητικά. Δεν μπορούσε να μιλήσει, αφού δεν είχε στόμα. Ούτε και μύτη είχε. Επιπλέον δεν είχε πόδια και χέρια, στομάχι, πλάτη, ραχοκοκαλιά ούτε τίποτ' άλλο από κείνα τα μέσα μας. Τίποτα δεν είχε! Συνεπώς, κανείς δεν ξέρει για ποιον μιλάμε. Καλύτερα έτσι, καλύτερα να μην ξέρουμε άλλα πράγματα γι' αυτόν.

ΣΥΜΒΑΝΤΑ

Μια μέρα ο Ορλώφ καταβρόχθισε ένα σωρό πουρέ από μπιζέλια και πέθανε. Κι ο Κρυλώφ, όταν το έμαθε πέθανε κι αυτός. Κι ο Σπυριδώνωφ πέθανε μαζί τους. Κι η γυναίκα του Σπυριδώνωφ έπεσε από τον μπουφέ και πέθανε επίσης. Και τα παιδιά του Σπυριδώνωφ πνιγήκανε στην λιμνούλα. Κι η γιαγιά του Σπυριδώνωφ άρπαξε το μπουκάλι και πήρε τους δρόμους. Κι ο Μιχαήλοβιτς σταμάτησε να χτενίζεται και τον έφαγαν οι ψείρες πάει. Κι ο Γκρούγλωφ ζωγράφισε μια γυναίκα με μαστίγιο στο χέρι και παλάβωσε. Κι ο Περεχρέστωφ πήρε τετρακόσια ρούβλια με τον τηλέγραφο και πήραν τα μυαλά του αέρα και τον διώξαν με τις κλωτσιές απ' την δουλειά.

Ήταν καλοί άνθρωποι όλοι, μα δεν πατούσαν τα πόδια τους γερά στη γη.

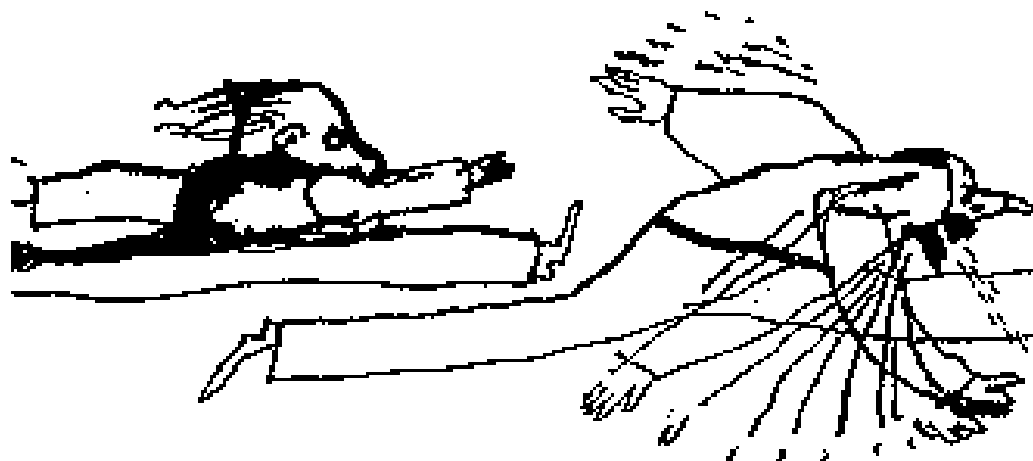
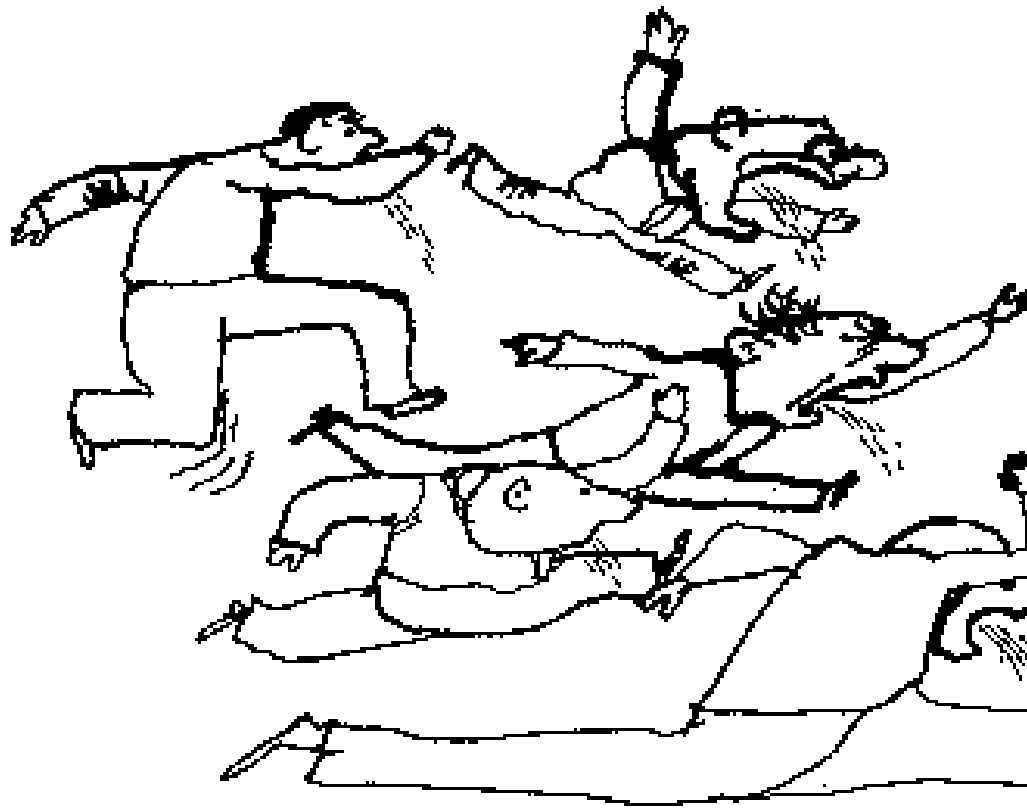
ΒΡΕΧΕΙ ΓΡΙΕΣ

Μια γριά, που ήταν πολύ περίεργη, έπεσε απ' το παράθυρο ίσα κάτω κι έσκασε στο έδαφος κι έγινε κομματάκια.

Μια άλλη γριά έσκυψε απ' το παράθυρο και κοίταζε τ' απομεινάρια της πρώτης, αλλά κι αυτή, που ήταν πολύ περίεργη, έπεσε απ' το παράθυρο, ίσα κάτω κι έσκασε στο έδαφος, κι έγινε κομματάκια.

Ύστερα έπεσε και τρίτη απ' το παράθυρο, και τέταρτη και πέμπτη.

Όταν έπεσε κι η έκτη, χορτάσα πολύ να βλέπω, και πήγα στο μαγαζί του Μαλτεβίτσκι, γιατί είχα ακούσει πως εκεί δώσανε κάποτε ένα πλεκτό σάλι σε κάποιον τυφλό.

ΣΟΝΕΤΟ

Έπαθα κάτι που με εξέπληξε πολύ: ξαφνικά ξέχασα ποιο πάει πρώτο, το 7 ή το 8.

Πήγα στους γείτονες και τους ρώτησα τι γνώμη έχουν για το ζήτημα.

Φανταστείτε τώρα την έκπληξή μου, όταν διαπίστωσαν ξαφνικά πως δεν θυμούνταν πώς να μετρήσουν: το 1, το 2, το 3, το 4, το 5 και το 6 τα θυμούνταν, μετά όμως δεν ήξεραν τι να κάνουν.

Πήγαμε όλοι μαζί σ' ένα ακριβό μπακάλικο, τον «Γαστρονόμο», γωνία Ζναμένσκαγια και Μπασείναγια, και θέσαμε το πρόβλημά μας στον ταμιά. Ο ταμίας χαμογέλασε πικρά, έβγαλε ένα μικρό σφυρί από το στόμα του, χτύπησε λίγο τη μύτη του να ισιώσει, και είπε: «Μου φαίνεται πως το επτά είναι μετά από το οκτώ, όποτε το οκτώ είναι μετά από το επτά».

Τον ευχαριστήσαμε και βγήκαμε χαρούμενοι από το μαγαζί. Μετά όμως, σκεφτήκαμε τι μας είπε ο ταμίας, και στενοχωρηθήκαμε, γιατί τα λόγια του δεν είχαν νόημα κανένα.

Τι να κάναμε; Πήγαμε στο πάρκο κι αρχίσαμε να μετράμε τα δέντρα. Όμως όταν φτάναμε στο 6 σταματούσαμε, γιατί διαφωνούσαμε: ένας είχε την γνώμη πως μετά πρέπει να πάμε στο 7, κι οι άλλοι έλεγαν: όχι, στο 8 πρέπει να πάμε.

Θα περνούσαμε όλη τη ζωή μας εκεί διαφωνώντας, αν από καλή μας τύχη δεν έπεφτε από τον φράκτη ένα παιδί να σπάσει το σαγόνι του. Αυτό μας έκανε να ξεχάσουμε τη διαφωνία μας.

Ύστερα σκορπίσαμε στα σπίτια μας.

ΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΑΙΣΘΗΣΗ

Ο Σεμιόν Σεμιόνοβιτς, με τα γυαλιά του, κοιτάζει ένα πεύκο και βλέπει στο πεύκο να κάθεται ένας χωριάτης και να του δείχνει την γροθιά του.

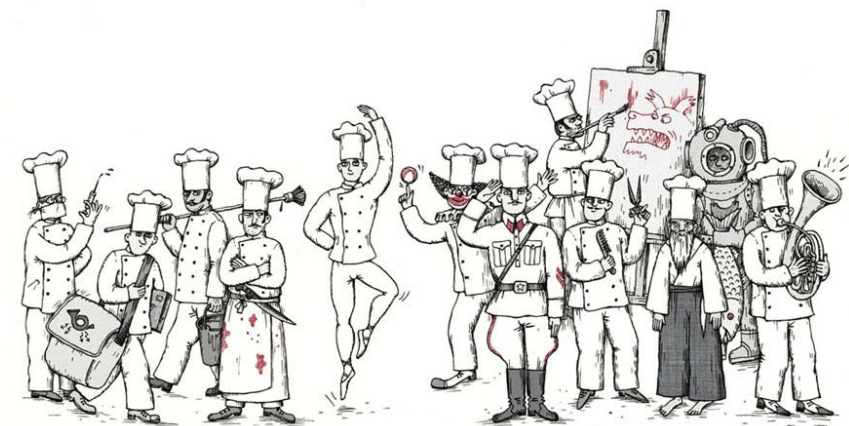
Ο Σεμιόν Σεμιόνοβιτς, χωρίς τα γυαλιά του, κοιτάζει το πεύκο και δεν βλέπει κανένα να κάθεται στο πεύκο.

Ο Σεμιόν Σεμιόνοβιτς, με τα γυαλιά του, βλέπει πάλι στο πεύκο να κάθεται ένας χωριάτης και να του δείχνει την γροθιά του.

Ο Σεμιόν Σεμιόνοβιτς, χωρίς τα γυαλιά του, ξανά δεν βλέπει κανένα να κάθεται στο πεύκο.

Ο Σεμιόν Σεμιόνοβιτς, πάλι με τα γυαλιά του, κοιτάζει ένα πεύκο και ξαναβλέπει στο πεύκο να κάθεται ένας χωριάτης και να του δείχνει την γροθιά του.

Ο Σεμιόν Σεμιόνοβιτς δεν θέλει να πιστέψει σ' αυτό το φαινόμενο και ονομάζει αυτό το φαινόμενο οπτική παραίσθηση.

Ο ΞΥΛΟΥΡΓΟΣ ΚΟΥΣΑΚΩΦ

Ήταν κάποτε ένας ξυλουργός. Κουσάκωφ τον έλεγαν.

Μια μέρα βγήκε από το σπίτι του για να πάει σ' ένα μαγαζί ν' αγοράσει ξυλόκολλα.

Λιώνανε οι πάγοι και γλιστρούσε ο δρόμος πολύ.

Ο ξυλουργός έκανε μερικά βήματα, γλίστρησε, έπεσε κι έσκισε το κούτελό του.

«Ωωωχ!» είπε ο ξυλουργός, σηκώθηκε, πήγε στο φαρμακείο, αγόρασε έναν λευκοπλάστη και τον κόλλησε στο κούτελό του.

Αλλά μόλις βγήκε στον δρόμο ξαναγλίστρησε κι έπεσε κι έσπασε την μύτη του.

«Αααχ!» είπε ο ξυλουργός, πήγε στο φαρμακείο, αγόρασε έναν λευκοπλάστη και τον κόλλησε στην μύτη του.

Ύστερα βγήκε στον δρόμο και γλίστρησε πάλι, κι έπεσε κι έσκισε το μάγουλό του.

Αντε και ξαναπήγε στο φαρμακείο και κόλλησε έναν λευκοπλάστη στο μάγουλό του.

«Λοιπόν», είπε ο φαρμακοποιός στον ξυλουργό, «βλέπω πως το 'χεις συνήθειο να πέφτεις, γι' αυτό σε συμβουλεύω να πάρεις κάμποσους λευκοπλάστες να τους έχεις μαζί σου».

«Όχι», είπε ο ξυλουργός. «Δεν θα ξαναπέσω!»

Όμως, όταν βγήκε στον δρόμο, ξαναγλίστρησε, κι έπεσε κι έσκισε το σαγόνι του.

«Αναθεματισμένοι πάγοι!» φώναξε ο ξυλουργός κι έτρεξε πάλι στο φαρμακείο.

«Βρε, καλώς τον», είπε ο φαρμακοποιός. «Πήγες κι έπεσες πάλι;»

«Τέρμα!» φώναξε ο ξυλουργός. «Δεν ακούω τίποτα! Δώσε μου έναν λευκοπλάστη γρήγορα!»

Ο φαρμακοποιός του έδωσε έναν λευκοπλάστη, κι ο ξυλουργός τον κόλλησε στο σαγόνι του και πήρε τον δρόμο για το σπίτι.

Στο σπίτι, όμως, δεν τον αναγνώρισαν και δεν του άνοιξαν την πόρτα.

«Είμαι ο ξυλουργός Κουσάκωφ!» φώναξε ο ξυλουργός.

«Βρε, δεν αφήνεις τα παραμύθια!» του απάντησαν και κλειδώσανε την πόρτα και της βάλανε και σύρτη.

Ο ξυλουργός Κουσάκωφ στάθηκε για μια στιγμή στο κεφαλόσκαλο κι ύστερα κατέβηκε και πήρε πάλι τον δρόμο.

ΤΟ ΜΠΑΟΥΛΟ

Ένας ψηλολαίμης μπήκε σ' ένα μπαούλο, έκλεισε το καπάκι κι άρχισε να μην μπορεί να πάρει ανάσα.

«Λοιπόν», είπε ο ψηλολαίμης, «δεν μπορώ να πάρω ανάσα και πνίγομαι μέσα σ' αυτό το μπαούλο επειδή έχω ψηλό λαιμό. Εν πάση περιπτώσει, το καπάκι αποκλείεται να το ανοίξω. Το καπάκι είναι κλειστό και δεν αφήνει αέρα να μπει μέσα. Να σκάσω, να πλαντάξω, το καπάκι αποκλείεται να το ανοίξω. Σιγά-σιγά θα πεθάνω. Έχει δει εγώ να παλεύει η ζωή με τον θάνατο. Ξέρω τι είναι. Αυτή η μάχη θα είναι αφύσικη, μια μάχη με ίσες ευκαιρίες. Υπό κανονικές συνθήκες θριαμβεύει πάντα ο θάνατος· η ζωή, καταδικασμένη σε θάνατο, απλά παλεύει μάταια με τον εχθρό, ελπίζοντας μέχρι την τελευταία στιγμή στην ματαιότητα. Όμως, στον αγώνα που θα δοθεί τώρα, η ζωή έχει επίγνωση των μέσων με τα οποία μπορεί να νικήσει: για να τα καταφέρει πρέπει να με καταφέρει να σηκώσω τα χέρια και ν' ανοίξω το καπάκι. Τώρα θα δούμε ποιος θα νικήσει! Μόνο που μυρίζει απαίσια ναφθαλίνη εδώ μέσα. Αν νικήσει η ζωή, θα σκορπίσω παντού δυνατό ταμπάκο. Λοιπόν, να που άρχισε: δεν μπορώ να πάρω αέρα πια. Είναι φανερό: τελειώνω. Δεν υπάρχει σωτηρία! Και δεν υπάρχουν υψηλές ιδέες μέσα στο κεφάλι μου. Ασφυκτιώ».

«Ε! Τι τρέχει; Να, τώρα δα κάτι έγινε, μα δεν ξέρω τι. Κάτι σαν ν' ακουσα, κάτι σαν να είδα...»

«Ε! Κάτι έγινε πάλι. Θεέ μου! Δεν υπάρχει αέρας ούτε για μια ανάσα. Πεθαίνω μου φαίνεται...»

«Κι αυτό... τι ήταν αυτό; Γιατί τραγουδάω; Ο λαιμός μου πονάει... Πού είναι το μπαούλο; Γιατί βλέπω τα πάντα στο δωμάτιο; Γιατί είμαι έτσι, ξαπλωμένος στο πάτωμα; Πού πήγε το μπαούλο;»

Ο ψηλολαίμης σηκώθηκε και κοίταξε γύρω του. Το μπαούλο δεν φαινόταν πουθενά. Οι καρέκλες και το κρεβάτι ήταν γεμάτα με τα πράγματα που είχε βγάλει από το μπαούλο, μα το μπαούλο δεν ήταν πουθενά.

«Λοιπόν, η ζωή κατατρόπωσε τον θάνατο με τρόπο εντελώς άγνωστό μου», είπε ο ψηλολαίμης.

ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΤΡΑΚΩΦ

Κι έτσι, βρήκε την ευκαιρία ο Πετρακώφ να ξαπλώσει και πήγε να ξαπλώσει, να πάρει έναν υπνάκο, αλλά την ώρα που ξάπλωνε έχασε το κρεβάτι. Έσκασε στο πάτωμα με τόση δύναμη, που δεν μπορούσε να σαλέψει καν κι έμεινε εκεί χάμω.

Και κατέβαλε μian ύστατη προσπάθεια ο Πετρακώφ και κατάφερε να βρεθεί πεσμένος στα τέσσερα. Αλλά έβαλε όλη του τη δύναμη, γι' αυτό κι εξαντλήθηκε κι έπεσε μπρούμυτα κι έμεινε εκεί πεσμένος.

Πέντε ώρες έμεινε στο πάτωμα ο Πετρακώφ. Στην αρχή δεν κουνιόταν καν· κι έριξε κι έναν υπνάκο.

Ο ύπνος τον δυνάμωσε. Ξύπνησε εντελώς ξεκούραστος, σηκώθηκε, πήγε πάνω-κάτω στο δωμάτιο και ύστερα ξάπλωσε προσεκτικά στο κρεβάτι.

«Ωραία!» σκέφτηκε. «Τώρα θα κοιμηθώ μια χαρά!»

Μα δεν κατάλαβε να κοιμάται. Γύριζε από το ένα μέρος ο Πετρακώφ, γύριζε από το άλλο... Πάντως να κοιμηθεί δεν μπόρεσε.

Αυτό είναι. Δεν έχει άλλο.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΡΝΟΝΤΑΝ

Ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς πέταξε κάτω τον Αντρέι Κάρλοβιτς, με μια επιδέξια λαβή, και του έσπασε τα μούτρα και τον άφησε.

Ο Αντρέι Κάρλοβιτς, λύσσαξε κι έγινε κατακίτρινος. Όρμησε καταπάνω στον Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς και τον χτύπησε κατευθείαν στο στόμα και του έσπασε τα δόντια.

Ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς, που δεν περίμενε μια τόσο ξαφνική επίθεση, σωριάστηκε στο πάτωμα, οπότε ο Αντρέι Κάρλοβιτς τον καβάλησε, έβγαλε τις μασέλες του κι άρχισε να τον κοπανάει μ' αυτές τον Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς. Κι όταν σηκώθηκε από κάτω ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς, η μούρη του είχε γίνει αγνώριστη και τα ρουθούνια του ήταν κομματιασμένα. Έκρυψε τη μούρη του στα χέρια του ο Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς και το έβαλε στα πόδια.

Ο Αντρέι Κάρλοβιτς γυάλισε καλά-καλά τις μασέλες του, τις έβαλε στο στόμα του, τις ασφάλισε αυτόματα, κατευχαριστήθηκε από την εφαρμογή τους, έριξε μια ματιά στα περιουσιακά στοιχεία του, κι επειδή δεν είδε πουθενά τον Αλεξέι Αλεξέγιεβιτς, πήγε να τον βρει.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ

Ο Καλούγκιν έπεσε να κοιμηθεί κι ονειρεύτηκε πως καθόταν σε κάτι θάμνους και πίσω από τους θάμνους περνούσε ένας αστυνομικός.

Ο Καλούγκιν ξύπνησε, έξυσε το πιγούνι του κι έπεσε πάλι να κοιμηθεί κι ονειρεύτηκε πως περνούσε πίσω από κάτι θάμνους και μες στους θάμνους είχε κρυφτεί ένας αστυνομικός και καθόταν εκεί κρυμμένος.

Ο Καλούγκιν ξύπνησε, έβαλε μian εφημερίδα κάτω από κεφάλι του, για να μην λερώσει το μαξιλάρι με σάλια, και ξανάπεσε για ύπνο. Κι ονειρεύτηκε πάλι πως καθόταν σε κάτι θάμνους και πίσω από τους θάμνους περνούσε ένας αστυνομικός.

Ο Καλούγκιν ξύπνησε, άλλαξε την εφημερίδα, ξάπλωσε και ξανακοιμήθηκε. Κοιμήθηκε και είδε στο ύπνο του πως περνούσε πίσω από κάτι θάμνους και στους θάμνους καθόταν ένας αστυνομικός.

Τότε ο Καλούγκιν ξύπνησε κι αποφάσισε να μην ξανακοιμηθεί, αλλά έπεσε αμέσως και κοιμήθηκε κι ονειρεύτηκε πως καθόταν πίσω από έναν αστυνομικό και περνούσαν κάτι θάμνοι.

Ο Καλούγκιν ούρλιαξε και τραντάχτηκε ολόκληρος, μα δεν μπόρεσε να ξυπνήσει.

Έτσι κοιμόταν τέσσερις μέρες και τέσσερις νύχτες και την πέμπτη μέρα ξύπνησε τόσο αδυνατισμένος, που έπρεπε να δέσει τα παπούτσια του με σπάγκο για να μην του φεύγουν. Στον φούρνο απ' όπου έπαιρνε πάντα ψωμί σταρένιο, δεν τον αναγνώρισαν και του έδωσαν μια φρατζόλα από ρυζάλευρο.

Κι ο κομισάριος του υγειονομικού, που έφερνε βόλτα τα διαμερίσματα, τον είδε κι αποφάσισε πως ήταν πια εντελώς ανθυγιεινός κι έδωσε εντολή στον διαχειριστή να τον πετάξει στα σκουπίδια.

Κι έτσι τον Καλούγκιν τον δίπλωσαν στα δύο και τον πέταξαν σαν σκουπίδι.

Ο ΝΕΟΣ ΠΟΥ ΑΦΗΣΕ ΑΝΑΥΔΟ ΤΟΝ ΦΥΛΑΚΑ

«Για δεξ!» είπε ο φύλακας, που παρατηρούσε μια μύγα. «Αν της έριχνα ξυλόκολλα, κατά πάσα πιθανότητα θα ξοφλούσε αμέσως. Τι πλάκα! Μόνο με λίγη κόλλα!»

«Ε, καλικάντζαρε!» του φώναξε ένας νέος με κίτρινα γάντια.

Ο φύλακας κατάλαβε αμέσως πως η φωνή απευθυνόταν σ' αυτόν, αλλά συνέχισε να κοιτάζει τη μύγα.

«Δεν ακούς που σου μιλάνε;» ξαναφώναξε ο νέος. «Εδώ, εδώ!»

Ο φύλακας έλιωσε τη μύγα με το δάχτυλό του και είπε χωρίς να γυρίσει να κοιτάζει τον νέο:

«Σε ποιον φωνάζεις, ρε κόπανε; Μια χαρά σ' ακούω. Δεν είναι ανάγκη να φωνάζεις!»

Ο νέος ξεσκόνισε το παντελόνι του με τα γάντια του και ρώτησε πιο ευγενικά:

«Για πείτε μου, παλιόφιλε, πώς θα πάω αποδώ στον παράδεισο;»

Ο φύλακας γύρισε προς τον νέο, μισόκλεισε το ένα μάτι, μισόκλεισε και το άλλο, ύστερα χάιδεψε τα γένια του, και είπε:

«Δεν έχει τίποτα να δεις εδώ. Τράβα στη δουλειά σου».

«Συγγνώμη», είπε ο νέος, «αλλά είναι πολύ επείγον. Μου έχουν κλείσει δωμάτιο».

«Καλά», είπε ο φύλακας. «Δείξε μου το εισιτήριό σου».

«Δεν έβγαλα εισιτήριο. Μου είπαν πως θα μπω μέσα έτσι», είπε ο νέος κοιτάζοντας κατάματα τον φύλακα.

«Για δεξ!» είπε ο φύλακας.

«Λοιπόν, τι θα γίνει;» είπε ο νέος. «Θα με αφήσεις να περάσω;»

«Καλά, καλά», είπε ο φύλακας. «Πέρνα».

«Και πώς θα πάω εκεί;» ρώτησε ο νέος. «Αφού δεν ξέρω τον δρόμο· το βλέπεις».

«Πού θέλεις να πας;» ρώτησε ο φύλακας και του έριξε ένα αυστηρό βλέμμα.

Ο νέος σκέπασε το πρόσωπό του με την παλάμη και είπε ήσυχα:

«Στον παράδεισο».

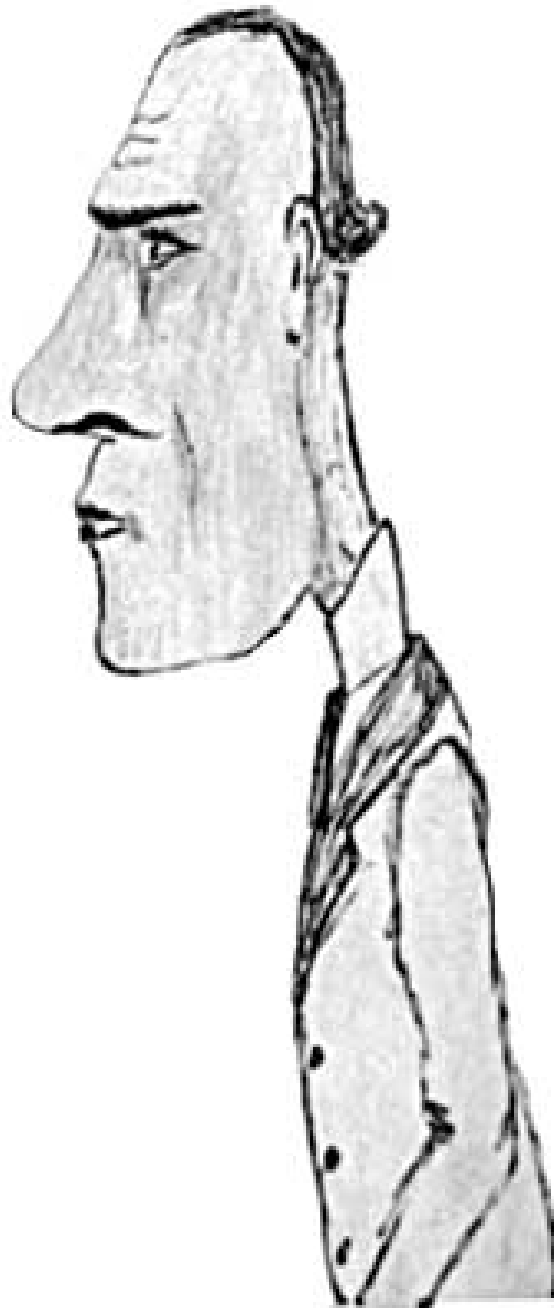
Ο φύλακας έγειρε μπροστά, άπλωσε το δεξί του πόδι για να στηριχτεί καλύτερα, κάρφωσε το βλέμμα του στον νέο, και ρώτησε άγρια:

«Τι κάνεις τώρα; Τον χαζό παριστάνεις;»

Ο νέος χαμογέλασε, ύψωσε το χέρι του με το κίτρινο γάντι, το ανέμισε πάνω απ' το κεφάλι του κι εξαφανίστηκε την ίδια στιγμή.

Ο φύλακας οσμίστηκε τον αέρα. Μύριζε καμένα φτερά.

«Για δεξ!» είπε. Ξεκούμπωσε το γιλέκο του, έξυσε την κοιλιά του, έφτυσε εκεί που στεκόταν ο νέος και πήγε αργά για το φυλάκιό του.

ΑΠΩΛΕΙΕΣ

Ο Αντρέι Αντρέγιεβιτς Μγιάσωφ αγόρασε ένα σπαρματσέτο κι είπε να πάει σπίτι.

Στον δρόμο, ο Αντρέι Αντρέγιεβιτς έχασε το φυτίλι και πήγε ξανά στην αγορά και μπήκε σ' ένα μαγαζί κι αγόρασε εκατόν πενήντα γραμμάρια σάλτσα. Μετά, ο Αντρέι Αντρέγιεβιτς πήγε στο γαλακτοπωλείο κι αγόρασε ένα μπουκάλι ξινόγαλα και, πιο μετά, ήπιε ένα μικρό κύπελλο κβας σε κάποιον πάγκο· κι ακόμα πιο μετά, απόλαυσε μίαν ωραία ουρά, περιμένοντας ν' αγοράσει εφημερίδα. Η ουρά ήταν μάλλον μεγάλη και ο Αντρέι Αντρέγιεβιτς στάθηκε ούτε ένα δευτερόλεπτο λιγότερο από είκοσι λεπτά στην ουρά, κι όταν έφτασε μπροστά στον εφημεριδοπώλη, η εφημερίδα έκανε φτερά μπροστά στα μάτια του.

Ο Αντρέι Αντρέγιεβιτς απογοητεύτηκε και είπε να πάει στο σπίτι του, αλλά στον δρόμο έχασε το ξινόγαλα και εισέβαλε στον φούρνο, όπου αγόρασε μια γαλλική μπαγκέτα, μα έχασε τη σάλτσα.

Τότε ο Αντρέι Αντρέγιεβιτς ξεκίνησε να πάει κατευθείαν σπίτι, αλλά στον δρόμο έπεσε κάτω, έχασε τη γαλλική μπαγκέτα κι έσπασε τα γυαλιά του.

Ο Αντρέι Αντρέγιεβιτς έφτασε στο σπίτι, και είχε πολύ άσχημη διάθεση, κι έπεσε κατευθείαν για ύπνο, μα στριφογύριζε στο κρεβάτι ώρα πολλή και δεν τον έπαιρνε ο ύπνος, κι όταν τον πήρε ο ύπνος, είδε ένα όνειρο. Ονειρεύτηκε πως είχε χάσει την οδοντόβουρτσά του κι έπλενε τα δόντια του με κάτι σαν κηροπήγιο.

ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΜΑ

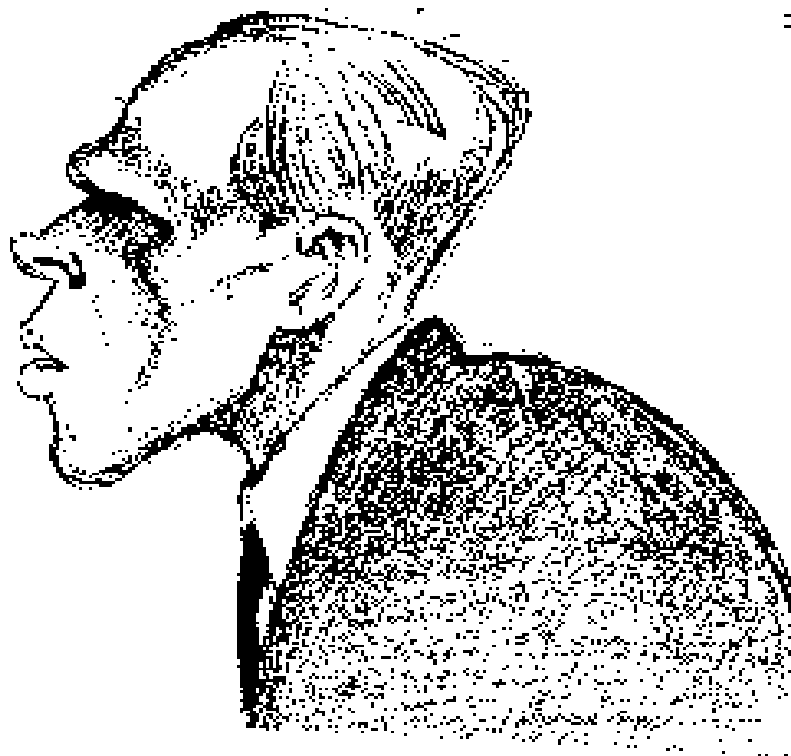
Ο Πετρώφ ανεβαίνει στο άλογό του και, απευθυνόμενος στο πλήθος, εκφωνεί έναν λόγο σχετικό με το τι θα συνέβαινε αν στη θέση όπου βρίσκεται σήμερα το Δημόσιο Πάρκο, χτιζόταν ένας αμερικανικός ουρανοξύστης. Το πλήθος ακούει και είναι ολοφάνερο πως συμφωνεί. Ο Πετρώφ γράφει κάτι δικό του στο σημειωματάριό του. Από το πλήθος αποσπάται ένας άντρας μετρίου αναστήματος και ρωτάει τον Πετρώφ τι δικό του έγραψε στο σημειωματάριο. Ο Πετρώφ απαντά πως αυτό αφορά μόνο στον ίδιο. Ο μετρίου αναστήματος άντρας επιμένει. Η μια κουβέντα φέρνει την άλλη, κι επακολουθεί καυγάς. Το πλήθος παίρνει το μέρος του μετρίου αναστήματος άντρα κι ο Πετρώφ, για να γλιτώσει το τομάρι του, σπιρουνίζει το άλογό του κι εξαφανίζεται, καλπάζοντας σαν τρελός. Το πλήθος ταράζεται και, επειδή αναζητούσε ένα θύμα, αρπάζει τον μετρίου αναστήματος άντρα και του κόβει το κεφάλι. Το κομμένο κεφάλι κατακυλά στον δρόμο και πάει και σκάζει σε μian υδροροή. Το πλήθος, αφού ικανοποίησε τα πάθη του, διαλύεται.

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ

Έτυχε κάποτε ν' απολυθεί κάποιος από τη δουλειά του κι εκεί που πήγαινε στον δρόμο ήρθε πρόσωπο με πρόσωπο μ' έναν που είχε αγοράσει μια φρατζόλα γλυκό ψωμί και πήγαινε στο σπίτι του.

Αυτό είναι όλο.

ΤΙ ΠΟΥΛΑΝΕ ΤΑ ΜΑΓΑΖΙΑ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ

Ο Κορατίγιν πήγε να δει τον Τικακέγιεφ, αλλά δεν ήταν εκεί.

Την ίδια ώρα ο Τικακέγιεφ είχε πάει σ' ένα μαγαζί για ν' αγοράσει ζάχαρη, κρέας και αγγούρια.

Ο Κορατίγιν περίμενε τον Τικακέγιεφ έξω από την πόρτα, και σκεφτόταν να του αφήσει ένα σημείωμα, όταν ξαφνικά κοίταξε και είδε τον Τικακέγιεφ να έρχεται, κρατώντας μια μουςαμαδένια τσάντα.

Ο Κορατίγιν έδειξε τον Τικακέγιεφ και φώναξε:

«Είμαι εδώ μία ώρα και σε περιμένω!»

«Δεν είναι αλήθεια αυτό», είπε ο Τικακέγιεφ. «Πριν από είκοσι λεπτά βγήκα από το σπίτι».

«Δεν ξέρω τι μου λες», είπε ο Κορατίγιν. «Εγώ ξέρω μόνο πως είμαι εδώ μιαν ώρα».

«Μην λες ψέματα», είπε ο Τικακέγιεφ. «Είναι ντροπή να λες ψέματα».

«Καλέ μου φίλε!» είπε ο Κορατίγιν. «Ελα στα συγκαλά σου και μετρίασε λίγο τις εκφράσεις σου».

«Νομίζω πως...» άρχισε Τικακέγιεφ, μα ο Κορατίγιν τον διέκοψε:

«Αν νομίζεις πως...» είπε.

Μα, την ίδια στιγμή, ο Τικακέγιεφ τον διέκοψε και είπε:

«Α, καλός είσαι του λόγου σου!»

Τα τελευταία λόγια θύμωσαν τον Κορατίγιν τόσο πολύ, που έκλεισε με το δάχτυλο το ένα ρουθούνι του και από το άλλο εκσφενδόνισε μύξα κατεπάνω στον Τικακέγιεφ.

Τότε ο Τικακέγιεφ έβγαλε το μεγαλύτερο αγγούρι από την τσάντα του, και το κοπάνησε στο κεφάλι του Κορατίγιν.

Κορατίγιν έπιασε το κεφάλι του και με τα δύο του χέρια, έπεσε κάτω και πέθανε.

Τόσο μεγάλα είναι τα αγγούρια που πουλάνε τα μαγαζιά στις μέρες μας!

Ο ΜΑΣΚΙΝ ΣΚΟΤΩΣΕ ΤΟΝ ΚΟΣΚΙΝ

Ο σύντροφος Κοσκίν χόρευε γύρω τον σύντροφο Μασκίν.

Ο σύντροφος Μασκίν ακολούθησε τον σύντροφο Κοσκίν με το βλέμμα.

Ο σύντροφος Κοσκίν έκανε προσβλητικές χειρονομίες και κουνούσε αισχρά τα πόδια.

Ο σύντροφος Μασκίν κατσούφιασε.

Ο σύντροφος Κοσκίν ρούφηξε την κοιλιά του και χτύπησε κάτω το δεξί του πόδι.

Ο σύντροφος Μασκίν άφησε μια κραυγή και χίμηξε στον σύντροφο Κοσκίν.

Ο σύντροφος Κοσκίν προσπάθησε να φύγει, μα σκουντούφλησε και τον άρπαξε ο σύντροφος Μασκίν.

Ο σύντροφος Μασκίν χτύπησε τον σύντροφο Κοσκίν στο κεφάλι με την γροθιά του.

Ο σύντροφος Κοσκίν άφησε μια κραυγή κι έπεσε στα τέσσερα.

Ο σύντροφος Μασκίν κλώτσησε με την μπότα του τον σύντροφο Κοσκίν στην κοιλιά και του έδωσε άλλη μια γροθιά στο κεφάλι.

Ο σύντροφος Κοσκίν ξαπλώθηκε φαρδύς-πλατύς στο πάτωμα και πέθανε.

Ο Μασκίν σκότωσε τον Κοσκίν.

Ο ΚΑΛΙΝΤΩΦ

Ο Καλίντωφ στεκόταν στις μύτες των ποδιών του και με κοίταζε κατάματα. Ενοχλήθηκα. Κοίταξα αλλού, αλλά ο Καλίντωφ ακολούθησε το βλέμμα μου και ήρθε και στάθηκε πάλι μπροστά μου και με κοίταζε κατάματα. Προσπάθησα να προφυλαχθώ από τον Καλίντωφ, χρησιμοποιώντας μια εφημερίδα, σαν ασπίδα. Μα ο Καλίντωφ είχε καλύτερη στρατηγική: έβαλε φωτιά στην εφημερίδα μου, κι όταν λαμπάδιασε, την πέταξα στο πάτωμα, κι ο Καλίντωφ άρχισε πάλι να με κοιτάζει κατάματα. Υποχώρησα αργά και τρύπωσα πίσω απ' το ντουλάπι και ξέφυγα για μια στιγμή από το ανυπόφορο βλέμμα του Καλίντωφ. Ένα διάλειμμα ήταν όμως. Δεν κράτησε πολύ. Ο Καλίντωφ έπεσε στα τέσσερα και μπουσούλισε κάτω απ' το ντουλάπι και βρέθηκε να με κοιτάζει αποκεί κάτω. Η υπομονή μου εξαντλήθηκε. Έκλεισα τα μάτια κι έχωσα μια κλωτσιά στον Καλίντωφ. Όταν άνοιξα τα μάτια, ο Καλίντωφ ήταν ακόμα εκεί, με τη μούρη μες στα αίματα και τα χείλια κομμάτια και με κοίταζε κατάματα όπως πριν.

ΠΕΝΤΕ ΑΤΕΛΕΙΩΤΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

Αγαπητέ Γιάκωφ Σεμιόνοβιτς,

1. Ένας άνθρωπος, αφού τριγύρισε όλη την πόλη, χτύπησε το κεφάλι του σ' ένα σιδεράδικο, με τόση δύναμη, που ο σιδεράς παράτησε τη βαριά, έβγαλε τη δερμάτινη ποδιά του, έστρωσε τα μαλλιά του πρόχειρα με τα δάχτυλα και βγήκε στον δρόμο να δει τι τρέχει.

2. Τότε είδε τον άνθρωπο να κάθεται κάτω, κρατώντας το κεφάλι του.

3. «Τι έγινε;» τον ρώτησε ο σιδεράς.

«Ωωωχ!» είπε ο άνθρωπος.

4. Ο σιδεράς πλησίασε λιγάκι.

5. Διακόπτουμε την αφήγηση για τον σιδερά και τον άγνωστο, κι αρχίζουμε μια καινούργια με τρεις φίλους κι ένα χαρέμι.

6. Μια φορά κι έναν καιρό ήταν τέσσερεις φανατικοί των χαρεμιών. Πίστευαν πως θ' απολάμβαναν περισσότερα αν είχαν οκτώ γυναίκες κάθε φορά. Συναντήθηκαν ένα απόγευμα κι έπιασαν την κουβέντα για τη ζωή στο χαρέμι. Ήπιαν κρασί, μέθυσαν, έγιναν τύφλα. Γκρεμίστηκαν απ' τις καρέκλες τους. Ξέρασαν. Ένα σίγαμα έγιναν. Πλακώθηκαν στις κλωτσιές. Κοινολόγησαν διάφορες αισχύροτητες ο ένας στον άλλον. Σύρθηκαν πάνω στις κοιλιές τους.

7. Διακόπτουμε την ιστορία γι' αυτούς κι αρχίζουμε μια καινούργια με μπίρα.

8. Ήταν ένα βαρέλι μπίρας και πλάι του καθόταν ένας φιλόσοφος που διαλογιζόταν: «Αυτό το βαρέλι είναι γεμάτο μπίρα. Η μπίρα ανάβει και δυναμώνει. Κι ο νους μου ανάβει στα έναστρα ουράνια και δυναμώνει το πνεύμα μου. Η μπίρα είναι ένα ποτό που ρέει στο διάστημα. Κι εγώ επίσης είμαι ένα ποτό που ρέει στον χρόνο.

9. Όταν η μπίρα κλειστεί σε βαρέλι, δεν έχει από πού να τρέξει. Ο χρόνος θα σταματήσει κι εγώ θα καθηλωθώ.

10. Αν όμως δεν σταματήσει ο χρόνος, η ροή μου θα συνεχιστεί για πάντα.

11. Όχι, είναι καλύτερα ν' αφήσω την μπίρα να τρέξει ελεύθερα, γιατί είναι ενάντια στους νόμους της φύσης να μένει ακίνητη. Και λέγοντας αυτά, ο φιλόσοφος έβγαλε την τάπα απ' το βαρέλι κι η μπίρα πλημμύρισε το πάτωμα.

12. Αρκετά είπαμε με μπίρα. Τώρα θα πούμε με τύμπανο.

13. Ένας φιλόσοφος χτυπούσε ένα τύμπανο και φώναζε: «Κάνω φιλοσοφικό θόρυβο! Αυτός ο θόρυβος δεν χρησιμεύει σε κανέναν κι ενοχλεί τους πάντες. Όμως αν ενοχλεί τους πάντες, σημαίνει πως δεν είναι από τούτον τον κόσμο. Κι αν δεν είναι από τούτον τον κόσμο, τότε είναι από άλλον. Κι αν είναι από άλλον κόσμο, θα συνεχίσω να τον κάνω.

14. Ο φιλόσοφος έκανε τον θόρυβό του πάρα πολύ καιρό. Θ' αφήσουμε όμως αυτή τη θορυβώδη ιστορία και θα στραφούμε στην παρακάτω ήσυχη με δέντρα.

15. Ένας φιλόσοφος πήγε να κάνει τον περίπατό του κάτω από κάτι δέντρα κι ήταν βουβός, επειδή η έμπνευση τον είχε εγκαταλείψει.

ΠΕΡΙ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΝ

No. 1

Ο καλλιτέχνης ο Μιχαηλάγγελος κάθεται πάνω σε κάτι τούβλα σωριασμένα εκείδά. Στηρίζει το σαγόνι στις παλάμες του κι αρχίζει να σκέφτεται. Ξαφνικά, ένα πετεινάρι περνάει και κοιτάζει τον καλλιτέχνη Μιχαηλάγγελο με τα ολοστρόγγυλα, χρυσά του μάτια. Κοιτάζει, μα δεν παίζει τα βλέφαρα. Εκείνη την στιγμή, ο καλλιτέχνης Μιχαηλάγγελος σηκώνει το κεφάλι και βλέπει το πετεινάρι. Το πετεινάρι δεν χαμηλώνει το βλέμμα, δεν παίζει τα βλέφαρα, δεν κουνάει την ουρά. Ο καλλιτέχνης, ο Μιχαηλάγγελος, κοιτάζει χάμω και νιώθει κάτι να του μπήκε στο μάτι. Ο καλλιτέχνης, ο Μιχαηλάγγελος, τρίβει τα μάτια του με τις γροθιές του, και το πετεινάρι δεν στέκεται πια εκεί, δεν στέκεται εκεί, πάει έφυγε, έφυγε και πήγε πίσω απ' την αποθήκη, πίσω απ' την αποθήκη, στο κοτέτσι, στο κοτέτσι, στις κότες του.

Κι ο καλλιτέχνης ο Μιχαηλάγγελος σηκώνεται απ' τα τούβλα και τινάζει τον κόκκινο πηλό από το παντελόνι του, λύνει τη ζώνη του και πάει να βρει τη γυναίκα του.

Μια που το 'φερε ο λόγος, η γυναίκα του καλλιτέχνη Μιχαηλάγγελου είναι πολύ μακριά, δυο δωμάτια πιάνει.

Στον δρόμο, ο καλλιτέχνης Μιχαηλάγγελος συναντάει τον Κομάρωφ, τον αρπάζει από το χέρι και φωνάζει:

«Κοίτα!»

Ο Κομάρωφ κοιτάζει και βλέπει μια σφαίρα.

«Τι είναι αυτό;» ψιθυρίζει ο Κομάρωφ.

Και πάνω, από τον ουρανό, έρχεται ένα μούγκρισμα:

«Σφαίρα είναι!»

«Τι σφαίρα;» ψιθυρίζει ο Κομάρωφ.

Και πάνω, από τον ουρανό, το μούγκρισμα:

«Μία με λεία επιφάνεια!»

Ο Κομάρωφ και ο καλλιτέχνης, ο Μιχαηλάγγελος, κάθονται στο χορτάρι, σαν μανιτάρια πάνω στο χορτάρι. Κρατιούνται από τα χέρια και κοιτάζουν πάνω, στον ουρανό. Κι εμφανίζεται πάνω, στον ουρανό, ένα σχήμα σαν τεράστιο κουτάλι. Τι στο καλό είναι αυτό; Κανείς δεν ξέρει. Τρέχουν οι άνθρωποι και κλείνονται στα σπίτια τους. Κλειδώνουν πόρτες, σφραλίζουν τα παράθυρα. Θα τους βοηθήσει όμως αυτό; Τους κάνει καλό! Δεν θα τους βοηθήσει.

Θυμάμαι, το 1884, ένας κανονικός κομήτης ίσα μ' ένα ατιμόπλοιο εμφανίστηκε στον ουρανό. Ήταν πολύ τρομακτικός. Τώρα όμως... ένα κουτάλι! Τι φαινόμενο κι αυτό για κομήτη!

Κλείστε καλά παράθυρα και πόρτες!

Μπορεί αλήθεια να βοηθήσει αυτό; Δεν μπορείτε να προφυλάξετε τους εαυτούς σας με σανίδια από ένα ουράνιο φαινόμενο.

Ο Νικολάι Ιβάνοβιτς Στούπιν ζει στο σπίτι μας. Έχει μια θεωρία που λέει πως όλα είναι καπνός. Αλλά εγώ δεν νομίζω πως όλα είναι καπνός. Μπορεί και να μην υπάρχει καθόλου καπνός. Μπορεί να μην υπάρχει τίποτα. Υπάρχει μόνο μια κατηγορία. Ή μπορεί να μην υπάρχει ούτε κι αυτή. Δεν ξέρω. Δεν μπορώ να πω.

Είπαν πως κάποιος μεγάλος καλλιτέχνης παρατήρησε ένα πετεινάρι. Το παρατήρησε, και το ξαναπαρατήρησε, κι έβγαλε το συμπέρασμα πως το πετεινάρι δεν υπήρχε.

Ο καλλιτέχνης το είπε στον φίλο του κι ο φίλος του γέλασε.

«Πώς γίνεται να μην υπάρχει», είπε, «αφού στέκεται εκεί κι εγώ», είπε, «το βλέπω καθαρά».

Ως εκ τούτου, ο μεγάλος καλλιτέχνης έριξε τα μούτρα του και πήρε την ίδια θέση που είχε προηγουμένως και κάθισε πάνω στα τούβλα τα σωριασμένα εκείδά.

Αυτό είναι όλο.

ΠΕΡΙ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΝ

No. 2

Εδώ έχουμε ένα μπουκάλι βότκα, του θανατηφόρου είδους. Και πίσω από το μπουκάλι βλέπουμε τον Νικολάι Ιβάνοβιτς Σερπούκωφ.

Από το μπουκάλι αναδύονται τοξικοί καπνοί. Κοιτάζετε πώς τους αναπνέει ο Νικολάι Ιβάνοβιτς Σερπούκωφ. Προσέξτε τώρα πώς γλύφει τα χείλη του και στριφογυρίζει τα μάτια του. Προφανώς, της έχει ιδιαίτερη αδυναμία, κυρίως επειδή είναι του θανατηφόρου είδους.

Παρατηρείστε, όμως, πως πίσω από τον Νικολάι Ιβάνοβιτς δεν υπάρχει τίποτα. Όχι ντουλάπι, όχι σιφονιέρα ή τέλος πάντων κανένα παρόμοιο αντικείμενο, αλλά απολύτως τίποτα· ούτε αέρας. Το πιστεύετε ή όχι -κατά τα κέφια σας- αλλά πίσω από τον Νικολάι Ιβάνοβιτς δεν υπάρχει καν ένα διάστημα δίχως αέρα, ένα διάστημα με αιθέρα, από αυτόν που -όπως λένε- γεμίζει το σύμπαν. Για να το θέσουμε απερίφραστα, δεν υπάρχει τίποτα.

Φυσικά, αυτό είναι ολότελα ασύλληπτο.

Μα δεν μας κόφτει αυτό, αφού το μόνο που μας ενδιαφέρει είναι η βότκα και ο Νικολάι Ιβάνοβιτς Σερπούκωφ.

Κι έτσι, ο Νικολάι Ιβάνοβιτς παίρνει το μπουκάλι στο χέρι και φέρνει το στόμιο στη μύτη του και μυρίζει και κινεί τα χείλη του σαν κουνέλι.

Τώρα ήρθε η ώρα να πούμε πως, όχι μόνο πίσω από τον Νικολάι Ιβάνοβιτς, αλλά και μπροστά του, όπως κάθεται, μπροστά στο στήθος του και παντού γύρω του, δεν υπάρχει τίποτα. Πλήρης απουσία κάθε ύπαρξης ή, όπως λέει ένα παλιό ευφυολόγημα, απουσία κάθε είδους παρουσίας.

Τέλος πάντων, ας ασχοληθούμε μόνο με τη βότκα και τον Νικολάι Ιβάνοβιτς. Φανταστείτε πως ο Νικολάι Ιβάνοβιτς περιεργάζεται το μπουκάλι, το φέρνει στα χείλη του, το αναποδογυρίζει και κατεβάζει στα γρήγορα -φανταστείτε- όλο το περιεχόμενο.

Στα γρήγορα! Ο Νικολάι Ιβάνοβιτς κατέβασε τη βότκα του και τώρα το μπουκάλι είναι άδειο. Στα γρήγορα, εντάξει! Πώς μπόρεσε;

Και τώρα έχουμε να πούμε το εξής: είναι γεγονός πως όχι μόνο πίσω από τον Νικολάι Ιβάνοβιτς, όχι απλά μπροστά και γύρω του, αλλά ακόμα και μέσα του, δεν υπήρχε τίποτα, τίποτα.

Φυσικά, όλα ήταν όπως ακριβώς αναφέραμε, και -ως εκ τούτου- ο Νικολάι Ιβάνοβιτς ο ίδιος βρίσκεται σε κατάσταση

απόλυτης ανυπαρξίας. Έτσι είναι. Όμως, στην πραγματικότητα, η ουσία του πράγματος είναι πως ο Νικολάι Ιβάνοβιτς ούτε υπήρξε ούτε υπάρχει. Να τι ακριβώς συμβαίνει.

Θα αναρωτηθείτε ίσως: και η βότκα τι έγινε; Συγκεκριμένα: πού πήγε, αν την ήπια ένας ανύπαρκτος Νικολάι Ιβάνοβιτς; Ας πούμε πως η βότκα παρέμεινε. Τότε, πού είναι; Εδώ ήταν και, ξαφνικά, δεν είναι εδώ. Ξέρουμε, λες, πως ο Νικολάι Ιβάνοβιτς δεν υπήρξε. Λοιπόν, πώς εξηγείται;

Στο σημείο αυτό αρχίζουμε να χανόμαστε σε εικασίες.

Εν πάση περιπτώσει, για ποιο πράγμα μιλάμε; Σίγουρα είπαμε πως μέσα, αλλά και έξω, από τον Νικολάι Ιβάνοβιτς δεν υπάρχει τίποτα. Αν, λοιπόν, και μέσα και έξω δεν υπάρχει τίποτα, ούτε και το μπουκάλι υπήρξε. Έτσι δεν είναι;

Από την άλλη, όμως, προσέξτε το εξής: αν λέμε πως δεν υπάρχει τίποτα ούτε μέσα ούτε έξω, τότε εγείρεται το ερώτημα: μέσα και έξω από τι; Εν τούτοις, δεν είναι προφανές πως κάτι υπάρχει; Ή μήπως δεν υπάρχει; Τότε, γιατί συνεχίζουμε να λέμε «μέσα» και «έξω»;

Προφανώς, στο σημείο αυτό, βρισκόμαστε μπροστά σε αδιέξοδο. Και δεν ξέρουμε τι να πούμε.

Αντί προς το παρόν.

ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΠΕΣΕ ΝΑ ΚΟΙΜΗΘΕΙ ΠΙΣΤΟΣ...

Ένας άνθρωπος έπεσε να κοιμηθεί πιστός και ξύπνησε άθεος.

Ευτυχώς, αυτός ο άνθρωπος είχε ζυγαριά στο δωμάτιό του, επειδή ζυγίζόταν πάντα πριν πέσει για ύπνο και αμέσως μόλις ξυπνούσε. Έτσι, το προηγούμενο βράδυ είχε ζυγιστεί και ήταν εβδομήντα πέντε κιλά. Το επόμενο πρωί, όμως, που ξύπνησε άθεος, ζυγίστηκε και ήταν εβδομήντα ένα κιλά και πεντακόσια γραμμάρια.

«Άρα», συμπέρανε, «η πίστη μου ζύγιζε περίπου τρία κιλά και πεντακόσια γραμμάρια».

ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ

Ο Αντρέι Σεμιόνοβιτς έφτυσε μέσα σ' ένα φλιτζάνι με νερό. Το νερό μαύρισε αμέσως. Ο Αντρέι Σεμιόνοβιτς γούρλωσε τα μάτια και κοίταξε προσεκτικά το φλιτζάνι. Το νερό ήταν κατάμαυρο. Η καρδιά του Αντρέι Σεμιόνοβιτς άρχισε να χτυπάει σαν τρελή.

Εκείνη την στιγμή ξύπνησε ο σκύλος τού Αντρέι Σεμιόνοβιτς. Ο Αντρέι Σεμιόνοβιτς πήγε στο παράθυρο και βυθίστηκε στις σκέψεις του.

Ξαφνικά, κάτι πολύ μεγάλο και πολύ μαύρο πέρασε μπροστά από το πρόσωπό του και πέταξε έξω από το παράθυρο. Ήταν ο σκύλος του Αντρέι Σεμιόνοβιτς, που πέταξε έξω και πήγε και στάθηκε σαν κοράκι στην στέγη του απέναντι κτηρίου. Ο Αντρέι Σεμιόνοβιτς κάθισε κατάχαμα κι άρχισε να ουρλιάζει.

Έτρεξε μέσα αμέσως ο σύντροφος Ποπουγκάγιεφ.

«Τι έπαθες; Είσαι άρρωστος;» ρώτησε ο σύντροφος Ποπουγκάγιεφ.

Ο Αντρέι Σεμιόνοβιτς ησύχασε κι έτριψε τα μάτια του.

Ο σύντροφος Ποπουγκάγιεφ έριξε μια ματιά στο φλιτζάνι, πάνω στο τραπέζι.

«Τι έριξες εδώ μέσα;» ρώτησε τον Αντρέι Σεμιόνοβιτς.

«Δεν ξέρω», είπε ο Αντρέι Σεμιόνοβιτς.

Ο Ποπουγκάγιεφ εξαφανίστηκε την ίδια στιγμή. Ο σκύλος μπήκε, πετώντας από το παράθυρο, προσγειώθηκε στη συνηθισμένη του γωνιά και συνέχισε να κοιμάται.

Ο Αντρέι Σεμιόνοβιτς πήγε στο τραπέζι και ήπιε μια γουλιά από το κατάμαυρο νερό. Και η ψυχή του Αντρέι Σεμιόνοβιτς ξαναγύρισε στη θέση της πεντακάθαρη.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

«Πιείτε ξίδι, κύριοι», είπε ο Σουγιέφ.

Δεν του απάντησε κανείς.

«Κύριοι!» φώναξε ο Σουγιέφ. «Σας προτείνω να πιείτε ξίδι!»

Ο Μακαρόνωφ σηκώθηκε από την πολυθρόνα του και είπε:

«Χαιρετίζω την ιδέα του Σουγιέφ. Ας πιούμε ξίδι».

«Εγώ δεν πρόκειται να πω ξίδι», είπε ο Ραστοπιάκιν.

Ξαφνικά, απλώθηκε σιωπή κι όλοι κοίταξαν τον Σουγιέφ. Το πρόσωπό του είχε πετρώσει. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν τι σκεφτόταν.

Πέρασαν τρία λεπτά. Ο Σουτσκώφ έπνιξε έναν βήχα. Ο Ρίβιν έξυσε το σαγόνι του. Ο Καλτάγιεφ έλυσε την γραβάτα του. Ο Μακαρόνωφ έπαιξε τη μύτη και τ' αυτιά του. Και ο Ραστοπιάκιν ξαναβυθίστηκε στην πολυθρόνα του, κοιτάζοντας αδιάφορα προς το τζάκι.

Πέρασαν επτά ή οκτώ λεπτά ακόμα.

Ο Ρίβιν σηκώθηκε και βγήκε αθόρυβα από το δωμάτιο.

Ο Καλτάγιεφ τον ακολούθησε με το βλέμμα.

Όταν έκλεισε η πόρτα, ο Σουγιέφ είπε:

«Άντε μπράβο! Ο επαναστάτης έφυγε. Στον διάβολο να πάει ο επαναστάτης!»

Όλοι κοιτάχτηκαν μεταξύ τους με έκπληξη και ο Ραστοπιάκιν σήκωσε το κεφάλι και κάρφωσε το βλέμμα του στον Σουγιέφ.

«Αυτός που επαναστατεί είναι κάθαρμο!» είπε ο Σουγιέφ αυστηρά.

Ο Σουτσκώφ χάθηκε προσεκτικά κάτω από το τραπέζι και σήκωσε αδιάφορα τους ώμους του.

«Έχω όρεξη να πω ξίδι», είπε σιγά ο Μακαρόνωφ και κοίταξε με προσδοκία τον Σουγιέφ.

Ο Ραστοπιάκιν έπαθε λόξυγκα από την αμηχανία και κοκκίνισε σαν παρθένα.

«Θάνατος στους επαναστάτες!» φώναξε ο Σουτσκώφ, αφήνοντας να φανούν τα μαύρα δόντια του.

Ο ΠΟΥΣΚΙΝ ΚΑΙ Ο ΓΚΟΓΚΟΛ

Ο ΓΚΟΓΚΟΛ βγαίνει από τα παρασκήνια ζαπλώνει ήσυχα-ήσυχα στα σανίδια της σκηνής και μένει εκεί βουβός. Ο ΠΟΥΣΚΙΝ μπαίνει στην σκηνή, σκοντάφτει στον ΓΚΟΓΚΟΛ και πέφτει.

ΠΟΥΣΚΙΝ: Να πάρει ο διάολος! Σαν να μου φαίνεται πως έπεσα πάνω στον Γκόγκολ!

ΓΚΟΓΚΟΛ (Σηκώνεται): Σκατοκατάσταση! Πουθενά δεν σ' αφήνουν να ησυχάσεις. (Κάνει δυο βήματα, σκοντάφτει στον Πούσκιν και πέφτει) Σαν να μου φαίνεται έπεσα πάνω στον Πούσκιν!

ΠΟΥΣΚΙΝ (Σηκώνεται): Ούτε μια στιγμούλα ησυχία! (Κάνει δυο βήματα, σκοντάφτει στον Γκόγκολ και πέφτει) Να πάρει ο διάολος! Σαν να μου φαίνεται ξανάπεσα πάνω στον Γκόγκολ!

ΓΚΟΓΚΟΛ (Σηκώνεται): Παντού και πάντα κάποιο εμπόδιο! (Κάνει δυο βήματα, σκοντάφτει στον Γκόγκολ και πέφτει) Σκατοκατάσταση! Ξανάπεσα πάνω στον Πούσκιν!

ΠΟΥΣΚΙΝ (Σηκώνεται): Αλητεία! Σκέτη αλητεία! (Κάνει δυο βήματα, σκοντάφτει στον Γκόγκολ και πέφτει) Να πάρει ο διάολος! Έπεσα πάλι πάνω στον Γκόγκολ!

ΓΚΟΓΚΟΛ (Σηκώνεται): Σκέτη απάτη! (Κάνει δυο βήματα, σκοντάφτει στον Γκόγκολ και πέφτει) Έπεσα πάλι πάνω στον Πούσκιν!

ΠΟΥΣΚΙΝ (Σηκώνεται): Να πάρει ο διάολος! Βρε, για δεξ! Να πάρει ο διάολος... (Κάνει δυο βήματα, σκοντάφτει στον Γκόγκολ και πέφτει) ...τον Γκόγκολ!

ΓΚΟΓΚΟΛ (Σηκώνεται): Σκατοκατάσταση... (Κάνει δυο βήματα, σκοντάφτει στον Γκόγκολ και πέφτει) ...ο Πούσκιν!

ΠΟΥΣΚΙΝ (Σηκώνεται): Να πάρει ο διάολος... (Κάνει δυο βήματα, σκοντάφτει στον Γκόγκολ και πέφτει) ...τον Γκόγκολ!

ΓΚΟΓΚΟΛ (Σηκώνεται): Σκατοκατάσταση... (Κάνει δυο βήματα, σκοντάφτει στον Γκόγκολ και πέφτει) Ο Πούσκιν!

(Αυλαία)

Ο ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ: *(Βγάζει μια μπάλα μέσα απ' το κεφάλι του):*

Έβγαλα μια μπάλα μέσα απ' το κεφάλι μου.

Έβγαλα μια μπάλα μέσα απ' το κεφάλι μου.

Έβγαλα μια μπάλα μέσα απ' το κεφάλι μου.

Έβγαλα μια μπάλα μέσα απ' το κεφάλι μου.

ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ:

Βάλ' την πίσω.

Βάλ' την πίσω.

Βάλ' την πίσω.

Βάλ' την πίσω.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ:

Όχι, δεν τη βάζω!

Όχι, δεν τη βάζω!

Όχι, δεν τη βάζω!

Όχι, δεν τη βάζω!

ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ:

Καλά, μην την βάζεις.

Καλά, μην τη βάζεις.

Καλά, μην τη βάζεις.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ:

Ε, τότε θα τη βάλω!

Ε, τότε θα τη βάλω!

ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ:

Έτσι μπράβο.

Έτσι μπράβο.

Έτσι μπράβο.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ:

Άρα κέρδισα!

Άρα κέρδισα!

Άρα κέρδισα!

ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ:

Εντάξει, κέρδισες, ηρέμησε τώρα!

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ:

Όχι, δεν θα ηρεμήσω!

Όχι, δεν θα ηρεμήσω!

ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ:

Μπορεί να είσαι μαθηματικός, αλλά, μα τον Θεό, δεν είσαι πολύ έξυπνος.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ:

Όχι, είμαι έξυπνος και ξέρω έναν σκασμό πράγματα!

Όχι, είμαι έξυπνος και ξέρω έναν σκασμό πράγματα!

Όχι, είμαι έξυπνος και ξέρω έναν σκασμό πράγματα!

ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ:

Έναν σκασμό, ναι, αλλά είναι όλα σκουπίδια.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ:

Όχι, δεν είναι σκουπίδια!

Όχι, δεν είναι σκουπίδια!

Όχι, δεν είναι σκουπίδια!

ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ:

Μπούχτισα τις κουβέντες μαζί σου!

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ:

Όχι μπούχτισα!

Όχι μπούχτισα!

Όχι μπούχτισα!

(Ο ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ κάνει ένα νεύμα απέχθειας με το χέρι του και απομακρύνεται. Ο ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ στέκεται για μια στιγμή ακίνητος και ύστερα ακολουθεί τον ΑΝΤΡΕΪ ΣΕΜΙΟΝΟΒΙΤΣ).

(Αυλαία)

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΩΣ ΜΙΑ ΝΕΑ
ΙΔΕΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΦΕΡΕΙ ΣΕ ΔΥΣΚΟΛΗ ΘΕΣΗ ΕΝΑΝ
ΑΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΟ

1.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Είμαι συγγραφέας.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ: Κατά την γνώμη μου είσαι σκατάς!

(Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ στέκεται για μια στιγμή ασάλευτος, συγκλονισμένος από αυτήν την καινούργια ιδέα, και λιποθυμεί. Τον παίρνουν έξω).

2.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ: Είμαι καλλιτέχνης.

ΕΡΓΑΤΗΣ: Κατά την γνώμη μου είσαι σκατάς!

(Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ γίνεται άσπρος σαν το πανί, παραδέρνει σαν καλάμι και καταρρέει απρόσμενα. Τον παίρνουν έξω).

3.

ΣΥΝΘΕΤΗΣ: Είμαι συνθέτης.

ΒΑΝΙΑ ΡΟΥΜΠΛΙΩΦ: Κατά την γνώμη μου είσαι...!

(Ο ΣΥΝΘΕΤΗΣ, ανασαίνει βαριά, πέφτει πίσω. Τον παίρνουν έξω απρόσμενα).

4.

ΧΗΜΙΚΟΣ: Είμαι χημικός.

ΦΥΣΙΚΟΣ: Κατά την γνώμη μου είσαι...!

(Ο ΧΗΜΙΚΟΣ δεν λέει τίποτα. Απλά, σωριάζεται κάτω).

ΜΑΚΑΡΩΦ ΚΑΙ ΠΕΤΕΡΣΕΝ

ΜΑΚΑΡΩΦ: Αυτό εδώ το βιβλίο τα λέει όλα για επιθυμίες μας και την ικανοποίησή τους. Διάβασέ το αυτό το βιβλίο και θα δεις τι άδειες είναι επιθυμίες μας. Θα δεις επίσης τι εύκολο είναι ένας να ικανοποιήσει τις επιθυμίες ενός άλλου και τι δύσκολο είναι να ικανοποιήσει τις δικές του επιθυμίες.

ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Δεν μιλάς σοβαρά! Έτσι μιλάνε οι αρχηγοί των Ινδιάνων.

ΜΑΚΑΡΩΦ: Είναι τέτοιο το βιβλίο, που πρέπει να μιλάς αρχοντικά γι' αυτό. Όταν το σκέφτομαι αυτό το βιβλίο, βγάζω το καπέλο μου.

ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Μήπως πλένεις και τα χέρια σου πριν το πιάσεις;

ΜΑΚΑΡΩΦ: Ναι, και τα χέρια πρέπει να είναι καθαρά.

ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Να πλένεις και τα πόδια σου, για να είσαι σίγουρος.

ΜΑΚΑΡΩΦ: Αυτό δεν είναι καθόλου αστείο και άπρεπο.

ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Μα τι είναι αυτό το βιβλίο;

ΜΑΚΑΡΩΦ: Το όνομα αυτού του βιβλίου είναι μυστικό...

ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Χα, χα, χα!

ΜΑΚΑΡΩΦ: Το βιβλίο αυτό το λένε Μαλγίλ.

(Ο ΠΕΤΕΡΣΕΝ εξαφανίζεται)

ΜΑΚΑΡΩΦ: Έλα Παναγία μου! Τι έγινε τώρα; Πέτερσεν!

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Τι συνέβη; Μακάρωφ! Πού είσαι;

ΜΑΚΑΡΩΦ: Πού είσαι; Δεν σε βλέπω.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Κι εσύ πού είσαι; Ούτε κι εγώ σε βλέπω. Τι είναι αυτές οι σφαίρες;

ΜΑΚΑΡΩΦ: Τι κάνουμε τώρα; Πέτερσεν, μ' ακούς;

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Σ' ακούω! Μα τι έγινε τέλος πάντων; Και τι είναι αυτές οι σφαίρες;

ΜΑΚΑΡΩΦ: Μπορείς να κινηθείς;

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Μακάρωφ! Τις βλέπεις εκείνες τις σφαίρες;

ΜΑΚΑΡΩΦ: Ποιες σφαίρες;

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΕΤΕΡΣΕΝ: Αφήστε με!.. Αφήστε με!.. Μακάρωφ!

(Σιωπή. Για μια στιγμή ο ΜΑΚΑΡΩΦ παγώνει από τον φόβο του. Ύστερα αρπάζει το βιβλίο και το ανοίγει).

ΜΑΚΑΡΩΦ *(Διαβάζει)*: «Σιγά-σιγά ο άνθρωπος χάνει το σχήμα του και γίνεται σφαίρα. Κι από την στιγμή που είναι σφαίρα, ο άνθρωπος χάνει όλες τις επιθυμίες του».

(Αυλαία)

ΜΙΑ ΑΝΕΠΙΤΥΧΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Στην σκηνή μπαίνει ο Πετρακώφ-Γκορμπουνώφ, που κάτι θέλει να πει, αλλά τον πιάνει λόζυγκας. Θέλει να κάνει εμετό. Φεύγει. Μπαίνει ο Πριτύκιν.

ΠΡΙΤΥΚΙΝ: Ο αξιότιμος κύριος Πετρακώφ-Γκορμπουνώφ πρέπει να..

(Κάνει εμετό και βγαίνει τρέχοντας απ' την σκηνή. Μπαίνει ο Μακάρωφ).

ΜΑΚΑΡΩΦ: Ο Γέγκορ...

(Κάνει εμετό και βγαίνει τρέχοντας απ' την σκηνή. Μπαίνει ο Σεπρουχώφ).

ΣΕΠΡΟΥΧΩΦ: Λοιπόν, προκειμένου...

(Κάνει εμετό και βγαίνει τρέχοντας απ' την σκηνή. Μπαίνει η Κούροβα).

ΚΟΥΡΟΒΑ: Πρέπει να...

(Κάνει εμετό και βγαίνει τρέχοντας απ' την σκηνή. Μπαίνει ένα Κοριτσάκι)

ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ: Ο μπαμπάς μου είπε να σας πω πως το θέατρο πρέπει να κλείσει. Αρρωστήσαμε όλοι!

(Αυλαία)

ΤΣΑΚ

(Καλοκαίρι. Ένα γραφείο σπιτιού. Πόρτα στα δεξιά. Πίνακας στον τοίχο. Ο πίνακας απεικονίζει ένα άλογο. Το άλογο έχει ένα δόντι σφραγισμένο με γύψο. Η Όλγα Πέτροβνα κόβει ξύλα. Με κάθε χτύπημα, τα γυαλιά της γλιστρούν στην άκρη της μύτης της. Ο Γιεβντοκίμ Οσιπόβιτς κάθεται σε μια πολυθρόνα και καπνίζει).

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ: *(Χτυπάει με το τσεκούρι το κούτσουρο, το οποίο, ωστόσο, δεν κόβεται καλά)*

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Τσακ!

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ: *(Ανεβάζει τα γυαλιά της, χτυπάει το κούτσουρο).*

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Τσακ!

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ: *(Ανεβάζει τα γυαλιά της, χτυπάει το κούτσουρο).*

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Τσακ!

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ: *(Ανεβάζει τα γυαλιά της, χτυπάει το κούτσουρο).*

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Τσακ!

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ *(Ανεβάζει τα γυαλιά της):* Γιεβντοκίμ Οσιπόβιτς! Σ' εκλιπαρώ, σταμάτα να λες «Τσακ».

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Εντάξει, εντάξει.

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ: *(Χτυπάει το κούτσουρο με το τσεκούρι).*

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Τσακ!

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ: Γιεβντοκίμ Οσιπόβιτς! Μου υποσχέθηκες να σταματήσεις να λες «Τσακ»..

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Εντάξει, εντάξει, Όλγα Πέτροβνα, δεν πρόκειται να συνεχίσω.

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ: *(Χτυπάει το κούτσουρο με το τσεκούρι)*

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Τσακ!

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ *(Ανεβάζει τα γυαλιά της):* Αίσχος. Ολόκληρος άντρας να μην μπορείς να καταλάβεις ένα απλό ανθρώπινο αίτημα.

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Όλγα Πέτροβνα! Μπορείς να συνεχίσεις την δουλειά σου με την ησυχία σου. Δεν πρόκειται να σ' ενοχλήσω άλλο.

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ: Σ' εκλιπαρώ, ειλικρινά σ' εκλιπαρώ: άφησέ με τουλάχιστον να κόψω αυτό το κούτσουρο.

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Κόψε το, ελεύθερα, κόψε το.

ΟΛΓΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ: *(Χτυπάει το κούτσουρο με το τσεκούρι).*

ΓΙΕΒΝΤΟΚΙΜ ΟΣΙΠΟΒΙΤΣ: Τσακ!

Η Όλγα Πέτροβνα πετάει το τσεκούρι, ανοίγει το στόμα, μα δεν μπορεί ν' αρθρώσει λέξη. Ο Γιεβντοκίμ Οσιπόβιτς σηκώνεται από την πολυθρόνα, κοιτάζει την Όλγα Πέτροβνα από πάνω μέχρι

κάτω, και φεύγει αργά. Η Όλγα Πέτροβνα μένει εκεί ανήμπορη να κάνει ή να πει οτιδήποτε, με το στόμα ανοιχτό, κοιτάζοντας τον Γεβντοκίμ Οσιπόβιτς ν' απομακρύνεται.

(Η αυλαία πέφτει αργά)

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ

Πράξη Ι

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Παντρεύομαι σήμερα!

ΜΗΤΕΡΑ: Τι;

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Παντρεύομαι σήμερα!

ΜΗΤΕΡΑ: Τι;

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Είπα πως παντρεύομαι σήμερα!

ΜΗΤΕΡΑ: Τι είπες;

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Σή-με-ρα παν-τρεύ-ο-μαι!

ΜΗΤΕΡΑ: «Παν»; Τι είναι «παν»;

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Παν-τρει-ά!

ΜΗΤΕΡΑ: «Τρειά»; Τι είναι «τρειά»;

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Όχι «τρειά», πάν-τρει-ά!

ΜΗΤΕΡΑ: Τι εννοείς όχι «τρειά»;

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Όχι «τρειά», αυτό εννοώ!

ΜΗΤΕΡΑ: Τι;

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Όχι «τρειά». Καταλαβαίνεις; Όχι «τρειά»!

ΜΗΤΕΡΑ: Λύσσαξες πια μ' αυτό το «τρειά». Δεν καταλαβαίνω τι σχέση έχει.

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Ανάθεμά σε! «Παν» και «τρειά»! Τι έχεις πάθει; Δεν καταλαβαίνεις πως μόνο του το «παν» δεν έχει νόημα;

ΜΗΤΕΡΑ: Τι είπες;

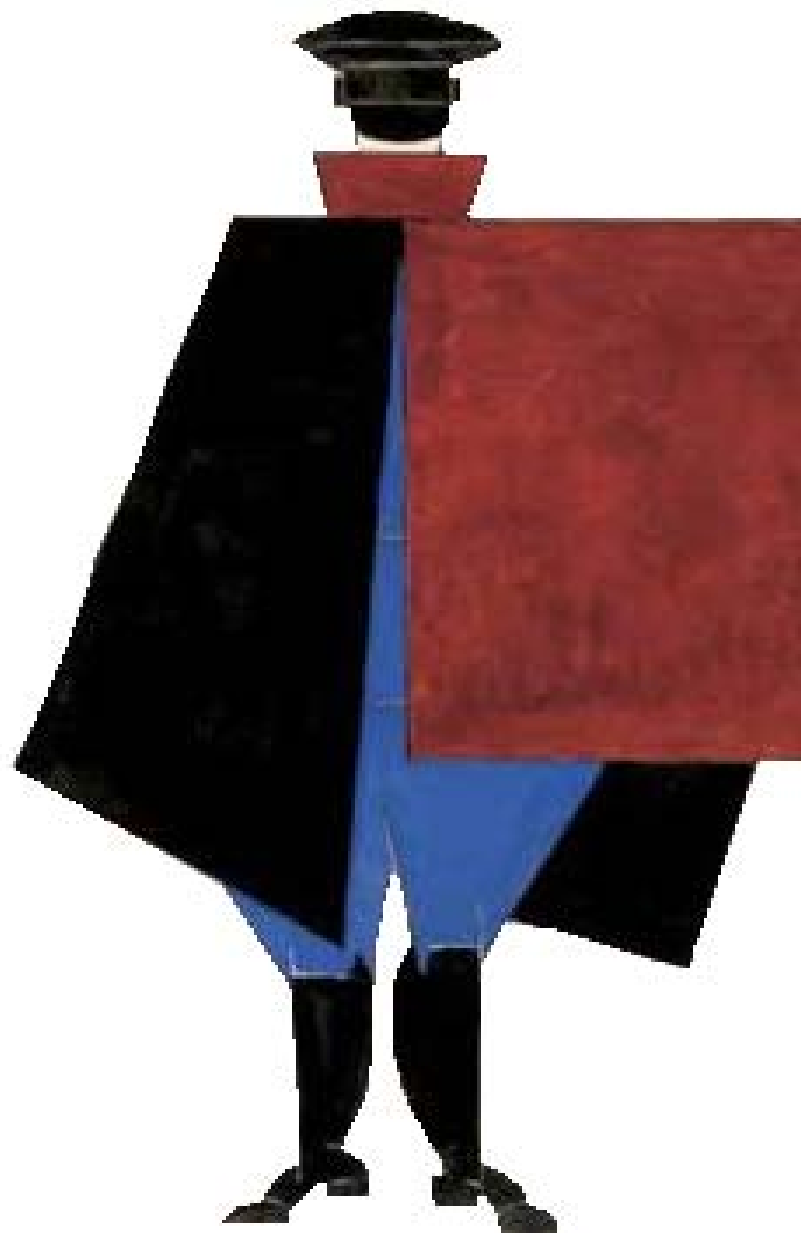
ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Το «παν», λέω, δεν έχει νόημα!

ΜΗΤΕΡΑ: Η «μα»;

ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ: Τι διάολο πράγμα είναι αυτό; Πώς μπορείς να πετσοκόβεις τις λέξεις και να χρησιμοποιείς τα πιο παράλογα κομμάτια; Η «μα»! Γιατί ειδικά η «μα»;

ΜΗΤΕΡΑ: Ορίστε πάλι: η «μα».

(Ο ΚΟΚΑ ΜΠΙΡΙΑΝΣΚΥ στραγγαλίζει τη μητέρα του. Μπαίνει η αρραβωνιαστικιά του, η Μαρούσια).

**ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ Даниил Хармс
ΒΡΕΧΕΙ ΓΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΠΟΥ ΜΕΤΕΦΡΑΣΕ
Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΛΑΝΑΣ
ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΣ ΑΠΟ
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ
ΣΕ ΜΟΡΦΗ ΕΓΓΡΑΦΟΥ PDF
ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΟΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗ
ΚΑΙ ΧΑΡΙΣΤΗΚΕ
ΣΕ ΜΕΤΡΗΜΕΝΟΥΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
2009**

